

ADVERTISEMENT.

Wanted a Civil Hospital Assistant for the Kashipur Dispensary on a monthly salary of Rs 35. None need apply who has not passed the final examination of Cuttack Medical School and is not a Uriya Preference will be given to one who knows English well. Applications with testimonials will be received up to the 10th April, 1909 by the undersigned.

U. P. Singh Deb
Thatt Raja
of Kashipur,
Kashipur, P. O.
Sambalpur Dist.

NOTICE.

Tenders are invited in sealed covers for the undermentioned works and will be received by the undersigned up to the 7th of April 1909:—

- 1 Annual repairs to Pipili Khurda Road 3138
- 2 " " Khurda Kalapathor Road 2825
- 3 " " Bismari Bolegnrb Road 3549
- 4 " " Patankia Khurda Road 2646
- 5 " " Saraspur Chandka Road 1514
- 6 " " Bhubaneswar Baliauta Road 644
- 7 " " Jospur Satyabadi Road 150
- 8 " " Balugson Baguramul Road 2590

Total Rs 17,137

Metal collection is to be completed by the middle of June and spreading by the 30th September. All other repairs works is to be completed by the 30th November.

The undersigned does not bind himself to accept any or the lowest tender.

District Engineer's office Puri
20-3-1909
Shrish Ch, Sen
Accountant
for District Engineer Puri

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ ।

କେ ତା ୧୯ ଉତ୍କଳ ସେଣ ବେବା ସମ୍ପ୍ରା-
ଦରେ ଭାରତରେ ଯେତେବେଳେ ଉତ୍କଳ
ମୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ତହିଁ ପୂର୍ବ ସମ୍ପ୍ରାଦରେ ୪୯୦୯
ମୁକ୍ତ ହେଲା । ତାହା ୧୯୦୯ ମସିହାରେ ଓ ଉତ୍କଳ
ସମ୍ପ୍ରାଦରେ ହୁଏ ବୋଲି ଥିଲା ।

ଏତ ତା ୧୯ ଉତ୍କଳ ସେଣ ବେବା ସମ୍ପ୍ରା-
ଦରେ ଦୁଇଟି ଆକାଶ ପାଇଥିଲେ ପୂର୍ବଦଳ
୧୯୨୧, ୧୯୨୨, ୧୯୨୩, ୧୯୨୪, ୧୯୨୫, ୧୯୨୬, ୧୯୨୭, ୧୯୨୮
ମସିହାରେ ୧୯୨୯ ଓ ୧୯୩୦ ମସିହାରେ ୧୯୩୧
୧୯୩୨ ମସିହାରେ ୧୯୩୩ ମସିହାରେ ୧୯୩୪
୧୯୩୫ ମସିହାରେ ୧୯୩୬ ମସିହାରେ ୧୯୩୭
୧୯୩୮ ମସିହାରେ ୧୯୩୯ ମସିହାରେ ୧୯୪୦
୧୯୪୧ ମସିହାରେ ୧୯୪୨ ମସିହାରେ ୧୯୪୩
୧୯୪୪ ମସିହାରେ ୧୯୪୫ ମସିହାରେ ୧୯୪୬
୧୯୪୭ ମସିହାରେ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ୧୯୪୯
୧୯୫୦ ମସିହାରେ ୧୯୫୧ ମସିହାରେ ୧୯୫୨
୧୯୫୩ ମସିହାରେ ୧୯୫୪ ମସିହାରେ ୧୯୫୫
୧୯୫୬ ମସିହାରେ ୧୯୫୭ ମସିହାରେ ୧୯୫୮
୧୯୫୯ ମସିହାରେ ୧୯୬୦ ମସିହାରେ ୧୯୬୧
୧୯୬୨ ମସିହାରେ ୧୯୬୩ ମସିହାରେ ୧୯୬୪
୧୯୬୫ ମସିହାରେ ୧୯୬୬ ମସିହାରେ ୧୯୬୭
୧୯୬୮ ମସିହାରେ ୧୯୬୯ ମସିହାରେ ୧୯୭୦
୧୯୭୧ ମସିହାରେ ୧୯୭୨ ମସିହାରେ ୧୯୭୩
୧୯୭୪ ମସିହାରେ ୧୯୭୫ ମସିହାରେ ୧୯୭୬
୧୯୭୭ ମସିହାରେ ୧୯୭୮ ମସିହାରେ ୧୯୭୯
୧୯୮୦ ମସିହାରେ ୧୯୮୧ ମସିହାରେ ୧୯୮୨
୧୯୮୩ ମସିହାରେ ୧୯୮୪ ମସିହାରେ ୧୯୮୫
୧୯୮୬ ମସିହାରେ ୧୯୮୭ ମସିହାରେ ୧୯୮୮
୧୯୮୯ ମସିହାରେ ୧୯୯୦ ମସିହାରେ ୧୯୯୧
୧୯୯୨ ମସିହାରେ ୧୯୯୩ ମସିହାରେ ୧୯୯୪
୧୯୯୫ ମସିହାରେ ୧୯୯୬ ମସିହାରେ ୧୯୯୭
୧୯୯୮ ମସିହାରେ ୧୯୯୯ ମସିହାରେ ୨୦୦୦

ସୁଦୃଢ଼ ବ୍ୟବସାୟର ପର୍ତ୍ତା ଦେଖି
ଅନୁମାନକର ସମାପ୍ତ ହେଉ ଅର୍ଥାତ୍ ସମସ୍ତ
କାର୍ଯ୍ୟକୁ ତାହା ଚାହୁଁ ନ ଗଣନା କର
ପ୍ରକାଶ ଦେଖି କରବରର ଏତ ହାରାହାରି
କର ହୋଇ ଯେ ୨୫ ବ୍ୟବସାୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
ଦେବାକୁ ଅନୁମୋଦିତ ହେଉଅଛି । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ
କୋଟିଏ ସେଣ୍ଟରୁହେଉନେ କାର୍ଯ୍ୟକୁ କେବ ।

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦରେ ଅନୁମୋଦିତ ହେଉ ଯେ
କାରବର ଯେତ ସମାପ୍ତ ହେଉ ସେ ୧୯୧୦
ମସିହାରେ ଦେବ ଏବଂ କାରବର ପ୍ରକାଶ
ଦେଖିବା ଯେତ ସମାପ୍ତ ହେଉ ଦେଖିବା ପ୍ରକାଶ
ଦେଖିବା ଯେତ ହେଉଅଛି । ଯା ଦେବ ପ୍ରକାଶ-
ଦେଖିବା କାରବର ହେଉ ଅଛି ଏବଂ ସେ ପ୍ରକାଶ-
ଦେଖିବା କାରବର ଏ କାରବର ଯେତେ ।
ଏତ ଯେତ ସମାପ୍ତ ହେଉ ଦେଖିବା
ଦେଖିବା ।

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦରେ ଅନୁମୋଦିତ ହେଉ
କାରବର ଯେତ ସମାପ୍ତ ହେଉ ସେ ୧୯୧୦
ମସିହାରେ ଦେବ ଏବଂ କାରବର ପ୍ରକାଶ
ଦେଖିବା ଯେତ ସମାପ୍ତ ହେଉ ଦେଖିବା ପ୍ରକାଶ
ଦେଖିବା ଯେତ ହେଉଅଛି । ଯା ଦେବ ପ୍ରକାଶ-
ଦେଖିବା କାରବର ହେଉ ଅଛି ଏବଂ ସେ ପ୍ରକାଶ-
ଦେଖିବା କାରବର ଏ କାରବର ଯେତେ ।
ଏତ ଯେତ ସମାପ୍ତ ହେଉ ଦେଖିବା
ଦେଖିବା ।

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦରେ ଅନୁମୋଦିତ ହେଉ
କାରବର ଯେତ ସମାପ୍ତ ହେଉ ସେ ୧୯୧୦
ମସିହାରେ ଦେବ ଏବଂ କାରବର ପ୍ରକାଶ
ଦେଖିବା ଯେତ ସମାପ୍ତ ହେଉ ଦେଖିବା ପ୍ରକାଶ
ଦେଖିବା ଯେତ ହେଉଅଛି । ଯା ଦେବ ପ୍ରକାଶ-
ଦେଖିବା କାରବର ହେଉ ଅଛି ଏବଂ ସେ ପ୍ରକାଶ-
ଦେଖିବା କାରବର ଏ କାରବର ଯେତେ ।
ଏତ ଯେତ ସମାପ୍ତ ହେଉ ଦେଖିବା
ଦେଖିବା ।

ମାତ୍ରରେ ଅଧିକ ହୋଇ ଯାଉ । ମୁକ୍ତମୁକ୍ତ
ପ୍ରକାଶକୁ ସେଠା ଦୂର ଦୂରରେ ଓ ହୋଇବା
କାରବର ସମସ୍ତ କର ହୋଇଥିଲା ।

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦରେ ଅନୁମୋଦିତ ହେଉ
କାରବର ଯେତ ସମାପ୍ତ ହେଉ ସେ ୧୯୧୦
ମସିହାରେ ଦେବ ଏବଂ କାରବର ପ୍ରକାଶ
ଦେଖିବା ଯେତ ସମାପ୍ତ ହେଉ ଦେଖିବା ପ୍ରକାଶ
ଦେଖିବା ଯେତ ହେଉଅଛି । ଯା ଦେବ ପ୍ରକାଶ-
ଦେଖିବା କାରବର ହେଉ ଅଛି ଏବଂ ସେ ପ୍ରକାଶ-
ଦେଖିବା କାରବର ଏ କାରବର ଯେତେ ।
ଏତ ଯେତ ସମାପ୍ତ ହେଉ ଦେଖିବା
ଦେଖିବା ।

କେତେକ ଜଣ ସମାପ୍ତ ହେଉ ଅନୁମୋଦିତ ହେଉ
କାରବର ଯେତ ସମାପ୍ତ ହେଉ ସେ ୧୯୧୦
ମସିହାରେ ଦେବ ଏବଂ କାରବର ପ୍ରକାଶ
ଦେଖିବା ଯେତ ସମାପ୍ତ ହେଉ ଦେଖିବା ପ୍ରକାଶ
ଦେଖିବା ଯେତ ହେଉଅଛି । ଯା ଦେବ ପ୍ରକାଶ-
ଦେଖିବା କାରବର ହେଉ ଅଛି ଏବଂ ସେ ପ୍ରକାଶ-
ଦେଖିବା କାରବର ଏ କାରବର ଯେତେ ।
ଏତ ଯେତ ସମାପ୍ତ ହେଉ ଦେଖିବା
ଦେଖିବା ।

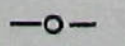
ଅନୁମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖର ସହର ଅଟେ ବୋଲି ସେ ମେଘନାୟକଙ୍କ ନଗେ ପ୍ରଧାନ ଓ ପୁସ୍ତକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଚୌଧୁରୀ ଗୋପେନ୍ଦ୍ର-ଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ସହ ୧୯୦୯ ମସିହା ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ଦଳ ଚାଳନା ପଦାଧିକାରୀ ଭାବେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା । ସୁଦୂର ପୁରୀରୁ ଯିବାରେ ସଂସାରକୁ ବଦାୟ ପ୍ରବଳ କରାଯାଇଥିଲା । ତାଙ୍କର ଚିନ୍ତା ଓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଅଧିକାରୀଙ୍କର ଅଧିକାର ଥିଲା । ତାଙ୍କର ଅବଦାନରେ ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରର ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଥିଲା । ମେଘନାୟକଙ୍କ କଲେକ୍ଟର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଉପସ୍ଥାନ ସାହେବଙ୍କୁ ମାନ୍ୟତା ଦେଇ ପୁରୀରେ ଅଧିକାରୀ ଭାବେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଥିଲା । ମେଘନାୟକ ଓ ବାଲେଶ୍ଵର ଜିଲ୍ଲାମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ଚାଳନା କରୁଥିବା ସମୟରେ ପ୍ରଧାନାଧିକାରୀ ନ ଥିବାରୁ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସ୍ପେଟ୍ଟିଭ୍ ଭାବେ କରାଯାଇ ଓ ତାଙ୍କର ମୁଲ୍ୟରେ ଅନେକ ଦୁର୍ଘଟଣା ହୋଇଅଛନ୍ତି । ମୁଲ୍ୟରେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ଥିଲା ଓ ସେହି ଦୃଷ୍ଟିରେ ନାଗସୁତା ନାମ ଉପାଦାନ କରି ଧାର ପରିଚାଳନା କରାଯାଇଥିଲା ।

ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖମୟ ସେ ଏଠା ସବୁକିଛି ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ବାବୁ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ସହ କରାଯାଇଥିଲା । ତାଙ୍କୁ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ସହ ଯିବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରେ କରାଯାଇଥିଲା । ତାଙ୍କୁ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ପ୍ରାୟ ଉପାସ ଦେବା ଅସମ୍ଭବ ଲାଗି କରାଯାଇଥିଲା ଓ ଯତ୍ନ କରାଯାଇ ଯାଏ କେଉଁଥିଲା ତାକୁ ପ୍ରାୟ ମାଧ୍ୟମରେ କିଛି ସୁସ୍ଥତା ଅନୁଭବ କରାଯାଇ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସୁଖକୁ ବଦାୟ ଦେବା ତାଙ୍କର ସ୍ଵପ୍ନ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତଙ୍କ ମୁଖରେ ଥିଲା । ବଦାୟ ଉପରେ ଏ ଦୂରତା ରହିଲା । ସେ ତଳେ ଦୟାଶୀଳ, ବଳୟା ଓ କର୍ମକ୍ଷମ ଲୋକ ଥିଲେ ଏବଂ ଏକଦେଶୀୟ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ଵ ମଧ୍ୟରେ ଅନେକେ ତାଙ୍କୁ ମାନୁ ଥିଲେ ତାଙ୍କର ଦୌତ ମୁଲ୍ୟରେ ଅନେକ ଦୁର୍ଘଟଣା ଏ ଦୃଷ୍ଟିରେ ତାଙ୍କର ଶୁଭ ବାବୁ ଦୈବ୍ୟ-ତାପ ଦେବ, ଏହି ସାହସ କାର୍ଯ୍ୟ-କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଗ୍ରସର ହେବାକୁ ସାମ୍ମାନ ଦେଇ-ଅଛି ଓ ଉପକ୍ରମ ନିକଟରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛି ସେ ମୁକ୍ତାନ୍ତର ପରଦାରକର୍ମପ୍ରଥ ସାମ୍ମାନ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି ଓ ତାଙ୍କର ଅସ୍ଵାର ସମ୍ପଦ ଦେଇ

ପ୍ରକାଶକ ମୁଖ୍ୟ ନିବାସର ସଭାର ସହରେ ଉପସଂହାରରେ କରାଯାଇଥିବା ମାସ ତା ୨୭ ଉପ-ସଂହାର ସମୟରେ ଏକ ଶିଷ୍ୟ ପ୍ରଦର୍ଶନ ହୋଇ-

ଥିଲା । ଉକ୍ତ ପ୍ରଦର୍ଶନରେ ସହାୟକ ଶିଷ୍ୟ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଦେବାକୁ ଅସମ୍ଭବ ହେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୮୦୦ ଗୋଟି ଶିଷ୍ୟ ଅଛନ୍ତି ଦୋଷରେ । ଦେଉଳିମାନେ ପୁରୀର ପାଇଲେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ସଦାଶିବୀ ଉକ୍ତ ଶିଷ୍ୟର ବସୁଷ ୨ ମାସ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ୨୪୫ ପାଠ୍ୟ । କୁଳଦେ-ଶୀୟ ଜଣେ ମହାତ୍ମା ସଦାଶିବୀ ଅଧିକ ପରିଚା-ରଣ କରିଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ୫୫୦ କା ମୂଲ୍ୟ ଦାନ ଦିଆଯାଇଛି । ତାଙ୍କର ଗୋ ୧୨୫ ସମ୍ମାନ ଓ ଗୋ ୫୫୫ ନିଉ ନାୟା ଅଛନ୍ତି । — ଯେଉଁ ଦେଶରେ କାଲି ବଦାୟ ପ୍ରଦାନ ହେ ଦେଶରେ ଏ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଲୋକେ ରସୁରାରେ । କାଲି ବଦାୟ ଯେତେବେଳେ ଶିଷ୍ୟ ମୁଲ୍ୟ ସଂକଳନ ଅଧିକ ଏବଂ ଅଧିକ ଦେଶମାନଙ୍କର ଏବଂ ବଦାୟରେ ଯେ ଦେଖି ସୁଖା ସେ ଅନୁମାନଙ୍କ ଦେଶରେ ଲୋକମାନେ ନିହିତ ହୋଇ ବସିଅଛନ୍ତି ଅର୍ଥରେ ବସନ୍ତ ।

ଫାଳଗୁଣରେ ପ୍ରକାଶିତ ପ୍ରେସ୍‌ପତ୍ରରୁ ପାଠ-କମାନେ ଦେଖିଲେ ସେ ଏବଂ ଏହା, ଏ, ପଦ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଆଭାଷା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ ଅନୁଭବ ହୋଇଅଛି । ପିଲାଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟତା ଦେଖିବା ପଦ୍ୟରେ ତାଙ୍କ ଦେଲେଦେ ଦେଲେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସମ୍ପର୍କୀୟ ଜ୍ଞାନ ପଦ୍ୟର ଅବଦାନ । ସଂସ୍କୃତର ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ଦେଖିବା ଦଦାପି ବାହ୍ୟକୁ ନୁହେଁ 'ଦକ୍ଷ' ଅବା 'ଦର୍ଶନ' ଅଥବା 'ଦେହିତ' ଶକ୍ତିମାତ୍ର ପାଣ୍ଡିତ୍ୟର ପରିଚୟ, ତଦ୍ଵାରା ଓଡ଼ିଆଭାଷା ହୋଇ କିଛି ମଧ୍ୟ ଅଭାବ ମିଳିବ ନାହିଁ ତମ୍ଭା ବାବା ଏହି ଏ ଶକ୍ତିତାରୁ ଅଧିକ କରାଯାଏ । ଏହି ଏ ପଦ୍ୟରେ ସଦାଶିବୀ ନିହିତ ସୁଖା ସୁସ୍ଥ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତଙ୍କ ପରୀକ୍ଷା ଯଥୋଚିତରୂପେ ହୋଇପାରେ ଏବଂ ବାବାଙ୍କ ସୁସ୍ଥତାରୁ ପ୍ରଶ୍ନ ଦେବା ଅବଦାନ ଦେଲେଦେ ପିଲାଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟତା ଜାଣିବା ହାରଣ ଅନେକ ପ୍ରକଳିତ ଅଥଚ ପିଲାଙ୍କ ପାଠ୍ୟସୁସ୍ଥତା ନୁହେଁ ଏମନ୍ତ ସୁସ୍ଥ ଅଛି । ତଳେ ଶକ୍ତିମୁଖି ତ ସାହାୟ ଉପସଂହାରରେ "Johnsonian style" କହନ୍ତି ଏମନ୍ତ ରଚନାକୁ ଗୋଟାଏ ଧରଣରେ ବଦାପି ଅଗ୍ରାନ୍ତରୁ ଫଳ ମିଳି ଥାଏ । ସେ ସାହାୟଙ୍କୁ ଅନୁମାନେ ପରୀ-କ୍ଷକମହୋଦୟଙ୍କୁ ନମ୍ବ ଦେବା ସମୟରେ ସୁବେତନା ଦେବା ତାଙ୍କର ଅନୁରୋଧ କରୁଅଛି ।

ପଞ୍ଚାକ ପ୍ରଦେଶ ଲୋକାଭର କୁଳସମାଜ ହିନ୍ଦୁ ବ୍ୟବସାୟ ହିନ୍ଦୀ ଅନୁଭବର ବ୍ୟବସାୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନାମରେ ଅନୁଭବରେ ଗୋଟିଏ ବ୍ୟବସା-

ଅନୁମାନ ପ୍ରଦେଶ ଦେଖାଯାଇଛି । ଏହି ସଦାଶିବୀ ସେହି ନଗରର ପ୍ରଦର୍ଶନ ଦେଖାଯାଇ ଲୋ-ପୁଲକ ବାସ ଗୋଟିଏ ପ୍ରସ୍ତୁତ ବୁଦ୍ଧ ଶ୍ରୀ ଦେଉ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତାହାରେ ଯେମାନେ-ଲୋକୀ ଲୋକେଦେହ ଓ ପଞ୍ଚାକ କୁଳସମାଜର ସଦାଶିବୀ ଗୁରୁତ୍ଵମାନ ଓ ତାହାଙ୍କ ସଦ-ଧର୍ମଣୀ ସେହି ବଦନର କାର୍ଯ୍ୟ-କ୍ରମ ପ୍ରଦାନ ଦେଖାଯାଇଛି । ଅନାନ୍ୟ ଦାବାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୁଳା କୁଳସମାଜର ଶୁଭ କୁପାଳପିତୃ ବ, ଏ, ୫୫୦ କା ଦାନ ଦେଖାଯାଇଛି । ଏଠାରେ ହିନ୍ଦୁ ବ୍ୟବସାୟ ପ୍ରାଥମିକ ପାଠ ସଙ୍ଗେ ଲୁଗା ପିନ୍ଧିବା ମୋଟା ପ୍ରକାର ଦୁର୍ଘଟ, ଜାଲ ଗୁଣିବା ଲୋକୀ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟସିତ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଜାତି ଓ ସାମାଜିକ କର୍ମ ପ୍ରଭା ତୌଣସି ବସୁଷେଷ ଦେଖିବ ନାହିଁ । ତୌଣସି ବ୍ୟବସାୟ ଅନୁଭବରେ ବରଦ ଦେବା ପୂର୍ବକ ତାହାର ଦେଖାଦେଖିବ ସେ ଯଥୋଚିତ ଅନୁଭବ ଦେଖିବ । ସଦାଶିବୀ ଦେଖିଲେ ସେ ସଦାଶିବୀର ଏହି ହିନ୍ଦୁତାରେ ଅର୍ଥ ଏବଂ ଅନ୍ୟତା ପ୍ରକାରେ ସାହାୟ ଦେଖିବ ଏବଂ ସେ ସାହାୟ ଦେବାକୁ ଲଜା ଦେଖିବ ତାହା ସେହି ଅନୁଭବ ସମ୍ପର୍କିତ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ଧର୍ମ ବାସ ହିନ୍ଦୁ ବାସରେ ଲୋକାଭର ଠିକଣାରେ ପାଠ-ଦେବ ।

ପଞ୍ଚାକ ପ୍ରଦେଶରେ ଅନୁଭବର ପାଠ-ଦେଖି ଉପସଂହାର ପ୍ରଧାନ ନଗର ବଦନମୁଖର ନାନା ସୁଲରେ ପିନ୍ଧିବା ତାଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରାୟ ଅଧିକା ମତ୍ତ ଓଡ଼ିଆ ଶ୍ରୀମାନଙ୍କ ଦେଖାଦେଖି ଅନୁଭବ ଦେଖାଦେଖି ଅବଦାନ ଦୋଇ ଦୂରତ ଦେଖାଦେଖି ବଦାଶ୍ୟ ଗଜା ଦେଶ ବଜାର ଦେବା ବ୍ୟୟରେ ଗୋଟିଏ ଉପସ୍ଥାନ ଦେଖାଦେଖି ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇ ସଂକଳନ ଦେଖାଯାଇଛି । ଗଜାମହୋଦୟଙ୍କର ଅନେକ ଦାନ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ଗୋଟିଏ ଉପସ୍ଥାନ ବାକ ଅଛି ଏବଂ ଏହି ଶ୍ରୀକାଷ ଶ୍ରୀକୃତ ନିର୍ମାଣ ଦେବା ଅନୁମାନେ ଦାନଦାନ କରୁ । ବଦନମୁଖର ଦେଲେଦେ ଗୋଟିଏ ଉପସ୍ଥାନ ଶ୍ରୀକାଷ ଅଛି । ବୋଧ ହୁଏ ଗଜା ସେହି ଦେଲେଦେ ପିଲାମାନଙ୍କ ସଦାଶିବୀ ଏକ ଅଟେ । ଅନୁମାନଙ୍କ ଦେଲେଦେ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଶ୍ରୀକାଷ ତହିଁ ସଂଲଗ୍ନରେ ଦେଲେ ଦେ ଦେବ । ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହିନ୍ଦୁ ଲୋକ ପିଲା ମାନେ ଏଠାରେ ବାସ କରି ବଦନମୁଖର ଦେଲେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସେହି ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇ ତାହା ଏମନ୍ତ ପାଠ ଦେବ ସେ ଲୋକ ସୁଖ-ସାଏ ପ୍ରଭା ଉପରେ ଏବଂ ତାହା ସାମାଜିକ ଓ ଦୈବ୍ୟ-କ୍ଷେତ୍ରର ଦେଖି ସାହାୟ ଦେବ

ଏତଦା ପ୍ରାପତ ଓ ପରପୁତ୍ରୀର ପ୍ରଧାନ ଉପାୟ
ଶ୍ରୀକାବ୍ୟ ଦୋଇ ଅନୁମୋଦେ ବଦେତଦା
କରୁ ।

ଉଚ୍ଚ ଇଂରାଜୀ ସ୍କୁଲର ପ୍ରଦେଶିତା ପଦ୍ୟା
ପତ ସୋମବାର ଅବମ୍ବ ଦୋଇ ପେଷ ଦୋଇ-
ଅଛୁ । ଓଡ଼ିଶାର ଭବ୍ୟ ସ୍କୁଲ ନିମନ୍ତେ କଟକ ଓ
ବାଲେଶ୍ଵର ଦେଲ୍ଲୀକୁ ଦୋଇଅଛୁ । ଉଚ୍ଚ
ଦୁଇ ଦେଲ୍ଲୀରେ ଯେଉଁ ସ୍କୁଲରୁ ଯେତେ ଶ୍ରେଣୀ
ଓ ବାକୀର ଶ୍ରେଣୀ ଓ ଶିକ୍ଷକ ପଦ୍ୟା ପ୍ରଦାନ
କରୁଥିଲେ ସେଥିର ବାଲକା ନିମ୍ନେ ପ୍ରଦତ୍ତ
ହେଲେ ।

କଟକଦେଲ୍ଲୀର ସ୍କୁଲର ନାମ	ଶ୍ରେଣୀସଂଖ୍ୟା
କଟକ ରେଭେନ୍ସା ଦଲେଇପୁସ୍କୁଲ	୪୯
ପଦ୍ୟାପୋଦର ଏକାଡେମୀ	୪୮
ଟାଉନ ଇକୋଲସ୍କୁ	୩୨
ମିଶନସ୍କୁଲ	୧୭
ଯାଜପୁର ଉଚ୍ଚ ଇଂରାଜୀସ୍କୁଲ	୪
ଦେଲ୍ଲୀପଦ୍ୟା	୯
ସମ୍ବଲପୁର	୪
ଭୋକାରାଜ	୨
ଗୋର୍ଖା	୧
ପଦ୍ୟାପୋଦର ସ୍କୁଲ	୧୪
ବାକୀରଶ୍ରେଣୀ	୨୯
ଶିକ୍ଷକ	୯

ମୋଟ ୨୨

ବାଲେଶ୍ଵର ଦେଲ୍ଲୀ ସ୍କୁଲର ନାମ	ଶ୍ରେଣୀସଂଖ୍ୟା
ବାଲେଶ୍ଵର ଶ୍ରେଣୀସ୍କୁଲଇଂରାଜୀସ୍କୁଲ	୭
ଭଦ୍ରକ	୧୩
ମୟୂରଭଞ୍ଜ	୮
ଲକ୍ଷ୍ମଣନାଥ	୪
ବାଲେଶ୍ଵର ଇଂରାଜୀସ୍କୁଲ	୨୪
ବାକୀରଶ୍ରେଣୀ	୪

ମୋଟ ୬୯

ଏକମୋଟ ୨୮୩

କିଛି ପ୍ରଦେଶର ତାମ୍ରା ପ୍ରାକରେ ତାମ୍ରପୁସ୍କାଳେ
ଶାନ୍ତ ବ୍ୟାପ ଅଂସାରେ ଶିକ୍ଷକ ଭର ଉପନୟନ
ସମ୍ପାଦ ପ୍ରଦେଶ କରୁଅଛନ୍ତି ଓ ଏ ସମ୍ପାଦନାକ
ପ୍ରାୟ ପ୍ରତିପ୍ରଦେଶେ କଲିକତାର ସାପ୍ରାନ୍ତକ
ପଦ୍ୟା "ଅନନକନାର ପଦ୍ୟା" ରେ ପ୍ରଦା-
ଶିଳ ଦେଉଅଛୁ । କିମ୍ପା ମାଗମାସ ଅବମ୍ବରୁ
ଯେଉଁ ପ୍ରାକରେ ତାମ୍ରପ୍ରୋପନୟନ ଦୋଇ-
ସ୍କୁଲ ଓ ଦେଲ୍ଲୀ ଦୋଇଅଛୁ ତାହା ଉଚ୍ଚ
ପଦ୍ୟାକୁ ଉଦ୍ଧୃତ କରୁ ।

କିମ୍ପା ମାଗମାସ ତା ୧୭ ରଜରେ ଦଲ୍ଲୀ-
ଦୋଇ ଦେଲ୍ଲୀକୁ ଦେଇ ପ୍ରାୟତଃ ସୋପେସ୍କୁଲ ବସୁ
ଓ ଗତ ଏକ ଶେଲପାକ୍ସ ଉଚ୍ଚାସୁରର ଶ୍ରେଣୀକୁ
ପ୍ରସ୍ତୁତକରୁ ବରୁ ଓ ତା ୧୮ ରଜରେ ସକସାହି
କିମ୍ପା ଶ୍ରେଣୀକୁ ସକତୁମାର ସରଦାର ନିଜ ପୁତ୍ର
ଶିଶୁପେଶର ସହୃଦ ୭୦ ବର୍ଷ ବୟଃକ୍ରମରେ
ସକସାହା ଦାସପୁ ସମିତିର ଉପନୟନ ଦେଲ୍ଲୀରେ
ସକସାହାର ଗୁରୁଜଣ, ପାକଦାଳ ଛତ୍ରଣ, ପଦ-
ଦସୁରର ଏକଜଣ, ତାକ୍ତାର ନି ୩, ବାକି
ତାର ନି ୩ ଓ ନଦସୁର ନି ୧ ୩, ପାକଦାଳ
ଉପନୟନ ଦେଲ୍ଲୀରେ ୪୦ ଜଣ, କଲିକତା
ସହରର ଶ ଅକନାଶତକ୍ର ଦୋଷ ବର୍ଗାକି
ଉପନୟନ ଦେଲ୍ଲୀରେ ବର୍ଗମାତ, ଶ୍ରୀରାମପୁର
ରଙ୍ଗପୁର, ଯସବର ଓ ନଦସୁର ୭ ଜଣ
ତଲର ପାନୁ କମାସ ତା ୧୯ ରଜରେ ରଙ୍ଗପୁ-
ରରେ ନି ୧୯ ୩ ଓ କଲିକତାର ଉପନୟନ
ଦେଲ୍ଲୀରେ ନି ୧ ୩ ଦାସପୁ ଓ ପାକନାଶଲ-
ନୁର୍ଗର ମାଲି ଗ୍ରାମରେ ନି ୧୧୩, କୁଣ୍ଡିଆ ଅନ୍ତ-
ଗତ ଚିତ୍ତଲପା ଗ୍ରାମରେ ନି ୮୩ ଓ ପୁଣ୍ୟସବି
ରରେ ତାକ୍ତାଶର ନିମିଦାର ସକର୍ଷି ଶ୍ରେଣୀକୁ
କଳମାଳୀସୁସୁ ବାହାଦୁର ମହାଶୟନ ଚୋଷୁଷୁଟ
ସହ ନି ୪ ୩ ଦାସପୁମାନେ ପ୍ରାୟତଃ ଦୁଇ
ସଲୋପନାତ ପ୍ରଦେଶ କରୁଥିଲେ ।

ଏତଦନୁଗତ କଳମାଳ ବସୁତା ପ୍ରଭୃତି ତାମ୍ରା
ପ୍ରାକରେ ତାମ୍ରପୁ ସକ୍ର ଦୋଇ ଦାସପୁର ଜାତି
ଶ୍ରୀସୁକ୍ର ପ୍ରଭୃତ୍ୟାଦି ଦୋଇଅଛୁ । ପ୍ରକ୍ତେ ଶାନ୍ତ -
ନୁଆସୁ ଉପନାତ ପ୍ରଦେଶ, ଅଗୌଡ଼ ପାଲତ ଓ
ଅନନ୍ୟ ବସପୁରେ ଶ୍ରୀସୁକ୍ରର ପାଲତର
ପ୍ରସ୍ତାବ ବୁଝାତ ଦୋଇଅଛୁ । ଏଥିରୁ ସମ୍ଭୁ ପ୍ରତାପ
ସେ କଳ ଦେଶରେ ତାମ୍ରପ୍ରୋପନୟନ ପ୍ରୋତ
ଧୀରେ କ୍ରମଶଃ ବୁକି ଉପରେ ଗୁଲିଅଛୁ ଓ
ତାମ୍ରପୁ ଜାତି ଶ୍ରୀସୁକ୍ର ପ୍ରଭୃତ୍ୟାଦି ପ୍ରସ୍ତାବକୁ
ତାମ୍ରପୁରେ ପରଗତ କରବାରେ ଯତ୍ନଶୀଳ ହୋଇ
ଅଛନ୍ତି ।

ମାନ୍ଦ୍ରା ପ୍ରଦେଶର ପ୍ରୋପେସର ସମପୂର୍ଣ୍ଣ
କାମୁଡୁ ଜଣେ ଅଧ୍ୟାଧାରଣ ଶର । କଲିକତାରେ
ମାଲ ଦୋକ୍ତ ଦେଶରେ ସମଲର କରଅଛନ୍ତି ।
ତଳନ୍ତା ମରେମାତକୁ ଦାତରେ ଅଂସାଦକ
ସାମାନ୍ୟ ସମତା ନୁହେ । ଅଧ୍ୟାପକ ସମପୂର୍ଣ୍ଣ
ମହୋଦୟ ପ୍ରଭୃତ ବଳରେ ବର୍ତ୍ତମାନ
ଭାରତବର୍ଷରେ ସର୍ବ ପ୍ରଥମ ପ୍ରାକ ଅଧ୍ୟାପକ
କରଅଛନ୍ତି । ତଳତମାସ ତା ୧୭ ରଜରେ
କଲିକତାର ମୟୁବାକନାରେ ବାକର ବଳ
ତଳତା ଦସପାଉଥିଲ । କଲିକତାବାସୀ ଏତ,
ଦୁର୍ଘର୍ଣ୍ୟା ମହାଶୟ ନୁହାଉ ଜିତିର ଶ୍ରୀକିଦେଲେ
୪୮୦୦ ବାର ପୁରସ୍କାର ଦେବା ତାରଣ ପ୍ରଦତ୍ତ
ହୋଇଥିଲେ । ମାଟି ସେତେ ମୋଟ ନୁହାଉ
ଜିତିର ଶ୍ରୀକିଦାଉରଣ ସମପୂର୍ଣ୍ଣ ମହୋଦୟ
ପ୍ରଭୃତି ତରପୁରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଅମତ ଦେବା
ଜିତିର ବର୍ତ୍ତୁର ଦୁର୍ଘର୍ଣ୍ୟ ମୋଟ ଥିଲ । ଏହା
ଦେଖି ସମପୂର୍ଣ୍ଣ ମହୋଦୟ ପ୍ରତାପ ତଲେ ଶେ
ଜିତିରଃ ଅଧିକ ମୋଟ ଦୋଇଅଛୁ ଦେବୁ ସେ
ବାହା ଶ୍ରୀକିଦାଉରଣ ପ୍ରଭୃତି ପର ଦ ପାଲନ୍ତି
ମାଟି ତେଣୁ ଦରବେ । ଏଥିରୁ ଦୁର୍ଘର୍ଣ୍ୟ
ମହାଶୟ ହେଲେ ଯେ ବାହା ଶ୍ରୀକି ଦେଲେ
ସେ ଦଲରେ ଟକା ପୁରସ୍କାର ଦେବେ । ଏହୁ
ପୁର ଦେଲରୁ ସମପୂର୍ଣ୍ଣ ମହୋଦୟ ଯାଅଅର
ତେଣୁ ତର ଜିତିର ଶ୍ରୀକି ଦେଲେ । ଦର୍ଶକ
ମାଲକ ମଧ୍ୟରେ ମହାମନର ସେଇ ଉଠିଲ ।
ଏକ ଦୁର୍ଘର୍ଣ୍ୟା ମହାଶୟ ସହର୍ଷ ଚିତ୍ତରେ ସହସ୍ର
ମୁଦ୍ରା ପ୍ରଦାନ ହଲେ । ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ବର
ପ୍ରଭୃତ ଥିଲ ଏକ ସମପୂର୍ଣ୍ଣ ମହୋଦୟ ବର
ବୁକି ଦେବୁ ନାମର ସାର୍ଥକତା ଦରଅଛନ୍ତି ।
ଶ୍ରୀରାମରେ ଏମନ୍ତ ବର ଏହା ବୁଝୁଦର୍ଣ୍ୟମାସ
ଦୋଇପାରେ । ଦୁର୍ଘର୍ଣ୍ୟ ସାଧକଦାସ ଶ
ଚୈତନ୍ୟଦେବଙ୍କ ଶ୍ରୀରାମରେ ପ୍ରଭୃତ ବର ଥିଲ
ଏକ ସେ ଶୀତତାଲର ଗଣରେ ଗଙ୍ଗାଦତ୍ତ ଏପାର
ସେପାର ଦେଉଥିଲେ । ଦୁର୍ଘର୍ଣ୍ୟ ବସପୁ ସେ
ଅନୁମାନକର ସୁବଦମାତେ ବୁଝୁଦର୍ଣ୍ୟ ଦେବୁ
ଅବଦେଲା କର ବରସପୁ ସଙ୍ଗେ ଅକାଳମୁରୁରେ
ପଦ୍ୟୁଅଛନ୍ତି ।

ଦୋଇଥିଲେ । ମାଟି ସେତେ ମୋଟ ନୁହାଉ
ଜିତିର ଶ୍ରୀକିଦାଉରଣ ସମପୂର୍ଣ୍ଣ ମହୋଦୟ
ପ୍ରଭୃତି ତରପୁରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଅମତ ଦେବା
ଜିତିର ବର୍ତ୍ତୁର ଦୁର୍ଘର୍ଣ୍ୟ ମୋଟ ଥିଲ । ଏହା
ଦେଖି ସମପୂର୍ଣ୍ଣ ମହୋଦୟ ପ୍ରତାପ ତଲେ ଶେ
ଜିତିରଃ ଅଧିକ ମୋଟ ଦୋଇଅଛୁ ଦେବୁ ସେ
ବାହା ଶ୍ରୀକିଦାଉରଣ ପ୍ରଭୃତି ପର ଦ ପାଲନ୍ତି
ମାଟି ତେଣୁ ଦରବେ । ଏଥିରୁ ଦୁର୍ଘର୍ଣ୍ୟ
ମହାଶୟ ହେଲେ ଯେ ବାହା ଶ୍ରୀକି ଦେଲେ
ସେ ଦଲରେ ଟକା ପୁରସ୍କାର ଦେବେ । ଏହୁ
ପୁର ଦେଲରୁ ସମପୂର୍ଣ୍ଣ ମହୋଦୟ ଯାଅଅର
ତେଣୁ ତର ଜିତିର ଶ୍ରୀକି ଦେଲେ । ଦର୍ଶକ
ମାଲକ ମଧ୍ୟରେ ମହାମନର ସେଇ ଉଠିଲ ।
ଏକ ଦୁର୍ଘର୍ଣ୍ୟା ମହାଶୟ ସହର୍ଷ ଚିତ୍ତରେ ସହସ୍ର
ମୁଦ୍ରା ପ୍ରଦାନ ହଲେ । ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ବର
ପ୍ରଭୃତ ଥିଲ ଏକ ସମପୂର୍ଣ୍ଣ ମହୋଦୟ ବର
ବୁକି ଦେବୁ ନାମର ସାର୍ଥକତା ଦରଅଛନ୍ତି ।
ଶ୍ରୀରାମରେ ଏମନ୍ତ ବର ଏହା ବୁଝୁଦର୍ଣ୍ୟମାସ
ଦୋଇପାରେ । ଦୁର୍ଘର୍ଣ୍ୟ ସାଧକଦାସ ଶ
ଚୈତନ୍ୟଦେବଙ୍କ ଶ୍ରୀରାମରେ ପ୍ରଭୃତ ବର ଥିଲ
ଏକ ସେ ଶୀତତାଲର ଗଣରେ ଗଙ୍ଗାଦତ୍ତ ଏପାର
ସେପାର ଦେଉଥିଲେ । ଦୁର୍ଘର୍ଣ୍ୟ ବସପୁ ସେ
ଅନୁମାନକର ସୁବଦମାତେ ବୁଝୁଦର୍ଣ୍ୟ ଦେବୁ
ଅବଦେଲା କର ବରସପୁ ସଙ୍ଗେ ଅକାଳମୁରୁରେ
ପଦ୍ୟୁଅଛନ୍ତି ।

ପଟ୍ଟଲଚନ୍ଦ୍ରାବ ବ୍ୟାସୀମ ସମିତି ବ୍ୟାପକ
ଦଳେ ସମ୍ପାଦ କରୁଥିଲେ । ବଥା-
ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସେ ହେଲେ କି " ଭାରତବାସୀ
ଦେଶୀୟ ପ୍ରାଚୀନ ପ୍ରଥାନୁସୂସୀ ବଳଚର୍ଚ୍ଚା ତ୍ୟାଗ
କର ଦୁର୍ଘର୍ଣ୍ୟ ଦୋଇଅଛନ୍ତି । ବାଲ୍ୟ ବ୍ୟାଧି ଓ
ଅପ୍ରାପ୍ତଅଳ ବୟସରେ ସନ୍ତାନୋତ୍ପାଦକ ଭାରତ-
କାସର ଶାଶ୍ଵର ଦୁର୍ଘର୍ଣ୍ୟ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଧାନ
ଦାରଣ । ଶ୍ରୀରାମ ବଳଶାଳୀ ଦେବାକୁ ଉଚ୍ଚା
ହଲେ ଚିତ୍ତ ସହସ ରଖିବା ନିତାନ୍ତ
ଅବସୀକ" । ପ୍ରଭୃତ ବଥା । ସେହି ସମାଜର
ଲୋକମାନେ ତଳନାର ବୟସ ବ ୧୦୧୯ ଶ
ଦେଲେ ତାହାକୁ ବ୍ୟାଧି ନ ଦେଲେ ପୁର
ଦୋଇ ପାଲନ୍ତି ନାହିଁ ଓ ସମାଜ ବା କିଛି ଅଧିକ
ବୟସର ବର ପାଲରେ ଉପୁରଣ ହୋଇ ବ୍ୟାଧି
ଦଅନ୍ତି ସେ ସମାଜର ଶାଶ୍ଵର ଅବସ୍ଥା ବାହୁଁ
ଭଲ ଦେବ ? ଶ୍ରୀରାମ ରକ୍ଷା ପ୍ରଥମଧର୍ମ ।
ଅଦାଲେ ବ୍ୟାଧି ଓ ବର୍ଣ୍ୟସପୁ ସେହି ମାଳେ
କୁଳଧର୍ମ ମଳେକର ଅସୁବଦ୍ୟା ଓ କୁଳସମ୍ପର
ଦାରଣ ଦୋଇଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କଦ୍ଵାରା କୌଣସି
ଧର୍ମ ସାଧକର ଅଧ୍ୟା ନାହିଁ । ବାସୁଦେବ ବଂଶ-
ରଗାଗାଉଁ ହତ୍ୟ ଧର୍ମସପୁ ଦେଉଅଛୁ ।

କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଭାଗ ଦେବା ବାହାମାୟ ନଦେ । ପିଲା-
ମାନେ ଯେପରି ସ୍ତରନେତ୍ରକ ଅନ୍ତୋଲପରେ
କ୍ଷୋଭ ନ ଦର୍ଶନ୍ତି ତହିଁ ପ୍ରକୃତ ଗନ୍ତବ୍ୟକୁ ରହିବା
ଭୂତର ଏକ ସ୍ଵରୂପ ବସ୍ତୁ ଯେ ଲୋକ ମନ
ତହିଁକୁ ଚିନ୍ତା କେନ୍ଦ୍ର ଅଟେ । ସମସ୍ତ ଶିକ୍ଷା ମଧ୍ୟରେ
ବିଜ୍ଞାନ ଶିକ୍ଷା ସର୍ବୋଚ୍ଚ କାରଣ ବଦାବ କାର୍ଯ୍ୟ-
କର୍ମ ବଦା ଲାଭ ଦେଇ ଲୋକ ଭୁଲିତ ହୁଏ
ଏକ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଜ୍ଞାନଚର୍ଚ୍ଚା ଅତୁଳ ସ୍ଵରୂପମାନଙ୍କ
ପରି ଭଲପନ୍ନ ମଧ୍ୟ ପିଲା ଏ ଚିନ୍ତା ଲାଭ ବୁଝିଥିବା
ଅନଳର ଚେଷ୍ଟା ଅଟେ । ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଦେଶୀ ବର୍ତ୍ତମାନ
କ୍ଷେତ୍ରର ଭୂତରେ ବ୍ୟକ୍ତୀରୁ ଗୁଣା ଯନ୍ତ୍ର-
ମାନଙ୍କ ଅଟେ । ପିଲା ଏ ଗୁଣାକୁ ଅବଳିତ ପାଠ-
ରୂପେ ଦେଲା ଶକ୍ତିରେ ପଢ଼ନ୍ତି ଏକ ପକ୍ଷରେ
ଉଦ୍ଦୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରକୁ ଲୋକେଣକୁ
ଅନେକକୁ ବସନ ବୋଧହୁଏ । ଅବଶ୍ୟ ଏଭୂପ
ଅପନ ଶିକ୍ଷା କରି ସୁଦ୍ଧା ତୀକ୍ଷଣ ପ୍ରସାର ବୁଝି-
ଥାଲି ଲୋକେ ଯେ ସ୍ଵପଦ୍ଧ ପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାର କରି
ଅସ୍ଥଳି ଗୁଣା ସ୍ଵରୂପ ବସ୍ତୁ ଦେଖିଲେ ଦେଖି-
ଲେ ସଫଳ ଭଲଲ ମାତ୍ର ଏମନ୍ତ ଅର୍ଥା ତଦ୍ଵି
କ୍ଷାପରେ ଯେ ଉପସ୍ଥଳରୁ ଅପନ ଶିକ୍ଷା
ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦେଲେ ତେମନ୍ତ ଲୋକଙ୍କର
ବଦ୍ୟା ଅଧିକ ଦେଖିବ । ଏହି ଦେଖିବ ବଦ୍ୟ-
ବଦ୍ୟଲୟ ଗୋଟିଏ ଦେଖି ପ୍ରାପ୍ତ ଅପନ-
ଶିକ୍ଷାର ଉଲ୍ଲେଖ ସମ୍ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ବ୍ରତ
ହୋଇଅଛନ୍ତି ଏକ ଅପନ ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରକାଶି ମଧ୍ୟ
ପ୍ରସାରଣ କରିଯାଇଅଛି । ଅନେକ ପ୍ରାକରୁ
ଅପନଶିକ୍ଷାର ଶ୍ରେଣୀ ଉପସ୍ଥଳ ଦେଖି ଲୋକେ
ବ୍ୟସ୍ତ ଦେଖିଲେ ଏଦେଶ ପ୍ରକାଶମାନେ ଯେଉଁ
ସ୍ଵପଦ୍ଧ ଲାଭ ଦେଖି ଚିନ୍ତାରେ ସେମାନେ ଅପାଦିତ
ସିଦ୍ଧ ଲାଭ କରିବେ । ଦେଖିଲ ଶ୍ରୀକ ଭୂତ ଏ
ମସ୍ତୁ ଶ ମଧ୍ୟରେ ଯୁବକ ରଖିବା ଶିକ୍ଷାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
ନଦେ । ବ୍ୟବହାରକ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରକୃତ ମନୁଷ୍ୟତା
ଲାଭ କରିବାକୁ ପ୍ରଧାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅଟେ ।
କ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟକର୍ମରେ ଉପସ୍ଥଳ ଅପନ
ଶିକ୍ଷାପାଇଁ ପ୍ରକୃତ ହୋଇ ବୁଝିବା ସମୟ
ଦୃଶ୍ୟ ଅପନଶି ଲୋକେ ବାହାର ଉପସ୍ଥଳମାନଙ୍କରେ
ଧ୍ୟାନମାନ ଦେବେ ବଦ୍ୟକର୍ମ ମଧ୍ୟ ତହିଁର
ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୁଅଛନ୍ତି ଏକ ଦେଶର ଲୋକା-
ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସେମାନେ ପ୍ରଥମ ପ୍ରାକ
ଅଧିକାର କରିବେ । ତହିଁରେ ଲୁକ୍ଷଣର
ମହୋଦୟ ସମ୍ଭ ବଖି ଭଲରୁ ଯଥାକ୍ରମ ବେ-
ଶକର କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ଦେଲା । ଏକପରି ସହଜାତ
ଲୁକ୍ଷଣର ବଦ୍ୟ ଅପନ ସମୟୋପକାରୀ
ହୋଇଅଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ କ୍ଷେତ୍ର ଓପାରି ସଫଳ
ବଦ୍ୟକର୍ମ ବକ୍ତିତ ଦେଖୁଅଛ ଏକ ଶକ୍ତିର
ପ୍ରକାଶ ଦିଶିବା ଯୋଗେ ସେମାନଙ୍କ ବ୍ୟବସ୍ଥାପନ

କ୍ଷେତ୍ରର ଅପନର ଦେଖାଯାଉଅଛି ତଦ୍ଵ୍ୟୁତ୍ପାଦ
ଅପନଶିକ୍ଷା ଅଧିକ ଶାନ୍ତ ଦେବା ଉଚିତ ।
ସୁଦ୍ଧା ଏ ପାଠ ଶକ୍ତି ପ୍ରକାଶରେ ଉଦ୍ଦୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ
ଯେତେବେଳେ ପ୍ରକାଶରେ ଲୁକ୍ଷଣର ପ୍ରକାରଣ
କରିବାର ମାନ ଶିକ୍ଷା ନଦେ ବଦ୍ୟା ଦେଖୁଅ
ଶିକ୍ଷିତ ଲୋକ ପ୍ରକାର ହୋଇ ବାହାରରେ
ସୁଦ୍ଧା ଦେଖିଲ ଉଦ୍ଦୀର୍ଣ୍ଣ ବା ମଳ୍ୟକ ଦେଖି ଲାହି ।
କ୍ଷେତ୍ରମାନେ ଉପସ୍ଥଳ ଶିକ୍ଷାପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରକୃତ ମନୁଷ୍ୟ
ଦେବାକୁ ଶିକ୍ଷିତକ୍ରମ ସେହିମାନଙ୍କୁ ଏକ ଦେଶ-
ରେ ଲୋକା ଏକ ବଦ୍ୟକର୍ମଲୟର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ
ମାନେ ତହିଁରେ କର୍ତ୍ତୃକା ହୋଇଥିବା ଦେଖି
ଅନୁମାନଙ୍କର ଧନ୍ୟବାଦ ଅଟେ ।

ସାମ୍ବାଦିକ ସମ୍ବାଦ ।

ଉତ୍ତରପର୍ଯ୍ୟାୟ ମେଡିକା ।

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟା ବଦ୍ୟଲୟର ମୁଖ୍ୟତା ବଦ୍ୟ ପ୍ରକ-
ରକୁ ମାନୁଷ୍ୟ ସ୍ଵରୂପ ଅପେକ୍ଷା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୂର୍ଣ୍ଣର ପ୍ରକର
ପଦରେ ଚଳୁଏ ଦେଖି ।

ବଦ୍ୟର ମୁଖ୍ୟତା ବଦ୍ୟ ବଦ୍ୟକାର ଦେ ଲୋକା ତପନ
ସଦୃଶ ମୁଖ୍ୟତା ବଦ୍ୟ ଦେଖି ।

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରର ମୁଖ୍ୟତା ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର ବାମନ
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ।

ବଦ୍ୟକାର ମୁଖ୍ୟତା ବଦ୍ୟ ବଦ୍ୟକାର ଗୋଷ୍ଠ ବଦ୍ୟ
ବଦ୍ୟକାର ଦେଖି ଦେଖି ।

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରର ମୁଖ୍ୟତା ବଦ୍ୟ ବଦ୍ୟକାର ଦେଖି ପ୍ରକାର
ମୁଖ୍ୟତା ପଦରେ ବଦ୍ୟ ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟକାର ଦେଖି
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ବଦ୍ୟକାର ଦେଖି ପ୍ରକାର
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ବଦ୍ୟକାର ଦେଖି ପ୍ରକାର

ବଦ୍ୟକାରର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର
ବଦ୍ୟକାର ଦେଖି ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର

ବଦ୍ୟକାର ଓ ଦୋ ମାନୁଷ୍ୟ ଓ ବଦ୍ୟ ଦୋ ଦେଖି
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର

ଏ ପଦରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର

ଏ ଅପରେ ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର

କ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ମନୁଷ୍ୟ ।

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବଦ୍ୟ ଦେଖି ବଦ୍ୟକାର ବଦ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରକାର

THE UTKAL DIPIKA.

CUTTACK SATURDAY THE 3rd April 1909.
 ଚୈତ୍ର ଚ ୨୨ନ ସକ ୧୯୦୯ ସାଲ ଶକବାଇ } ଅଗ୍ରାମ ନ ୯୯
 ସକ୍ରେ ସକ୍ରେ ପରସାକରାଉ ହିନ୍ଦୁ-ବିଶ୍ୱାସୀ ଇମିଟେଡ୍ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା ମୁଦ୍ରିତ ଓ ପ୍ରସ୍ତୁତହେବ }

ପ୍ରକାଶକଙ୍କର ଶ୍ରଦ୍ଧାପତ୍ର ପଠାଇବାକୁ ଚାହୁଁ
 ଚଳନ୍ତୁ ଚାହୁଁ ଯାହା ଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ—
 ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ସହାୟତାରେ ଶ୍ରୀ ୧ ଓ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଶ୍ରୀ ୧
 ଶ୍ରୀ ୧୨ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ ମାତ୍ର ଦୈନିକ ଚଳନ୍ତୁର ଦେଲେ ଶ୍ରୀ ୧
 ଶ୍ରୀ ୧୨ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ ଯଦି ଶ୍ରୀ ୧ ଓ ଶ୍ରୀ ୧୨ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ
 ଶ୍ରୀ ୧୨ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ ଯଦି ଶ୍ରୀ ୧ ଓ ଶ୍ରୀ ୧୨ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ
 ଶ୍ରୀ ୧୨ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ ଯଦି ଶ୍ରୀ ୧ ଓ ଶ୍ରୀ ୧୨ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ
 ଶ୍ରୀ ୧୨ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ ଯଦି ଶ୍ରୀ ୧ ଓ ଶ୍ରୀ ୧୨ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ

NOTICE.
 Wanted an experienced F. A. for the Mourlhanj H. E. School on Rs. 30 rising to Rs. 40 Apply stating age, qualifications and past services, to the undersigned by the 20th April, 1909.

Baripada }
 1st April }
 1909. }
 S. N. Chakravarti.
 Superintendent of Education
 Mourlhanj State.

NOTICE
 Wanted a Forest Clerk on Rs 25 per mensem. None need apply who has not passed the Entrance Examination and is not well up in Correspondence works. Apply stating age to the undersigned, before 7th April 1909.

G. S. Mahanti,
 Superintendent, Nayagarh state.
 14-3-09

ବିଜ୍ଞାପନ ।

 ବୃତ୍ତୀକ ପ୍ରତିଂ ଗମ୍ଭୀରାଣ୍ଡର ।
ନୂତନପତ୍ରିକା ।
 ଗମ୍ଭୀରାଣ୍ଡର ୧୯୦୯ ସନ ୧୯୦୭ ଓ ୧୯୦୭ ସାଲ
 ଗମ୍ଭୀରାଣ୍ଡର ୧୯୦୯ । ୧୯୧୦ ମସିହାର
 ପ୍ରକାଶକ ପ୍ରକାଶକ ଦୋର କରନ୍ତୁ ହେଉଅଛି ।
 ଏହି ପତ୍ରିକା ଉତ୍କଳର ପତ୍ରିକାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
 ସର୍ବାଧିକ ପ୍ରାଚୀନ, ଦୃଢ଼, ଉତ୍କଳବାସୀଙ୍କର
 ମୁକ୍ତ ଏବଂ କୃତ୍ରିମ ବ୍ୟବସ୍ଥାମୁକ୍ତ ଅଟେ । ସର୍ବଦା
 ଏହି ପତ୍ରିକାର ସମ୍ପର୍କର ଅବର ଏବଂ ଅଧିକ
 ଲବ ଗ୍ରହଣ । ଏହାର କୃତ୍ରିମତା ସମ୍ବନ୍ଧେ ଅଧିକ
 ଦୋରବା ବାହୁଲ୍ୟ ଅଟେ ।

ବୃତ୍ତୀକ ପତ୍ରିକା ଟ ୦ ।
 ଶେଷପତ୍ରିକା ଟ ୦ ୧୭
 ଶେଷମାତ୍ରେ କରନ୍ତୁ ଦୈନିକାକୁ ଅଧିକ
 ସମ୍ପର୍କରେ କେବେ ସମ୍ପର୍କରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଦୃଷ୍ଟି
 ଗ୍ରହଣ ।
 ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କର ଶ୍ରୀ
 ସେକ୍ରେଟାରୀ ।

THE
ORIENTAL
 Government Security
LIFE ASSURANCE CO., LD.

OFFERS
 Exceptional Security Lowest, Safe Rates, and Every Facility.

Invested Funds **3 CRORES**
 and **10 Lakhs**

CALCUTTA BRANCH:
 28, Dalhousie Square.
 POST BOX No. 21
 W. St. JOHN CHURCH,
 Secretary.
 Cuttack Office Choudhuri Bazar
 Agent
 Probodh Kumar Ghose

NOTICE.

o. 59 acre of Lakhraji land bearing Khasra No. 6o82 situated in mouza Patpur samil Balubazar ph. Katak Habali will be sold by public auction together with the house which stands thereon on the first May of 1909 at 11 A. M. in the Cuttack collectorate and given to the highest bidder.

B. Hajara for Collector.

ADVERTISEMENT.

Wanted a Civil Hospital Assistan for the Kashipur Dispensary on a monthly salary of Rs 35. None need apply who has not passed the final Examination of Cuttack Medical School and is not a Uriya. Preference will be given to one who knows English well. Applications with testimonials will be received up to the 10th april, 1909 by the under signed.

U. P. Singh Deb Thatt Raja of Kashipur, Kashipur, P. O. Sambalpur Dist.

NOTICE.

Tenders are invited in sealed covers for the undermentioned works and will be received by the undersigned up to the 7th of April 1909:—

- 1 Annual repairs to Pipli Khurda Road 3138
- 2 " " Khurda Kalapathor Road 2825
- 3 " " Baginari Bologurh Road 3540
- 4 " " Patnaikia Khurda Road 2616
- 5 " " Sardeipur Chandka Road 1614
- 6 " " Bhubaneswar Bajianta Road 644
- 7 " " Joypur Satyabadi Road 150
- 8 " " Balugson Baguramul Road 2590

Total Rs 17,137

Metal collection is to be completed by the middle of June and spreading by the 30th September. All other repairs works is to be completed by the 30th November.

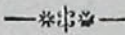
The undersigned does not bind himself to accept any or the lowest tender.

District Engineer's office Puri 20-3-1909 Shrish Ch. Sen Accountant for District Engineer Puri

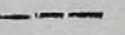
ଉତ୍କଳ ଦାସିକା ।

ମାନ୍ୟତା ଦେଖିବାର ଅପଣା ମଙ୍ଗଳକର ଉତ୍କଳଦାସିକା ଯାହା କର ପୁରୁଷ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ପୁମଣ ଦୁହେଁ ତା ୯ ଇଞ୍ଚ ଶୋମକାର କଲକତାକୁ ଫେରୁ ଅଧିକେ ଏବଂ ତହିଁ ଅବଦଳ ମଙ୍ଗଳକାର ଦାଉକଲିଂକୁ ଯାହା ଉପକେ ।

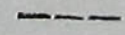
ମହାମାନ୍ୟ ବଡ଼ଲଟ ମିସ୍ତୋ ବାହାଦୁର ଚନ୍ଦ୍ର ମଙ୍ଗଳକାର ଘଷରେ କଲକତାକୁ ଲାଦୋରକୁ ଯାହା କଲେ । ଉତ୍କଳ ଓ ପଶ୍ଚିମ ଉତ୍କଳର ଚେତେକେ ମୁକ୍ତ ଭୂମଣ କର ଏହିମାସ ଯେତେବେ ସିମଳାଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ସେଠାରେ ଗ୍ରୀଷ୍ମ-ତାଳ ବଢ଼ାଇବେ ।

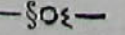
ଉଚ୍ଚ ତା ୨୦ ଇଞ୍ଚରେ ଶେଷ ଦେବା ସପ୍ତାହରେ ଉତ୍କଳରେ ଯେଲେନ ଘେନରେ ୪୫୫୦ ମୁଦ୍ଦ ଦୋଇଥିଲ । ବହିଁ ପ୍ରା ସପ୍ତାହର ଅଳ୍ପ ୪୫୧୩ ଥିଲ । ବମେଇ, ଯୁକ୍ତପ୍ରଦେଶ ଓ ପଞ୍ଜାବରେ ୟୁକ୍ତପ୍ରାଦାରୁ ବଢ଼ିଥିଲ । ଦେବଲ ଗଜପ୍ରତାପର ଅଳ୍ପ ଜଣା ନ ମିବାରୁ ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ ଉଣା ଦେଖାଯାଉଅଛି ।

ଉଚ୍ଚ ତା ୨୦ ଇଞ୍ଚରେ ଶେଷ ଦେବା ସପ୍ତାହରେ ୟୁକ୍ତପ୍ରଦେଶ ୨୦୧୨ ବଙ୍ଗ ୨୦୧୦ ଯୁକ୍ତପ୍ରଦେଶ ୧୩୪୩ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ୧୫୧୧ ଓ ବମେଇ ୫୩୨ ନାଏ ୮୨୨୦ ଜଣ ଦୁଇଟି ଶାହାଣ୍ୟ ପାଉଥିଲେ ୟୁକ୍ତ ପ୍ରାଦର ଅଳ୍ପ ୮୫୮୫ ଥିଲ । ଉତ୍କଳ ବଙ୍ଗରେ ବଢ଼େଣ ଓ ବମେଇରେ ସାମାନ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇ ଥିଲ ।

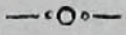

ଅନୁମୋଦିତ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଦୁଃଖର ସହୃଦ ଜଣା ଉତ୍କଳ ଯେ ଓଡ଼ିଶା ସୁଲଭସୁଖର ଇନ୍ଦ୍ରେକ୍ଷୁ-ଲକ୍ଷ ଦେଉ ଚକ୍ରଣି ବାକୁ ଦୁକ୍ଷସହର ଘୋଷ ଚନ୍ଦ୍ର ମଙ୍ଗଳକାର ଗଣରେ ଇନ୍ଦ୍ରଧନ ପରଦ୍ୟର ଚଳେ । ଗର ପଲକାର ହଠାତ୍ ତାଙ୍କର ବହୁ-ପରମାଣରେ ପରଶା ହୋଇ କୁର ଦେଲ ଓ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଘେନର ଉପସମ ହେଲ ନାହିଁ । ତାଙ୍କର ବୟାକ୍ରମ ୧୫୮ ଓ ହୋଇ-ଥିଲ । ବାକୁ ମହୋଦୟ ଅପ ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ଦାର୍ଯ୍ୟସମ ଥିଲେ । ଅନୁମୋଦେ ଉତ୍କଳର ନିକଟରେ ତାଙ୍କର ପରବାର ବର୍ଗପ୍ରଭ ମାନ୍ୟତା ପ୍ରଦାନ ଓ ତାଙ୍କର ଅସ୍ଵାର୍ଥ ସଦ୍‌ବଳ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛୁଁ ।

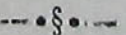

ବଙ୍ଗ ମନସ୍ତ୍ରୀମେଣ୍ଡ ଚନ୍ଦ୍ରଚର୍ଚ୍ଚ ସଦାପେ ଓଡ଼ିଶାର ଚାକା କାର୍ଯ୍ୟ ନମନ୍ତେ ଯେତେ ଦେଖା ମହୁର ଦେଖୁଛନ୍ତି ତହିଁର ତାଲିକା ଯଥା :— ଅକଗୁଲର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟପ୍ରମାଣ ୫ ୨୦,୦୦୦ ସମ୍ବଲପୁର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟପ୍ରମାଣ ୧୨,୦୦୦ ସମ୍ବଲପୁର ନଦେବ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ୧୩୦,୦୦୦ ସମ୍ବଲପୁର-ସୋନପୁର ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ୫ ୨୨୦୦୦ ଏବଂ ତତ୍ତଦ୍ଦ ମେଡ଼ିଲେ ସୁଲଭ ଅଧିକା ଉପହାର ୫ ୫୦୦୦ ଏପର ଦୁଇଟି ଶାହାଣ୍ୟ ସଦାପେ ବାଲେଶ୍ଵର ଉଲ୍ଲରେ ୧୧୨୦୦୦୦ ଏବଂ ପୁରୀ ଉଲ୍ଲରେ ୫୧୫୦୦୦୦ ଦାୟିତ୍ଵ ଦେବାର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦୋଇଅଛି ।

ବାଲେଶ୍ଵର ଉଲ୍ଲ ଅଞ୍ଚଳ ଯିସ୍ଵାର ଉପଦାନ ଏ ନଗର ନିବାସୀ ବାକୁ କୃଷ୍ଣସ୍ଵର୍ଗ ଦୋଷକ ଅବାଲମୁଖି ଅଲ୍ଲ ଗୋଟିଏ ଅତାନ୍ତ ଦୁଃଖର ବସ୍ତୁ ଅଟେ । ତାଙ୍କର ବୟସ ୧୨୫ ବର୍ଷ ହୋଇଥିଲ ଓ ସେ ସଂଲକ୍ଷ୍ୟାଥିଲେ । ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧିକର କୁଳରେ ଏ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଦେଖା । ସେ ବାଲେଶ୍ଵର ସଦର ସ୍ଵାଧୀନ ଗୋଷ୍ଠର ଜଣେ ଅଭିଭାଷକ ମାଳି-ଖୋଟ ଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଅନେକ ସ୍ଵଗ୍ଠେଣ ଥିଲ । ମା ୫ ସର ଚିଣ୍ଡ ସନ୍ତାନ, ବୃଦ୍ଧା ମାତା ଓ ବରଦର୍ଦ୍ଦି ଗୋଟିଏ ସାବରରେ ବସାଉ ଶୁଲ୍-ଚଳେ । ଉତ୍କଳ ଏହାଙ୍କର ଅସ୍ଵାର ମଙ୍ଗଳ ଓ ପରବାର ବର୍ଦ୍ଧେ ସନ୍ତାନ ବ୍ୟାଧାନ କଲେ ।

ଗଲାଗଲ ସମାଜର ଲେଖିଅଛନ୍ତି ଓ ପାଠ ଚକ୍ର ମେଘନାଥର ସେ ସମସ୍ତ ଗୀତ ସଂଗ୍ରହକୁ ଅପେ ମୋହନ ଧରଣଦାସର ପୁସ୍ତକ ନିକ୍ଷେପ-ପାଳିଟି ମୋହନଦାସଙ୍କୁ ନିୟତ୍ତ କରିଅଛନ୍ତି । ଏହା ଉଦାନ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ସଂଗ୍ରହୀତା ଯାହା ଲେଖିଅଛନ୍ତି ବହିଁରେ ହିରୁକ୍ତି ନାହିଁ । ପୁସ୍ତକ ନିକ୍ଷେପକାର କୌଣସିପ୍ରକାରେ ଅଧିକାଂଶ ହିରୁ-ସୁଦା ପ୍ରଦାନେ ଅବଶ୍ୟ ନାଶନ ସେ ଗଢ଼ିବାଲ ଦୋଷୀ ଦେଉ ନା କ ଦେଉ ମେଘନାଥ ଧରିଲେ ଅନେ କାନ୍ତ ମିତ । ଗର ମୁସଲମାନ ଚପଟର୍ଷ ଏ କର୍ମରେ ଉତ୍କଳ ଦେଲେ ରଖାଅଛି । ଅଶାନ୍ତରୁ ଚନ୍ଦ୍ରପଦମାଦେ ସହଯୋଗିକର ସୁଲଭର୍ଷ ପ୍ରଦାନ କରାବ ।

ଉଲ୍ଲକା ସେକ୍ସନ୍‌କଲମ୍ପର ରେକର୍ଡ୍‌କାର ଧର୍ମାତ୍ମକ ଦେଉଅଛନ୍ତି ଓ ଏଅଭର ବିଦ୍ଵା. ଉତ୍କଳସୁତ ଉତ୍କଳ ମିତ୍ରସଂଘ (ଏସ୍, ଏ,) ପ୍ରକାଶନ ଗଠନ କରନ୍ତ ପ୍ରଥମ ପ୍ରସ୍ତୁତାମତରେ ଦେ-ବଗୁଡ଼ ଗଜୁବଳ ଶ୍ରୀ ଭୁବି ସଞ୍ଚିଥିବା ଦେଉ ସେ ବସ୍ତୁରେ ନୂତନ ପ୍ରସ୍ତୁତାମତ

ବାଦାହର ଏକ ନାନା ଦେହରେ ଉକ୍ତ
 ସଭାରେ ଦେହପତ୍ନୀ ଉପମାନେ ଚଳତ ଅପ୍ରେଲ
 ମାସ ୩୮ ତା ଗଣ ସ୍ଵଭାବର ପୂର୍ବରୁ ଗ ୧୦ ଖା
 ଠାରୁ ଅପରାଧ ଗ ୧ ଖା ସମୟ ଯେତେ
 ସେହି ପୁରାଣର ପାଠ ଉତ୍ତର ଦେବେ ।
 ଏହି ପୁସ୍ତକ ଦାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନେକାନ୍ତେ
 ଅନେକ ଉଦାହରଣ ଦିଆଯାଇଛି । କରକର୍ତ୍ତା
 ନୟ ଯଥାକାଳରେ ତହିଁର ପ୍ରତିଦାନ ଚରକା
 ବଳ ଅନେକ କଷ୍ଟ ଅଟେ ।

ଗଜଲ ଚେତନର ମାତ୍ରାଦର ସର ବେଳର
 ବାଦାହର ଏକ ସେଦ୍ଵୟାକ୍ତ ମାସରେ ପୁରୀରେ
 କରକମାତ୍ର ଦେବାବଳେ ଉକ୍ତ ନରର ଏମାର
 ୨୦ର ମଦଳୁ ୪୫୦୦୦ ବୋ, ଦକ୍ଷିଣେ ୧୨
 ୧୦ର ମଦଳୁ ୪୫୦୦୦ ବୋ ଚରକ ଦସ ମଠର
 ମଦଳୁ ୪୫୦୦୦ ବା ଏବ ଓଡ଼ିଆ ମଠର ମଦଳୁ
 ୪୫୦୦୦ ବା ଏହି ନୟମରେ ତାଳ କର-
 ଥିଲେ ତ ସେହି ଚିତ୍ତପ୍ତ ହସପାତାଳ (ଯାହା
 ଦେହାଳୟରେ ରୋଷିଏ ନୂତନ ଗର) ମାତ୍ର
 ବର ଚେତ ନାକର ପୁସ୍ତକ ଚଳର ପ୍ରଥମ ପତ୍ନୀ
 ଚର୍ଚ୍ଚିତ ନରର ମୂଲ୍ୟ ହୁଏତ ହୋତ ଦେବ ।
 ମାତ୍ର ବର ମଦଳୁ ନୟ ଅନେକ ସମ୍ପଦ ସେହି
 ଦାନ ପ୍ରଦାନ ବଳ ଦେମଦଳୁ ଅନାଦାଦ
 ଦେହପତ୍ନୀ ଓ ଦେହାଧିକାରୀ ପ୍ରଦାନବା-
 ଦାବର ଏ ହସ୍ତ ଲେଖନୀ ଚଳେଟିଲେ ପ୍ରକ୍ତ
 ମତ ଦୋହ ଅଟେ ।

“ଉତ୍କଳଜୀବନ” ଗାଥରେ ଗାଣି ଏ ମାଧିକ
 ଉତ୍କଳ ସେ ଚେ ମ ଜଳ ବେଳଗୁଣୀ ନକଳକୁ
 ଗର ପଳୁ ନମସ୍ତରୁ ବାଦାହର ଅନେକ ଦୋହ-
 ଅଛି । ପ୍ରଥମାସ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାଦର ଏହା ବାହାର-
 ବର ମୟ ଦୋହ ଅଛି । ଦୂର ଦାରିତ ୧୯୩
 ୧୧ମ ସଦ୍ୟ ଅନୁଦିନ ଦେଲ ଅନେକାନ୍ତେ
 ପାଠ ଅନୁରତ ଦେଲୁ । ଏଥିରେ କେତେଗରୁ ଏ
 ଗଦ୍ୟ ପଦ୍ୟ ପ୍ରାୟମତ ବାଦାହ ଅଛି ଚଳନା
 ଓ ପ୍ରଥା ମଦ କୁ ଦେ । ଅନେକାନ୍ତେ ଏତାଳ
 କରୁତ ଅରେ ଏକ ବାଣି ଜାବିତ ହାତନାକରୁ ।
 ଏହି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବେଳଗୁଣୀ ଶ୍ରୀ ଉତ୍କଳଦୈବ
 ପ୍ରେସରେ ଶ୍ରୀମତୀ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଦସକ ଅନୁମତ୍ୟ-
 ଦୂରରେ ଦୂର ଓ ପ୍ରକ୍ତ ବାଦାହ ମହାମହାତ୍ମ୍ୟ
 ଶ୍ରୀ ଉତ୍କଳଦୈବ ଲେଖି ଏସ୍ତରେକ୍ତ ଦମ୍ପାତ
 ଲିପିଦେବର ସେକ୍ଷେଟ୍ଟ ଅଟନ୍ତି ଏକ ସେହି
 କମ୍ପାନୀର ଲେଖନରେ ପୋଷିଏ ଗଞ୍ଜିବମ୍ପକ
 ବଳ ପ୍ରାପ୍ତି ଦୋହ ଅଛି ଏକ ଶ୍ରୀ ଦୂର୍ଗାଦ
 ସନ୍ତାନମୂଳି ମଧ୍ୟ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଅନୁରତ ଅଛି ଗୋଷିଏ
 ବଞ୍ଚି ନଦୀର ବୃକ୍ତ ଦେବାବ ପ୍ରଦାନ । ଏଥିରୁ

ଦୂର୍ଗାଦାଏ ଯେ ଶ୍ରୀ ସ୍ଵଳ୍ପ ଗୁଣୀରଥୀ ଦାସ ଏ
 ସମସ୍ତର ପୁରାଣର ଏକ ଏପରି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
 ସୁରୁଷ ଓଡ଼ିଆରେ ତାଳା ପ୍ରାଚରେ ବେଶିକାର
 ଅନେକାନ୍ତେ ବସନା କରୁ ।

ପରକାଳ ମତକୁ ମାମାତକରେ ତାପତରଦୋହ
 ଯାହା ବଦାହାଏ ସେଥି ସମ୍ବନ୍ଧେ ଚରକ ନରବା-
 ଦାବର ସନ ୧୯୦୨ ମସିହାରେ ଗୋଷିଏ କମ୍ପାନୀ
 ନୟଲୁ ଦୋହ ଅଛି । ଉକ୍ତ କମ୍ପାନୀର ଉପୋକ୍ତ
 ଉପଲେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଷ୍ଟେଟ ସେକ୍ରେଟରୀ ମହୋ-
 ଦୟଳ ଅଦେଶ ବାହାର ଅଛି । ସେକ୍ରେଟରୀ
 ମହୋଦୟ ଅଦେଶ ଦେହଅପତ୍ନୀ ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ
 ସୁଦେଶରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେଉଥିବା ଦୂର୍ଗା ବଣା-
 ଦିବାସମ୍ପଦରେ ଶ୍ରୀରତ ଗର୍ଭମେଷ୍ଠ ସେହି ନୟମ
 ବେଅପତ୍ନୀ ବାଦାହ ଶଂକୋଧନ ତର ଦେଶରେ
 ଉତ୍କଳ ବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଥିବା ଦୂର୍ଗା ଉତ୍କଳ
 ଦେବାବରଣ ଅଧିକ ପରମାଣରେ ନିର୍ଦ୍ଦ
 ଦେବ । ଦେହାସୁ ଦୂର୍ଗା ଗୁଣ ବଳ ଅଛି ଏକ
 ଦୂର୍ଗା ନକାଳୁ ଦୋହ ଅଛି ବଦାହିକ । କିଦେ-
 ଶରୁ ଅମଦାନ ଦୋହ ଅଧିକା ଦୌଶସି ପଦାର୍ଥରେ
 ଏ ଦେଶରେ ସକ ଦୌଶସି ଦୂର୍ଗା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କୁ ଏ
 ବାଦାହରେ ଦୂର୍ଗା ସମାନ ଥିଲେ ସେହିପରି
 ଦୂର୍ଗା ବଳଦରୁ ବଳ ସିକ ନାହିଁ । ମଧ୍ୟ ଏ ସବୁ
 ଅଦେହାଧିକାରୀ ନାହିଁ ଦେବାବରଣ ବେଶିଏ
 ପରଚର୍ଚ୍ଚିତ କରୁମ ବୋଲିବ ଏକ ମେଥୁର ନୟମା-
 ଲୋ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେଉଅଛି । ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ନୟମ ପ୍ରଥା
 ବୋଲେ ପାଠକକୁ ନିଶାଚର୍ଚ୍ଚି । ତଥାପି ସୁଦେଶୀ
 ଅତ୍କଳ ସଦେ ଲେଖ ସଚ୍ଚତ ଚନ୍ଦ୍ର ଦୁର୍ଗା ରହିବା
 ସୁକର କଷ୍ଟ ।

କରଦାସ ତା ୨୪ ରଜ ସନ ଚଳକର
 ଶାଳୁନ ଦଳରେ ଶ୍ରୀମତୀ ପାଉଡା ରେଣ ଦିବ
 ମହୋଦୟଙ୍କ ସଲପତ୍ରରେ ଗୋଷିଏ ପତ୍ର
 ଦୋହ ଅଛି । ସତ୍ତ୍ଵଳରେ ଅନେକ ମାନବଗଣ
 ବାଣି ଉପକ୍ରମ ଥିଲେ । ଏତା ବାଦାହର
 ସମ୍ପଦ ନିକାଳରେ ଚାଉପତ୍ର ଦୁର୍ଗା ରଖିବା
 ମଫରେ ଅନୁମଦକର ଷ୍ଟେଟ ସେକ୍ରେଟରୀ ମହୋ-
 ଦୟ ମତ ପ୍ରଦାନ ଦେଉଥିବାରୁ ହେ ବରୁଣରେ
 ପ୍ରସ୍ତାବ ଧର୍ମ ଚରକା ସମ୍ପଦ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସ୍ଵଳ
 ଏକ ପତ୍ରପତ୍ର ମହୋଦୟ ଲେଖନୀରେ ଆଉ-
 ଦୂର୍ଗା ଓ ଅନେକ ସଙ୍ଗୀତ ନାନା କଷ୍ଟର
 ପତ୍ର କର ଗୋଷିଏ ସୁବଦ୍ଧ ମଣି ପ୍ରବର ପାଠ
 କରୁଥିଲେ । ଜାତମତ ପ୍ରବେଶ କରା ହର
 କମ୍ପାନୀ ପ୍ରକାଶି କଲାଇଲେ ଶାପର ସମ୍ପାଦକ
 ଉଦାବ ମତ ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନୟ ଦେବା ଓ
 ମାକ୍ତାଳ ଏକ ବୋମ୍ବର ପର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ପତ୍ନୀ
 ବଙ୍ଗଳାମାତ ଏକର୍ଚ୍ଚିତ ଚଳ ଗୋଷିଏ ଗର୍ଭମେଷ୍ଠ

ଅଧୀକରେ ବାର୍ତ୍ତା ଦର ସର ନୟଲୁ ଚରକର
 ପ୍ରସ୍ତାବମାନ ଧର୍ମ ଦୋହ ସର ବଳ ଦେଲ ।
 ଅନେକାନ୍ତେ ସକାଳୁ ୨୨ରରେ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ
 ଦୂର୍ଗା ସମର୍ଥନ କରୁଅଛି । ଏତା ସେଷୋକ୍ତ
 ପ୍ରସ୍ତାବ ବାର୍ତ୍ତାରେ ପରଚର୍ଚ୍ଚିତ ଦେଲେ ବଙ୍ଗଳାର
 ସଦାସୁ ଅଧାନ୍ତି ଦୂର୍ଗାଚର ଦେବ ଏକାନ୍ତ
 ଅନୁମାତକର ଧାରଣା ।

ଗର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ରୀରତର ଦନ ବଙ୍ଗାସୁ ବାଦାହା
 ପଦ ସମ୍ପଦେ ବଙ୍ଗଳାର ଚଳତ ୧୯୦୧ । ୧୦
 ବର୍ଷର ଅସୁ ବାସୁର ନଚେତ ଅନତ ଦୋହ-
 ଅଛି । ଶ୍ରୀରତର ବନେଟର ଅବସ୍ଥା ଗୋତମସୁ
 ଅଧିକାନ୍ତେ ପ୍ରାଦେଶିକ ବନେଟର ଅବସ୍ଥା
 ସେ ଗୋତମସୁ ଦେବ ଏଥିରେ ସଦେବ
 ନାହିଁ । ପ୍ରକାଶ ଦୂର୍ଗା ଏକ ଅଧାନ୍ତିଦେବ
 ପୁରୀ ଓ ମାଲ ମୋଦକମାତରେ ବାସୁ ଅଧାନ୍ତି
 କରୁଅଛି । ଏହି ଅଧାନ୍ତି ବାସୁ ବନଯାଉଅଛି
 ଏକ ବାଦା ବନବର୍ଷ ଗୋଷରେ ଗଞ୍ଜିତ ସୁବା
 ଚକାରୁ ଦେଖିବାର ବାଦାହା ଦୋହ ଅଧିକାରୁ
 ଅଧିକା ଶିବ ସ ଉଦ୍ୟାଦ ବସାଉବାଲ ପ୍ରସ୍ତାବ
 ଦୋହ ନାହିଁ । ପୂର୍ବବର୍ଷ ଓ ଅଧାମତ ଅବସ୍ଥା
 ମଧ୍ୟ ଗୋତମସୁ ଅଛି । ସେତା ଅସୁ ବାସୁକୁ
 ନିଅନ୍ତା ପତ୍ର ଅଛି ଏକ ୨୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦାବରେ
 ଲକ୍ଷି ସେତା ଗର୍ଭମେଷ୍ଠ ଅଧିକାନ୍ତେ ଉତ୍କଳ-
 ଦେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବାଦା ସବୁ ଗର୍ଭ ଦୋହପାଠ
 ସେ ପ୍ରଦେଶ ବର୍ତ୍ତମାନ ଶ୍ରୀରତ ଗର୍ଭମେଷ୍ଠକ
 ଦୁରାପେକ୍ଷା ଦୋହ ଅଛି । ଶ୍ରୀରତ ଗର୍ଭମେଷ୍ଠ
 ମଧ୍ୟ ସେତାପରି ପତ୍ନୀ ବଙ୍ଗାଶ୍ରମକୁ ସଥୋଚିତ
 ଅର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟ ଦେଉଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର ସେତେବେ-
 ଲେ ଶ୍ରୀରତ ଗର୍ଭମେଷ୍ଠର ଅଧାନ୍ତି ଅବସ୍ଥାଳ
 ଦୋହ ପତ୍ରଲକ୍ଷି ଦେହେବେଲେ ପ୍ରାଦେଶିକ
 ଗର୍ଭମେଷ୍ଠକର ଅବସ୍ଥା ଲଳ ଦେଖିବା ଅଧ-
 ମନା ବଙ୍ଗାପ୍ରଦେଶର ଅସୁ ବାସୁର ଚର୍ଚ୍ଚା ଅଧାମା
 ସୋମବାଇ ଦନ ଦେବାର ପ୍ରବ ଦୋହ ଅଛି
 ଏକ ମାକାବର ବନେଟର ମହୋଦୟ ମେମ୍-
 ରୁମାକକୁ ଦାଦ ବଳୁଣା ତ ଦେବାବରଣ
 ସକେ କର ଦେଉଅଛନ୍ତି । ବାଦାହର ସମ୍ପଦ
 ପରମାତକ ବାଦାହର ସମ୍ପଦ ଅନୁମାତକର
 ମନ୍ତବ୍ୟ ପଠକମାନକୁ ଦାଉଥିଲେ ଜଣାଉଛି ।

ଅଧାନ୍ତି ଅନୁପସନ୍ଦରେ ଅବଗତ ଦେଲୁ
 ସେ ଶ୍ରୀରତସମ୍ପଦ ଅଧିକାନ୍ତେ ପଦରେ
 ସୁକାନ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତ ସଦୋକ୍ରମସର ସକ ମହୋ
 ଦୟ ଶ୍ରୀରତସମ୍ପଦ ଅଧିକାନ୍ତେ ନୟଲୁ ଦୋ-
 ହ ଅଛି । ଶିବ ମହୋଦୟ ସନ ୧୯୨୦-
 ଖାଲରେ ବରକୁମରର ବାସୁସୁକରେ ଚଳ

କିନ୍ତୁ ତରଳତା ପ୍ରେତେନ୍ଦ୍ରୀ ନିକେରରେ ପଡ଼ି ପାରି ନରା ହୁଏ କିନ୍ତୁ ଉତ୍କଳରେ ଓ ସେଠାରେ ଦାଋଣ୍ୟ ପାତ୍ରର ପ୍ରେମାଦି ସମ ୧୮୮୭ ସାଲରେ କଲକତା ଦାଋଣ୍ୟର ବାଧା ଖୁବ୍ ହେବ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟାସହ ଚାର୍ଯ୍ୟ ତର ସମସ୍ତଙ୍କର ଦୁଃଖ ଅତ୍ୟନ୍ତ କଷ୍ଟ ସତ ୧୯୦୩ ସାଲରେ ପୁଣି ଉତ୍କଳରେ ଓ ସତ ୧୯୦୭ ସାଲରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଘୋର ଭେଦଭର ପଦରେ କମ୍ପୁଣି ଅଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟତା ବାକର ବସ୍ତୁଷ୍ଟି ଅଧିକାର ଦେଖି ଅନୁମାନକରବଦୁଲ୍ଲେଖ ଓ ଟ୍ରେନ୍ ସେକେଣ୍ଡ ମହୋଦୟମାନଙ୍କ ମନୋନୀତମତେ ଭରତସମ୍ମୁଦେ ପ୍ରାୟ ସାଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି । ଏଥିରୁ ଅଧିକ କୌଣସି ଧର୍ମ ଓ ଦୋଷ ପାରେ ? ଦେଖାଯୁ ଯେତେ ସେ ଶୁଣ ଅଧିକାର କରବାର ଦାଋଣ୍ୟରେ କରୁଅଛନ୍ତି । ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ମାନବର ସମ୍ପର୍କ ଅର୍ଥକ୍ଷେତ୍ର ସାଂସ୍କୃତିକ ଅଛନ୍ତି । ବାକର ଚାର୍ଯ୍ୟର ଏହିମଧ୍ୟ ବା ୧୭ ଶିଳାରେ ସେହି ଦେବ । ଉତ୍କଳୀୟ ବାହୁକି ଭାରତ ସଭାରେ ପ୍ରାୟ କ ଦେବା ବାକର ଅନୁମାନକର କୁପସ୍ତକ ଉତ୍କଳ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଏକ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସାଂସ୍କୃତିକାତ ସାଂସ୍କୃତିକ ମତେ କଲକତର ବଡ଼ ସଭାରେ ଶୁଣୁ ପ୍ରତିବାଦ କରୁଥିବାପ୍ରମେ କ୍ୟାସ୍ତର ହେବେତର ଶାସନ-ତତ୍ତ୍ୱ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଟିକୋ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମଲ୍ଲ ମତେ ଦୟା ମତେ ଉଦ୍ଧାର ଗଜମାତର ପଦାଶ୍ରୟ ଦେଖାଇ ଦେଖାଯୁଲେକଙ୍କ ଗୋଲେରସା ଦରଅଛନ୍ତି । ଏଥିରେ ସମସ୍ତ କ୍ଷମାଦାୟୀ ବାକ୍ୟରେ କୃତଜ୍ଞ ହୋଇ ଧର୍ମ୍ୟ ନୁହେଁ ଅଛନ୍ତି । ଏହି ଭଳି ନ୍ୟାୟ ଚାର୍ଯ୍ୟଦ୍ୱାରା ଏହା କେତେକ ମନ ଚଳି ନିଅନ୍ତାବ ଏକ ଏହାକୁ ମାତ୍ର ଉଦ୍ଧାର ମୁଖ୍ୟ ମାର୍ଗ । ଉଦ୍ଧାର ଧର୍ମ୍ୟ କର୍ତ୍ତା ବକ୍ତା ହୋଇ ମଧ୍ୟ ସାଦା ଏହା କ ଦୁଃଖି ବଳ ପୁଷ୍ପର ବିଷୟ । ସାଦା ଦେଉ ଏକେ କେତେ ସୁଧାରୀ ମହାରଣା ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟ ୧୮୮୮ ମସିହାର ଶୋଷଣୀ ପ୍ରକାର ମର୍ଯ୍ୟଦା ତଥା ଉତ୍କଳ ଅଧିକାର ବିଷୟ । ଅନୁମାନକର ଏହି କ୍ଷମା ସେ ହିଁ ମହା-ଶୟ ଏହି ନୁହଇ ଚାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟର ସହିତ କେବଳ ତର ଏ ନୁହଇ ପଦାଶ୍ରୟ ପ୍ରକାର ନୁହଇ ଏକ ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟର ଭବିଷ୍ୟତ ଦ୍ୱି-କର ଅଧ୍ୟାପି ପ୍ରମାଣ ଦେଖାଇବେ । ଉତ୍କଳ ଦାଋଣ୍ୟର ବିଭିନ୍ନମାନକର ଦେବର ବାର୍ତ୍ତ ୨୫ ହଜାର ବା ଉତ୍କଳାର ମାନବର ଶ୍ରୀତ ମତେ ଦୟା ଦାଋଣ୍ୟ ପାରେ । ଦାଋଣ୍ୟରେ ସେ ବର୍ତ୍ତୁ ଅଧିକ କରୁଅଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟତା ଏ ଚାର୍ଯ୍ୟରେ ଦାଋଣ୍ୟର ଅଧିକ କର ଦେଉ । ମାତ୍ର ଦେଉ କୌଣସି ରଖା ସଂଗ୍ରହେ ସେ

କିନ୍ତୁ ସତ ସ୍ୱୀକାର କରି ଅଛନ୍ତି ଏହା ବାଧା-କର ସାଧୁତାର ଅନ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ଅଟେ ।

ଉତ୍କଳସାହିତ୍ୟର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ।

ଏଠା ମିତ୍ରାବିଧାନକର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସତ ପରିବାର କର ସେହି ଦେଲ । ଦେବଳ କ ୧ ଓ ୧ ମତ ବାର୍ତ୍ତ ଉତ୍କଳ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ବାକ୍ତରେ ଶୁଣୁ ପ୍ରତିଦୁଇଟା ପଦଦୁଃଖୀମାନ ଦୋଷପୁଣ୍ୟ । ଉତ୍କଳ ଉପସ୍ଥ ବାକ୍ତର ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଥମିକେ ଅପରାଧ ଅଦେବତ ପ୍ରତ୍ୟାକ୍ତର କରବାକୁ ସାଧାରଣେ ମାନବର ମଧୁପୁତ୍ର ଦାସ ହିଁ, ଅନ୍ୟ, ଉ ଓ ବାକୁ ସଦାନନ୍ଦ ବେହେରା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଦେଲେ । ଅନ୍ୟ ବାକ୍ତମାନଙ୍କରେ ଦେଖନ୍ତୁ ଯୋଡ଼ା କେ-ଲେତ ଦେମନ୍ତ ଗୋ ଓ ଛବର ଧୂମ ପଦପାଦପୁଣ୍ୟ । ମାତ୍ର ଟାଟରେ ଦେଉଟିନୀମାନେ ପ୍ରାକୃତକୁ ହିଁ ଲିଖି କରବାର ଦୁଃଖ ଏହାକୁ ବାହାସାଧ୍ୟୁନ । ଗୋଟ ଲେଖା ସାଧୁତା ପ୍ରାୟ ଦବାମଧ୍ୟରେ ଦେଉ ଲେଖି ପଦୁଷ୍ଟର ମାତ୍ର ଦେ ବାହାକୁ ପ୍ରାଥମିକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲେଖି ଦେଉଥାଉ ଟିକା-ଟିକା ସଙ୍ଗେ ବାକରେ ମଧ୍ୟ ପୂର୍ବର ପର ପ୍ରାଥମିକ ନାମ ପୂର୍ବ ଦେଉଥିଲେ ଏକ ଲେଖି ବିଭିନ୍ନ ସେ ପ୍ରାକ୍ତ ସାଉ ଲେଖି ଲେଖା ବାହାର ଅଧିକା ଅଗର କଷ୍ଟତର ହୋଇଥିଲ । ବୌ-ରସିଏ ପ୍ରାକ୍ତରେ ଦେଉ ଲେଖି ବାକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିକ ଦାମୋଜୀରଣ କ କଲୁ ବ୍ୟାପାଏ ଥୋଡ ଦେବାକୁ ମଧ୍ୟ ଲୁପ୍ତିତ ହୋଇ ନ ଥିଲ ଏ ମତ ସଂଗ୍ରହଦାୟୀ ମଧ୍ୟ ବୌରସି ଠାରେ ଅପରା ମଧ୍ୟରେ ଧନା ବା ତତ୍ତ୍ୱଗଣା ୧ ପାଇ ବାକ ମଧ୍ୟ ଦେଖା ସାଧୁଥିଲ । ୨୨ ମତ ଗୋଟ ଲେଖା ସେହିରେ ବକାର ପ୍ରଚଳତ କୁପିତ ଗୁଣରେ ବାକ ମତ ଦେଉ ୨ ମାତ୍ର ଟିକା ଉପକ୍ରମ ଦେବାକୁ ସ୍ୱୟଂ ଦେଖାଇମାନି ଶାନ୍ତିରସା କରବାର ପୁଣ୍ୟ ଦେଖ ସମସ୍ତକୁ ଦେଉଥିଲେ । ଅନୁମାନେ ପଲୁ ଏ ସତ କମଳ ଗୋଟରମାନେ ଅଧିକା ସଦଗ୍ରାଧ୍ୟ ମ ଦେ ବଦାୟୀ ଅଛନ୍ତି ? ଅନୁମାନକ ବିଭେଦନାରେ ଏଥିରେକେ ଏହା ପ୍ରାଥମିକେ ବାସ୍ତା । ସେମା କେଉ ଅପରା ସମ୍ପାଦି ପ୍ରତିଦୁଃଖିଥିଲେ କର୍ତ୍ତା ଏପର କରକେ ନାହିଁ । ସେ ଶିକ୍ଷିତ ଦୋଇ କେଉ ମଧ୍ୟରେ ସୁପଦପୁଣ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାକର କରୁ ଉ ବାହାର ଏ ସମ୍ପର୍କରୁ ମତ ବଳକ ଚଳୁତ ? କରୁ ମାନେ ଦେଉ ଲେଖିମାନେ ଦେଉ ପଦେ ପଦୁଷ୍ଟ ନାହିଁ ସେମାନେ ଦେଉ ସଦାଦେ ବାକ୍ୟରୁ ଅଧିକା ନାମ ବାହାର କର-ବାକୁ ମଲେ ଦାଋଣ୍ୟ ଶୋଷାମତ୍ତ ତରଣା ଓ ଦାକା ପ୍ରକାର ଧର୍ମ ତରଣର ସୁଧପାତ କରବ-

ଅଧର୍ଯ୍ୟର ବଥା ନୁହଇ । ସେକେ ଶିକ୍ଷାର ତରମ କିବେଶ୍ୟ ଏହାକୁ ଦେଲ ଦେବେ ସେହି ଶିକ୍ଷାକୁ ଦୁର୍ଭୁ କୁଦାଲ । ସେ ସାଦା ଦେଉ ପଦକର୍ତ୍ତା ପର ବୌରସିଠାରେ ସେ ଦୁଃଖା ଦୁଃଖୀମା ଦୋଇ ଗୋଟ ଲେଖା ବଦ ଦୋଇ ଦାହିଁ ଏକେ ସ୍ୱର କଷ୍ଟ ମାତ୍ର ଅନ୍ୟାୟ ଅତରଣ ଦେଉ ନ ୨ । * ଓ ୨ ମତ ବାକ୍ତର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମ୍ପନ୍ନେ ଅଧିକ ଅଗର ଦୋଇଅଛ । ଫଳ ଏ ପରେ ସାଠକମାତ୍ର କୋଲେ । ପୁଣି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ନିୟମାନୁସାରି ୧୯୦୩ ମସିହାକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପ୍ରାୟ ଓ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର କ ଦୋଇ ଦେବଳ ତହିଁ ପୂର୍ବଦେ ଧ୍ୟାସ୍ତୁ ଦଥ ସାଉ-ଧ୍ୟାସ୍ତୁ ମାତ୍ର ଟିକୋ ଓ ଲେଖାମାନଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଧା-ରେ ଏ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ବଦ ଦରବା ବାକର ମପର ଦୋଇଅଛ । ସତ ଏହା ଗ୍ରାହ୍ୟ ହୁଏ ବାଦା ଦେଲେ ଅନୁମାନକ ବିଭେଦନାରେ ସମସ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଅଧର୍ଯ୍ୟ ଦୋଇସିତ । ବର୍ତ୍ତମାନ ୨ ନମ୍ବର ବାକ୍ତରେ ବାକୁ ପରାଦୁକାଧ ଶୁଧର୍ଯ୍ୟା ଓ ବାକୁ ଉପେକ୍ଷତ ସ୍ୱୟ, ନ ୩ ମତରେ ବାକୁ ଜଗନ୍ନାଥର ସ୍ୱୟ ବୌଧ୍ୟ, ନ ୪ ମତରେ ବାକୁ ଜାଗନ୍ନାଥ ବସ୍ତ, ନ ୫ ମତରେ ବାକୁ ସାମସେନ ସ୍ୱୟ, ୬ ମତରେ ବାକୁ ଉପାଦର ମିତ୍ର ଓ ବାକୁ ବସିତକୃଷ୍ଣା ବାକ୍, ନ ୭ ମତ ବାକ୍ତରେ ବାକୁ ଅନନ୍ତର ମହାନ୍ତି ଏକ ନ ୮ ମତରେ ବାକୁ ସାଧୁପାଦ ବିଷୟ ଓ ମୂର୍ତ୍ତୀ ସ୍ୱୟ ନୁହଇକେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଦୋଇ-ଅଛନ୍ତି ।

ଧାନକୁଟା ତଳ ।

ଏଠାର ସୁପଦପ୍ରମାଣ ଦେଖାକୁ ଦେଉ ଶାନ୍ତି କାଳର ଉପକ୍ରମ ସଦାସ୍ତୁ ଅପରା ବ୍ୟକ୍ତି-ରେ ଏ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଯୋଗ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ କୁଦଳ-କଳ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣର ସତ ମଙ୍ଗଳବାଦ ବନ ସଦାକ ଓକ ଶାନ୍ତି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସାଂସ୍କୃତିକ ଚର୍ଚ୍ଚର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଦାୟ୍ୟ ସମାପ୍ତେ ସଦାଦେ ଶକ୍ତି କରୁ ଅଛନ୍ତି । ନାମକାକାଟି ଗୋଟିଏ ପ୍ରମାଣ ଦାୟ୍ୟ । ଏଥିପାଇଁ ମା ୧୭ ଶ ଚି ଯୋଗ୍ୟ ସତ୍ତର ପୁଣ୍ୟ ସମୟେ କଷ୍ଟତା ଦବା ଲେବ ଦୋଇଅଛ । ସତ୍ତର ପାଶରେ ଗୋଟିଏ କୁ-ଧୂଅ ତର ଉତ୍କଳ ବିଷୟ ଏକ ବହି କର ଏକ ନୁହଇ ଦେମତଳ ନାଠସରେ ଧାନ ଉତ୍କଳା ପାଶେରବା, ପର୍ବସା କରବା ତତ୍ତ୍ୱ, ଉତ୍କଳ ବଦ ବାହାର କଳମାନ ସଦା ଦୋଇଅଛ । ଧାନ ଶାକଦେଲେ କରରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକୃତ୍ୟ ଦୋଇ ଦୁର୍ଭଳ ଅରଣା ହୋଇ ବାହାରିବ । ଉତ୍କଳକୁ ତଳ ଯୋଗାଉବାକାରଣ ଏକ ବକ୍ତ ବାଦ

ସେବା ଦୋରାଅଛି । ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ରାନ୍ତରେ
 ଧାନ ସିଂହଦଳର ବହୁ ନୂତନ ଯୋଗ୍ୟମାନ
 ବସିଅଛି ଓ ସୁଖାନ୍ଦବାଳ ପ୍ରାଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ
 ଅଛି । ଅନ୍ୟଦେଶରେ ଚର୍ଚ୍ଚିତକଳ ବସାଦଳ
 ଓ କୁଳ ବହୁବା ସରମାତ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେଉ-
 ଅଛି । ଦାରଣା ମଧ୍ୟ ଏକ ପ୍ରକାଶପ୍ରାଣ
 ଚନ୍ଦ୍ରାଚପ ଓ ସୁଖ ପଦାଦାଦହୁ ସୁଖେ-
 ଲଭ ହୋଇଥିଲ । ଶ୍ରୀମତଳ ମହୋଦୟଙ୍କ
 ଅହାତମରେ ପ୍ରାଣୟ ଅନେକ ମାନ୍ୟଗଣ୍ୟ
 ଦେଶୀୟ ଏବଂ ଦେଶେତ ମୁଖ୍ୟେଶୀୟ ସମ୍ରାଜ୍ଞ
 ବ୍ୟକ୍ତି ସମ୍ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିଲେ । କିମ୍ପଦଳ
 ସାଦେବ ସମସ୍ତ ଦେଲରୁ ଦାରଣା ପ୍ରାଣକଳ
 ଗୋଟିଏ ଉପୋର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତି ହେଲ । ନାଲମ ଶ୍ରୀମ.
 ସକ ମହାଶୟ ଗୋଦାନଦୀରେ ଗୁଜୁଳକଳ
 ପ୍ରାଣକ କର ଲଭବାନ୍ ହୋଇଥିବା ଦେଉ
 ଏଠାରେ ମଧ୍ୟ ଦାରଣା ପ୍ରାଣିତ ହେଲେ
 ଲଭ ଦେବାଳ ଜାଣି ଏକଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ
 ଏ ଦାରଣା ପ୍ରାଣିତ କରାଥିବା ଓ ହେଲେ
 ପ୍ରତିକର ୧୭୦୦ ମହଣ ଧାନ କୁଟା କୋଇ-
 ପାରବା ଏବଂ ୧୫୦ ଶ ଲେହେ ଦାର୍ଯ୍ୟକୃତି
 ପ୍ରତିପାଳକ ଦେବାର ବିପୋର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲ
 ଏଠାରୁ ଦେଶେ ଧାନ ଅବା ଗୁଜୁଳ ବର୍ଷକୁ
 ଲଗାନ୍ନ କୁଅପ ହେଲ ଉତ୍ତେଜ ବିପୋର୍ଯ୍ୟରେ
 ତ ଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ନୂତନ ଦୋଇ ଗୋଟିଏ ବୃଦ୍ଧ
 ଦାରଣା ଏଠାରେ ପ୍ରାଣିତ ଦେବା ସୁଖ
 ବସୟ ଏବଂ ଲେହକର ବାଟିକ୍ୟ ବ୍ୟବସାୟରେ
 ଶ୍ରଦ୍ଧା ବଢ଼ିଥିବାକ ପରିଲକ୍ଷ୍ୟ । ଦନାଦେଶେ
 ଦାର୍ଯ୍ୟ-ଚଳଲ ଉତ୍ତରୁ ଲଭଲ ପରିମାଣ ଜଣା
 ପଡ଼ିବ । ବିପୋର୍ଯ୍ୟ ପାଠାନ୍ତେ ସଦେବ ମହୋ-
 ଦୟ ଏକଳ ତାଳଖାନା ପ୍ରାଣକ ଦେବା ଦେଉ
 ଅପର ପ୍ରକାଶପ୍ରାଣକ ଶ୍ରୀମତଳ ମହୋଦୟଙ୍କୁ
 ଅଭିବାଦନ କରି ଦାରଣା ଉତ୍ତ କର୍ମଣ କର
 ଥିବା ନିମନ୍ତର ଶ୍ରୀମତଳ ଦେ ଉତ୍ତପ୍ରାଣ ମହା-
 ଦୟଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ସକର୍ମ ପଦକ ପୁରସ୍କାର
 ଦେଲେ । ଅତୀତର ସକର୍ମକି ଧନବାଦ ଅଥ.
 ଯାମ ସକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଦେଲରୁ ସାଦେବ ମହୋଦୟ
 କରରେ ଅନୁ ଲାଳ ଦେଇ କର୍ମର ଓ ସକ୍ଷ
 ମାଲରେ ବହୁକିତ ହୋଇ ଲେଉଟି ଅସିଲେ
 ଏବଂ ଉତ୍ତପ୍ରାଣ ଦେମସ୍ତ୍ରୀ ଅରର ପାଳ
 ସଙ୍ଗେ ଦେହୁ ନଳ ସୋମକରି ହୁକୁ ମନରେ
 ପ୍ରକାଶକ ଦେଲେ । ଅଗ୍ରେମାନେ ଏହି ନୂତନ
 ବ୍ୟବସାୟର ଏକାନ୍ତ ସୁଦାମନା କରୁ । ଓଡ଼
 ଶାଳେ ଏପରି ଦାରଣା ଏହି ପ୍ରଥମ ଅଟେ ।
 ଶ୍ରୀମତଳ ମହାଶୟ ଓଡ଼ଶାର ଲେବ ନୂତନ
 ମାଧ୍ୟ ଲେଲଦେ କର୍ମଣର ଦେହୁକି ନେଇ
 ଅନେକ ବର୍ଷ ଦେଲ ଓଡ଼ଶାକୁ ଅସି ଅନେକ

ଦାର୍ଯ୍ୟକର ଲଭ କରଅଛନ୍ତି । ସେ ଏହି ପ୍ରକାଶ
 ଦାରଣା ପ୍ରାଣକ ଦାସ ଓଡ଼ଶାକୁ ଗୋଟିଏ
 ନୂତନ ବ୍ୟବସାୟର ଯିବା ଦେଲେ ଓ ସେ
 ନିଜେ ଉତ୍ତଅଛନ୍ତି ସେ ଏଥିର ସୁଖକ ଦେଖି
 ଅନ୍ୟଦେଶମାନେ ଏହିପ୍ରକାଶଦାରଣା ପ୍ରାଣକ
 କରିବାକୁ ଉତ୍ତାହା ଦେଲେ । ଓଡ଼ଶାକୁ ଯେତେ
 ଧାନ ବଦେଶକୁ ରପତାନି ହୁଏ ତହିଁପାଇଁ
 ଅନେକ ଧାନରୁଆ କର ବସିଲେ ସତି ତାହିଁ
 ବର୍ଷ ଦେଶର ମଙ୍ଗଳ ଦେବ । ଉତ୍କଳବି-
 ମାନେ ଏଥିରୁ ସୁଶିଖା ଲଭ କରିବେ ଏହାକୁ
 ଅମ୍ବମାନକର ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ଲୁଗାପିନ୍ଧା ବଦଳେ ।

ଉତ୍କଳବର୍ଷର ଚତୁର୍ଥ ସତ ୧୯୦୯-୧୦
 ମସୀକାର ବଜେଟ ଚକ୍ରମାସ ବା ୨୨ ରୁଣର
 ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସକ୍ଷରେ ଅବଳ ହୋଇଥିଲ ।
 ସକ୍ଷ ସପନ ବଳସନ ସାଦେବ ଏହା ଅଗର
 ଦେହା ସମୟରେ ପ୍ରକାଶ କଲେ ଯେ
 ସତ ୧୯୧୮ ମସୀକାରୁ କ୍ରମାଗତ ଲୁଗାପିନ୍ଧା ଅୟ
 ସୁକଳ ଥିବାକ ବଜେଟରେ ଦେଖା ଯାଉଥିଲା
 ମାଧ୍ୟ ବାଳର ଦୁର୍ଭିକ୍ଷମେ ଏହି ବର୍ଷର ଅର୍ଥର
 ଅବସ୍ଥା ଉତ୍ତର ବସାଦଳ ଉତ୍ତଅଛି । ଚତୁର୍ଥ
 ମାଳ ମାସରେ ଯେବେଦେବା ସକ୍ଷ ୧୯୦୮୧
 ବର୍ଷର ବଜେଟରେ ୫୭୧୫୦୦ ପାଉଣ୍ଡ ଉତ୍କର୍ତ୍ତ
 ରହିବାକ ଅଥା ଥିଲ ମାଧ୍ୟ ବର୍ଷମାନ ଦେଖାକରେ
 ୩୭,୨୦,୫୦୦ ପାଉଣ୍ଡ ନିଅକ ପଡ଼ିବାର ଦେଖା-
 ଯାଏ । ପାଉଣ୍ଡକ ଟ ୧୫ କା ଧରଲେ ପାର୍କ
 ପାଞ୍ଚକୋଟିରୁ ତରୁ ଅଧକ ନିଅକ ପଡ଼ୁଅଛି ।
 ମହା ମହୋଦୟ ପ୍ରକାଶ କଲେ ଯେ ସେ ବର୍ଷ
 ଉତ୍କଳପ୍ରାଣିମ, ମଧ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର, ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ, ପଞ୍ଜାବ,
 ବୋମାଠ, ବଙ୍ଗଳା ଓ ମାଦାନର ଦେଶେକ
 ଅଂଶରେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ପଡ଼ୁଥିଲ ଓ ଅଗାଧୁଯାତ୍ରି ସମ୍ୟ
 ପଲଲ ନାହିଁ । ଉତ୍କଳରକଳ ଲେହେ ୧୯୧-
 ୦୮ ପାଲର ଦେଶାକ୍ଷରେ ଉତ୍କଳ ମେଲେସୟା
 ନସର ଲେବ କଲେ । ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଗୁଣପରି ବାନ୍
 ସାୟ ମଧ୍ୟ ମନକର ଲଭ କଲ । ପଞ୍ଚଲ ଦାନ-
 ଦେଲୁ ଉପାଜି ବଳଦେଲ । ଦୁଲ ଚକା ଦେଲ
 ଏବଂ ଅମଦାନ ଦେବା ମାଳମାନ ପଡ଼ ନହିଲ,
 ସଙ୍ଗେ ୨ ଟଙ୍କାର ବଜାର ମଧ୍ୟ ମନ ଦେଲ,
 ଲେଲର ଅମଦାନ ୫ କୋଟି ୫୧ ଲକ୍ଷ ଓ
 ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ୫୦ ଲକ୍ଷ ଉଣା ଦେଲ ଏବଂ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ
 ପ୍ରତି ଦାର୍ଯ୍ୟରେ ବଜେଟ ଅପେକ୍ଷା ୨୦ ଲକ୍ଷ
 ଅଧିକା ବ୍ୟୟ ପଡ଼ିଲ । ଅନ୍ୟ ଦେଶକଲେଖା
 ସରଦାଶ ଉତ୍କଳେ ସମ୍ୟ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷକାଦେଲୁ
 ସାଦାଶ୍ୟ ଦେବାର ୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ଦେଲ
 ଯେକକ ବଜେଟରେ ଦେଲ ଓ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଗୋଷ୍ଠ-

କରେ ଅଧିକା ଶକ୍ତି ପଡ଼ିଲ । ଏହି ସକ୍ଷ ବାଳ-
 କରୁ କରକ ବର୍ଷକୁ କୌଣସି ବସେଷ ଦାର୍ଯ୍ୟରେ
 ଧନ ବ୍ୟୟ କରବାଦାଗଣ ସାଦାକ ଦେବାକୁ
 ପଡ଼ୁଅଛି ଏବଂ ଦିବ୍ୟାୟିତା ପ୍ରତି ବସେଷ
 ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଅଗାମୀ ବର୍ଷର ବଜେଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ
 ଦେବାରେ ଅୟକୁ ବ୍ୟୟ ଯାଇ ବର୍ଷ ଶେଷକୁ
 ଦେବଳ ୨୦୦ କୋଟର ଉତ୍କର୍ତ୍ତ ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରାୟ
 ୩୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଉତ୍କର୍ତ୍ତ ରହିବାର ଦେଖା-
 ଯାଉଅଛି । କୃତ୍ତି ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟରେ ସାମାନ୍ୟ
 ଉତ୍କଳ ଏବଂ ଯେ ଚଳି ବକ୍ଷେତ୍ର ସତୀଶେ
 ବଳ ରଖାଯାଇ ପାରେ ତେସମସ୍ତ ବଳ ଲକ୍ଷିବା-
 ଦାସ ଏହା ହୋଇଅଛି । ଲେଲ ସତୀଶେ ୧୫
 କୋଟି ଏବଂ ଅୟକର ନାଳ ଦାର୍ଯ୍ୟସକାଶେ
 ଦେଉକୋଟି ଟଙ୍କା ଟଙ୍କା ହୋଇ ଲୁଗାପିନ୍ଧା
 ଅକ୍ଷାଲ କୋଟି ଟଙ୍କା ଉଣା କରବାକ ବ୍ୟବସ୍ଥା
 ହୋଇଅଛି । ବଜେଟରେ ୧ କୋଟି ଟଙ୍କାର କଲ
 ଅଦାୟଯୋଗ୍ୟ ଦେଉଥିଲେହେଁ ତାହାକୁ
 ବଦଳାଇବାକୁ ଦେବ ଏବଂ ବଜେଟକୁ ଷ୍ଟେଟ
 ସେକେଟେସ ପ୍ରାୟ ପାଉଁ ଚକ୍ଷ କୋଟି ଟଙ୍କା
 ନେଇ ପାରିବାର ଧରାଯାଇଅଛି । ବ୍ୟବସାୟ-
 ସକାଶେ ଅବଶ୍ୟକ ଦେଲେ ଅଧିକା କର ବକ୍ଷୟ-
 ଦାସ ଟଙ୍କା ଉଠାଇବାକୁ ଦେବ । ବହୁବର୍ଷ
 ଗାଳ ବିଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ବଜେଟ ପରେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ-
 ପ୍ରକେ ୧୬୦ ଟଙ୍କା ଦେବା ବଜେଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କର-
 ବାକୁ ପଡ଼ିବାରୁ ସକ୍ଷ ସପନ ମହୋଦୟ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ
 ପ୍ରକାଶ କଲେ ଏବଂ ଲୁଗାପିନ୍ଧା ଅୟ ପୂର୍ବ
 ପ୍ରାୟ ବଜେଟ ଥାଇ ଅନୁମାନକୁ ତାକୁ କର-
 ଦେବାକ ଅଥା ପ୍ରକାଶ କଲେ । ସେ ସାଦାଦେଲୁ
 ଅମ୍ବମାନକୁ ସେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ପଲ ନିମିତ୍ତ ଅଧିକା
 କୌଣସି କିମ୍ପ ଦେବାକୁ ନ ପଡ଼ିଲ ଏହାହିଁ
 ପରମ ସୌଭାଗ୍ୟ ବୋଲି ମଣ୍ଡୁଅଛି । ଉତ୍କଳ-
 ଉତ୍କର୍ତ୍ତ ବିଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟର ଚକ୍ଷରୁପ ବସୁର ଟଙ୍କା
 ଉତ୍କର୍ତ୍ତ ପାଠ ନାନା ପ୍ରକରେ ଟଙ୍କା ଯାଦା
 ଟଙ୍କା ହୋଇଲେ ତାହା କର ନ ଥିଲେ ଏତେ
 ଦେଲୁ ଅନେକ ଦାର୍ଯ୍ୟରେ ଅସିଥାନ୍ତା । ଗର-
 ବର୍ଷ ଏହା ଅପିମରେ ଦେଉକୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ
 ଅୟ ହୋଇଥିଲ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ବଜେଟରେ
 ପୟ ଉଣା ସଙ୍ଗେ ଟଙ୍କା ଦେଖିଥିଲ । ଚକ୍ଷ-
 ବର୍ଷ ଅର୍ଥାତ୍ ସତ ୧୯୧୧-୧୦ ନିମିତ୍ତ ଅପିମ
 ଅୟ ଉଣା ଦେବା ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତ ବଜେଟର
 ଅୟ କରକର୍ଷ ଅପେକ୍ଷା ୪୧,୨୨,୦୦୦ ପାଉଣ୍ଡ
 ଅର୍ଥାତ୍ ୨ କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ଦେବାର ଅନୁ-
 ମାନ କୁଅକ ମାଧ୍ୟ
 ଲକ୍ଷ ୧୫୩୦୦ ପାଉଣ୍ଡ ସ୍ଵାଖ ୧୯୨୨,୦୦
 ପାଉଣ୍ଡ ଅଦାୟ ୩୭୧୧,୦୦ ପାଉଣ୍ଡ କଣିକା
 ମାଧ୍ୟ ୧୯୩୧,୦୦ ପାଉଣ୍ଡ ଚକ୍ଷ ୧୯୦୦

ପାଠକ ପାଠକ ୮୧୧୦୦ ପାଠକ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ
୩୦୧୧୦୦ ପାଠକ । ସୁଲଭ ସମ୍ଭାର ସଂକଳନ
୧୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଗ୍ରହଣ ଦେବାର ସୁଯୋଗ ଅଛି
ଏବଂ ଦୁଇଟି ବାହିର୍ରେ ୧୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ
ହୋଇଅଛି ।

ଅବତାର ଅଠକ ।

ବଙ୍ଗଳାର ଅବତାର ସମ୍ପର୍କୀୟ ସନ ୧୮୭୮
ମସିହାର ଚଳାଣି ଅଠ ଲକ୍ଷ ସଂଖ୍ୟାରେ ବଙ୍ଗଳା-
ଦାରଣ ବଙ୍ଗ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସମ୍ମିତେ ଗୋଟିଏ
ଅଠକର ପାଣ୍ଡୁଲି ଅଟେ ଯୋଗୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ
ବିଶ୍ୱମନେ ନାମା ସମ୍ପଦ ଓ ଲୋକଙ୍କର
ମତ ସଂଗ୍ରହ ହେଉଅଛି । ଏ ବ୍ୟୟରେ ଗତ
୧୯୧୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ସମୟରେ ଉଲ୍ଲକାଠାରେ
ଗୋଟିଏ ଯତ୍ନ ହୋଇଥିଲା । ମାତ୍ର ଏହି ଶ୍ରେଣୀ
ରାଜ୍ୟର ପାଇଁ ମହାଶୟ ସମ୍ମୁଖର ଅପତ
ଭୁବନ ହୋଇଥିଲା । ଶ୍ରେଣୀ ତୁପେନ୍ଦ୍ରଧାରଣ ବସୁ
ମହାଶୟ ପ୍ରଥମ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅନୁସାରେ ବଙ୍ଗ-
ଲୀକେ ମାତ୍ର ବ୍ୟୟ ସେବନ କ୍ରମାନ୍ତର ବସୁ
ଧ୍ୟବକୃଷ୍ଣରେ ହେଉ ଲକ୍ଷ୍ୟେ ଦେବାଦୟ
ପରଦାଦି ଦେବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗମୟ ହୋଇ-
ଅଛି ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେପରି ଭଲଭା ଏବଂ
ଅନ୍ୟ ମିତ୍ରମିତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଗଠ୍ୟମେ ଯୁକ୍ତ-
କ୍ରମେ ଅବତାର ଲକ୍ଷ୍ୟେ ଦେବାଦୟ ପ୍ରାୟ
ବ୍ୟୟ ଅଛି ବାଦ୍ୟ ପାଣ୍ଡୁଲିରୁ ଉଠାଇଦେବା
ଉଚିତ ନୀତିର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ସେହି ଦାମ୍ୟ
ରଖା କି ଗଲେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ
ମଧ୍ୟରେ କେତେକେଟି ଦେବାଦି କେଉଁ ପ୍ରା-
କରେ ରଖାଯିବ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଧିକାର ଦେବାଦାରଣ
ବ୍ୟୟ ପ୍ରାୟତଃ ଦେବାଦି ସମ୍ପଦ ବ୍ୟବହାର କରିବା
ପ୍ରସ୍ତାବଦାନ ମହାଶୟ ହେଲେ ଯେ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ
କାହିଁ ଓ ସମ୍ପଦ ବାସ୍ତବ୍ୟ ଉଚିତ ଭାବେ ବ୍ୟୟ-
ମାନ ଅଛି ଏବଂ ହିନ୍ଦୁ ଓ ମୁସଲମାନମାନେ
ସମସ୍ତେ ଧର୍ତ୍ତ୍ୟ ମହାଶୟକୁ ନିଷେଧ କରିବୁ ।
ବ୍ୟୟମେଷକର ଅବତାର ବ୍ୟୟରେ ବ୍ୟୟ
ଅସୁ ଅଛି ଏବଂ ଏହା ପ୍ରତିମ ବଙ୍ଗଳାରେ ମତ
ବ୍ୟୟଦ୍ୱାରା ବ୍ୟୟମେଷକର ବୋଧିଏ ୨୧
ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅସୁ ହୋଇଅଛି । ବ୍ୟୟମେଷକରେ
ଏମନ୍ତ ଲୋକ ନାହିଁ ଯେ କି ଏବେ ଅଧିକ
ଅସୁକୁ ଗ୍ରହଣଦେବେ । ମାତ୍ର ସାମାଜିକ ଏବଂ ଧର୍ମ-
ନୀତିର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସଂକଳନ ସେବନ ଦମନ
କରିବା ଉଚିତ । ସେହି ପ୍ରାକରେ ମତର
ଦୋଷାଦ ଦେବ ଯେ ବ୍ୟୟରେ ଲୋକଙ୍କର
ମତ ଲୋକପା ସଦା ଉଚିତ । ବ୍ୟୟମେଷକ
ଅସୁ ତଥା ଦେବକ ବ୍ୟୟରେ ଉଚିତ ନାହିଁ ।
ଲୋକଙ୍କୁ ଅବତାର କରିବା ସଂକଳନ ଦେବ ଏବଂ

ବ୍ୟୟ ଉପରେ ହିନ୍ଦୁ ମୁସଲମାନ ସମସ୍ତେ ମତ
ମତ ଦୋଷାଦରେ ଯେ ବ୍ୟୟ ଦାମ୍ୟ ଗ୍ରହଣ
କାହା କରୁଛନ୍ତି ହୋଇପାରେ । ପାଣ୍ଡୁ ଅପ୍ରେର
ସାଦେବ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ସମର୍ଥନ କରି ଲୋକ
କହିଲେ ଯେ ଶ୍ରୀଲୋକମାନେ ମତର ବ୍ୟୟ ନ
କରିବା ତଥା ଯେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଷ ବ୍ୟୟ ଅଛି
ଏହା ଭଲ । ଗବର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟୟ ଲକ୍ଷ ମତର
ମତୋଦୟ ହେଉଅଛି ଯେ ମତର ପାନ ଲୋ-
କରେ ବ୍ୟୟକର ମତର ପର ଦୋଷ ଅଛି । ଗତ
ବର୍ଷ ଅବତାର ଅସୁ ୧ ଲକ୍ଷ ଏବଂ ମତର ପାନ
ଦେବା ବରିଅଛି । ଦେବକ ଅସୁର ଦେବାଦି ନ
ଅତ ବ୍ୟୟକର ଦାନ ମାତ୍ରକ୍ରମେ ସେବନ-
ଦମନ କରିବା ଉଚିତ । ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ବ୍ୟୟ
ଦେବାଦୟକୁ ଦିଗ୍ଧୟ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ଦେବାଦି
କ୍ରମେ ସଦାକାମ ମାତ୍ର ଦେବ ଉପରେ ଲୋକ-
କର ବର୍ତ୍ତମାନ ରହିବା ଶ୍ରୀଲୋକମାନେ ଦେବା
ଦି ବ୍ୟୟକର କୌଣସି ମତ ବ୍ୟୟ କରି
ନ ପାରିବେ, ମତ ଦୋଷାଦରେ କି ୧୮୮୦
ନୂତନ ବ୍ୟୟ ପିଲକ୍ଷ୍ୟ ଦାମ୍ୟ କରିବାକୁ ନ ଦେବ,
ମତ ଦୋଷାଦକୁ ପିଲକ୍ଷ୍ୟ ପିଲକ୍ଷ୍ୟ ନ ଦେବା ଏବଂ
ପିଲକ୍ଷ୍ୟ ପିଲକ୍ଷ୍ୟ ମାନଙ୍କରେ ମତର ଦୋଷାଦ
ଯଥାପ୍ରାକରେ ସର୍ବଦେଶର ଦେବା ପକ୍ଷେ ଉଚିତ
କ୍ରମେ ଦେବାଦି ଅନତ ହୋଇ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦେବ-
ପରେ ସମ୍ପର୍କ ମହାଶୟ ବ୍ୟୟ ହେଲେ ଯେ
ଆଦିକ ସଂଖ୍ୟା ସଂକଳୀୟ ଅଠକରୁ ଶ୍ରେଣୀକ-
ମାନଙ୍କୁ ସମ୍ପଦ ଦିଅନ୍ତୁ ବ୍ୟୟ ପରଦାଦି ଦେବା-
ସଙ୍ଗେ ଅବତାର ଅଠକର ଦାମ୍ୟ ଦାମ୍ୟ
ସମାଜ ଅଟେ । ଅମ୍ଭେମାନ ଅବତାର ଅଠକର
ପାଣ୍ଡୁଲି ସମ୍ପଦ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କହି କହି ବାହୁଁ
ଏବଂ ଲୋକମାନଙ୍କର ବର୍ତ୍ତମାନ ପରଦାଦି
ଦେଲେ ଅବତାର ବର୍ତ୍ତମାନ ମତର ଦେବାଦି
ବର୍ତ୍ତମାନ ଦୋଷ ଲୋକଙ୍କର ସଦାକାମ ଦେବ ।
ମୋଟସଲ ପିଲକ୍ଷ୍ୟ ପିଲକ୍ଷ୍ୟ ମାନଙ୍କୁ ଅବତାର
ଦୋଷାଦ ପ୍ରାୟତଃ ସମ୍ପଦ ସମାଜ ଦିଅନ୍ତୁ ଯା-
ଧ୍ୟରେ ଦେବ ଲୋକଙ୍କୁ ଉପକା କୌଣସି ମିତ୍ରମିତ୍ର-
ଲିକ୍ଷ୍ୟ ମେ ସମତା ଦେଉଥିବାର ଅମ୍ଭେମାନଙ୍କ
ନାମା ନାହିଁ ଏବଂ ଏଠା ମିତ୍ରମିତ୍ରମାନଙ୍କୁ ବାହୁଁ
ଦିଆଯାଇ କହି । ଅତଃ ବ୍ୟୟମେଷକର ଅସୁ
କରୁଅଛି । ଅସୁ ବୃଦ୍ଧି ପରଦାଦି ଲୋକ ଦେବାଦି
ବ୍ୟୟମେଷକ ଦେହୁ ବୃଦ୍ଧିର ଦେଲେ ଯେ
ଏଥିରେ କାହିଁ ଦେବାଦି ଦାମ୍ୟ କହି ନାହିଁ
ଦାମ୍ୟ ଅମେ ଲୋକଙ୍କୁ ବ୍ୟୟ କରିବୁ ଦେହ-
ଧ୍ୟା ଏବଂ ସରକାର ବ୍ୟୟକର ଦେବାଦି ଲୋକ
କର ଦେବାଦି ଅସୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ମତ ଲୋକ-
କର ମତର ପାନର ଅସୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ନାହିଁ ।
ଅମ୍ଭେମାନେ ଏପରି ସୁକ୍ଷ୍ମ ସମର୍ଥନ କରି କ

ପାଠକ ପାଠକ ଅମ୍ଭେମାନେ ଦେହୁ ଅଧିକ ଶ୍ରେ-
ଣୀରେ ବ୍ୟୟକର ଭଲ ସଦା ବ୍ୟୟମେଷ-
କର ଅସୁ ସଙ୍ଗେ ମତର ପାନ ବ୍ୟୟକର ବର୍ତ୍ତ-
ମାନ ଅଛି ଏବଂ ଏହା ଉଚିତ ଦେବାଦି ବାହୁଁ
ନାହିଁ ।

ପ୍ରାଚୀନ ବ୍ୟୟକ ପ୍ରକ୍ଷରେ ବ୍ୟୟକ ତଥା
(ଅନୁକରଣର ପ୍ରକ୍ଷ୍ୟାଦି ନାମକ ଉକ୍ତ)

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଅପାରମର୍ଶ୍ୟ-
ପଦ ଦେ ବର୍ତ୍ତମାନଙ୍କ ରଚିତ ଚୈତନ୍ୟଚନ୍ଦୋ-
ଦୟ ନାଟକର ୧ ଅକ୍ଷରେ ଦେଖାଅଛି ଯେ
ମହାପ୍ରଭୁ ନାମ ପ୍ରେମ ଦେଲେ ମଧୁସୂଦନ
ହାଲୁଁ ମୌଜୁର ବ୍ୟୟକର ଗୁମ୍ଫାରେ ଅଧି-
କୃଷ୍ଣ ଅଛନ୍ତି ସେଠାରେ ନାମକ ଅବର୍ଣ୍ଣରେ
ଚନ୍ଦ୍ରାଧ୍ୟାୟ ଲୋକରେ ଲୋକାବଦ୍ୟ । ନୌତ୍ରେ
ଏବଂ ଏହି ଅଧିକ ଦାମ୍ୟ ପରଦାଦି କର ବର୍ତ୍ତ-
ମାନରେ ପ୍ରକ୍ଷ୍ୟ ଦେବ ଏ ଗୁମ୍ଫା ଦାମ୍ୟ ?

ଚନ୍ଦ୍ରରେ "ବ୍ୟୟକ ବ୍ୟୟ ନାମା ଉପକାର-
ନ ଉକ୍ତମ୍— ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ
ନାମ ଦୋଷି ମତ୍ର ପ୍ରଭୁତଃ ପ୍ରଭୁତୋନୁପାୟ-
ଗତ ପ୍ରସିଦ୍ଧ, ଏଦିବ୍ୟୁତ୍ୟୁ ଅର୍ଥା ଲୋକାଃ ସଂକଳ୍ପି"
ଇତି । ଉପକାରାଧ୍ୟାୟ — "ଅସୁମୀଶୁରେ
ବ୍ୟୟ ଯତ୍ୟେକ ବ୍ୟୟ ଲୋକାଦର୍ଷଣୁ ଇତି ।"

"ଦେଖିବୁ ନାମକ ନୌତ୍ରେ ଉକ୍ତ ଅପାରା
କହିଲେ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ! ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ ନାମକ
ଏକ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ପ୍ରଭୁତୋନୁପାୟ ମଧୁସୂଦନ
କରୁଅଛନ୍ତି । ତାହାକୁ ଦେଖିବା ସଦାକାମ ଏହି
ପଦ ଲୋକରେ ସମକାମୀନ ବହୁଅଛନ୍ତି । ଦେବ-
କାମ୍ୟକ ତଥା ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ କହିଲେ—
ଏ ଉକ୍ତ ଦେବ କାହିଁ କି ଏପରି ଲୋକ
ଅବର୍ଣ୍ଣ ଉଚିତର ସାମର୍ଥ୍ୟ ଅନ୍ୟରେ ସମ୍ପଦ
ନା ।"

ଏବଂ ସମ୍ପଦ ଚୈତନ୍ୟଚନ୍ଦୋଦୟ ନାଟକର
ତଥା । ବଙ୍ଗଳା ଉପକାର ଅଧି ପ୍ରାଚୀନ ଓ ପ୍ରା-
ୟତ ଗୁମ୍ଫା ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ଲୁଗା ଏବଂ ଶ୍ରୀ-
ଚୈତନ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରାଧ୍ୟାୟ ଗୁମ୍ଫାରେ ଏହି ପ୍ରକ୍ଷ୍ୟରେ
ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଛି ।

ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ଲୁଗାରେ (ମହାପ୍ରଭୁ ଅଧ୍ୟାୟ)
"ସଦାକାମ ସରକାରୀ ପ୍ରମ ଦୁର୍ଭାବ ।
ତଥା ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ର ନୂତନ ଦେବ ଚନ୍ଦ୍ରାଧ୍ୟାୟ ।
ଦେବକାମୀରେ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଅନାୟା ।
ଜଞ୍ଜାଣ୍ୟ ସୁକା ବଦ୍ଧ ବ୍ୟୟ ଦେହୁ ॥
ଦେବ ଦେବକାମୀ ଦେବକାମୀ ତୋମାର ।
"ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ" ବୋଲି ନାମ ଦୋଷାଦ
ଦେବକାମୀ ବାହୁଁ କଥା ଦେବକାମୀ ମନ୍ତ୍ରଣ ।
ଦେବକାମୀ ଚନ୍ଦୋ କହିବା ସଦାକାମ ।

ତୁମ୍ଭେ ଥାବଲେକ ଦାମରେ ଦେଖିବେ
 ତ ଲଢ଼ି ଥିଲେ ନିଶ୍ଚୟ ଶୁଭମତେ ।”
 ସୁନ୍ଦରୀ ଦେବକୀକାନ୍ତ ପରମ ସୁନ୍ଦର ।
 ବସୁ ପାଦ ଲୁହାଦୟା ଦୟାଳୁ ନଥନ ॥
 କେ ବଲେ କୋଗାଣୀ, ଏକ ଭୁବନେ ପଦ୍ମାଶୀ
 ଦେଖାନ୍ତୁର ଗଦ୍ୟ— ବୃକ୍ଷେର ତରୁଣାଶୀ ॥
 ଗଜା କଲେ— ଖଣ୍ଡେ ନାଦୋଳ କରୁ ନାନେ ।
 ମହା ଦୋଷ ହସ୍ତ ଉଦା ଶୁକଲେକ କଲେ ॥

* * * * *
 ହୃଦ୍‌ମନ୍ଦିର ଦୋଳେ କୃଷ୍ଣ ଯୋଗୀୟ ସଦାକ
 ସେପଦକୋଟି ନିଶ୍ଚୟ ନାନାକ ସଦାକମେ ।
 ଅପନାକ ସ୍ୱାକ୍ଷରୀ ସେ ଅମାର ଶୁଭା ଭବେ
 ତାରୁ ଅଜ୍ଞ ସଦାକଦେଶ ପଲେ ଦର ବଦେ ।
 ଏଇ ନିଜ ଭବେକ ଅମାଳେ ବଦନମେ
 ମଦ ବହୁବା କେ ନିଶ୍ଚୟ କେ ମନେ ମନେ ।
 ତାହାରେ ସଦର ଦେଶେ ତାସୁ ବାଦ୍ୟ ମନେ
 ଉଦୟ ନିଶ୍ଚୟେ କଳା ଅର୍ଥେ ରଜେ ଦେନେ
 ଉତ୍ସାହ ଅଳ ଅଧି କାଶ୍ୟା ତା ଦଲେ
 ନାନା ଯୁକ୍ତି ଭବେକେ ଦେବକ ସଦାକେ ।
 ଅପନାର ଶାନ୍ତଲେକ ବାଦ୍ୟେ ଦେବଦେ, ।
 ଶୁକ୍ଳ-ବାଦ୍ୟ ଦେବୋ କାହିଁ ପାଦୁ ଶୁଭମତେ
 ଅର ଏକ ଭାଦ୍ୟୋ ସଦା ନାନାକ ଉଦୟ
 ଦେବକ ବହୁବା କେ ନିଶ୍ଚୟ କେ ମନେ ମନେ ।”

ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟଚରିତାମୃତେ
 (ମଧ୍ୟଲକ୍ଷ୍ୟ, ୧ମ ଅଧ୍ୟାୟ)

“ଗୌଡ଼େଶ୍ୱର ସଦାକ ଶୁଭା ପ୍ରତୀକ ଶୁଭାୟା,
 ବହୁକେ ଲକ୍ଷିକ ବହୁ ବସୁତ ଶୁଭାୟା ।
 କଳା ଦାନେ ଏତେକେ ସାଧ ସାଧେ ବସୁ,
 ଦେବେ ଦୋ ମୋଗାଣୀ ଲତା ନାନାକ ନିଶ୍ଚୟା ।
 ଦେଶକ ଶୁଭିରେ ଶୁଭା ବାଦ୍ୟା ସୁଭେ
 ପ୍ରଭୁର ମହାନା ଶୁଭୀ ଉଦାୟା ଭଳା ।”

ଶୁଭା ଏକ । କଳ୍ପ ଭବନେ ପ୍ରତିତାର
 ସ ସୁ ଅଭିଜ୍ଞାନ ସଦାକୃତ ବର୍ଣ୍ଣନା କରୁବାଦେ
 ସୁଭେ ସୋକ୍ତି ସିଦ୍ଧ ଏ ଅଭେଦ ବସୁତ
 ଦୋଳଅଳ୍ପ । ଦେଶାଦ୍ୟ ବେଦୁ ବର୍ଣ୍ଣମାନ
 ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ବାଦ୍ୟ ମହତ ସମ୍ପନ୍ନ ନାହିଁ ।
 ତଥା ଦେଉଅଳ୍ପ, ଦଳପନ ବସୁ, ଦେଶବଦାନ,
 ବା ଦେଶକ ଶୁଭିକୁ ଦେବ ।

ଶୁଭିକିର ଉଦୟ ଅଂଶ ଶୁଭିକରୁ ପାଠକେ
 ସୁଖୁ ହୁଏ ପାଦିଥିବେ ସେ ନିଜଶୁଣ୍ଠ ପ୍ରକ୍ତିରୁ
 ସେକେ ଗଢ଼ନା ଦେଶେ ଦେଲେ ସେ ଏକ ଶୁଭକା,
 ସେ ସୌଭାଗ୍ୟ ଦତ୍ତା ଲୁହା ଦୋଳଅଳ୍ପ ସେ
 ଗୌଡ଼େଶ୍ୱର ଏକ, ସେ ଗୌଡ଼େଶ୍ୱର ଗୌଡ଼େଶ୍ୱର
 ବହୁ ତଳାୟ ସେ ସୌଭାଗ୍ୟର ମଧ୍ୟ ଏକ
 ଗୌଡ଼େଶ୍ୱର ଏକ ସେ ଦେଶକ ନାମକ ବନ୍ଧି
 ସହକରେ ଗୌଡ଼େଶ୍ୱର ଗୌଡ଼େଶ୍ୱର ସୁଭାରେ

ଦଥୋପପନ୍ନ ଉଦ୍‌ଧୃତେ ସେ ଦେଶକ ମଧ୍ୟ
 ଏକ କେଶକ ।

କେତେ ପ୍ରଶ୍ନ ଦୋଳାରେ ସତ ଦେଶକ
 ଦେଲ ଏକ ଦେନେ ଦସ, ବାଦ ଓ ଯଦି । ଏକ
 ପ୍ରକାର ଭବେକେ ବସେଶନ ଦାହିତ ? ଏଥିକ
 ହୁଉର ଏକ ଦେଶକ ତାତରେ ଦାୟା ବାଦର
 ଜାଣିକର ଉଦାୟ ଦେବ ନିଶ୍ଚୟୁର ବାଦ
 ଦେଶକ ବସୁତହୁମନ୍ତ । ସାଦ ବାଦର ପ୍ରଭୁତରୁ
 ସଦା ସେହି ସଦା ଧର ଦୁନାବନ ଦାସ
 ତାତୁର ବାଦ କେଶକ ବାଦ ବୋଲି ବର୍ଣ୍ଣନା
 ଭରପ୍ରକ୍ତି । ବସୁ ବସୁପ୍ର ‘ଶାଳ’ ଖେତାବ
 ବହୁବାଦ ପୂର୍ବରୁ ଥିଲ । ଭୁବନେଶ୍ୱରମାତୀ ବସୁ
 ବସାୟ ‘ସୁଭକର ଶାଳ ଓ ଶୁଭକର ଶାଳ’
 ଏକର ବସୁପ୍ର ପ୍ରମାଣ ।

ଅଳ୍ପ କୃଷ୍ଣ ଦାସ ନିଶ୍ଚୟ ନୋଷାମୀ ସଂସୃକ୍ତେ
 ତାଦ୍‌ସୁମାଳେ ମହୀୟ ବା ଶୁଭା ବୋଲି ଅଭିହୁବ
 ଦେଉଅଳ୍ପ ବା ଦେଉ ସେ ବାଦ, ଦେଶକ ଶୁଭୀ
 ବୋଲି ଉଦ୍‌ଧୃତ ନରଅଭିକ୍ତି । ଶୁଭୀ ସେ ମହୀୟ
 ଶରୀର ଅଭିକ୍ତି ଏକା ଅଳ୍ପ ଦୁଃଖିକାରୁ
 ଦେବ ନାହିଁ ।

ଉତ୍କଳପ୍ରାପ୍ତି ସ୍ୱରର ।

ସଗନଜା ଓ ଅନୁସ ସଦାକ— ଶ୍ରୀ ଦେଶକ
 ସଦାକରୁବାଦ ସଦାକର ଓ ବାଦନଶୁଣ ସାମନ୍ତ
 ପ୍ରେସକେ ଦୁଃଖ, ଏଥିକେ ଦେଶାକରୁ ବାଦର
 ଦର୍ଦ୍ଦଶରେ ପ୍ରକ୍ତିଧରା ‘ଦରନାଜୀ’ ବଦର ଦାମ
 ବରୁପେ ସଗନଜା ଦେବ ଏକ ଗଞ୍ଜ କୃଷ୍ଣପ୍ର
 ଅନୁସ ହତରର ପ୍ରକଳକ ପ୍ରକାତ ପଦ୍ୟରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ
 ଦୋଳଅଳ୍ପ । ନିଶ୍ଚୟକର ନେଥା ଦେବ ଏକ
 ସରଳ ଏକା ଶୁଭାଶାଳୀ ପ୍ରକାଶକର ପାଠକ
 ଉଦୟକୁ ମାଦ ସୁସୁଦର ଅନାର ଦୁଃଖେ ଦଳନ
 ଦୁଃଖିକା ବସୁତ ଏକ ସତେ ।

ଅଭିକ୍ତି । — ଶ୍ରୀ ଦେଶକ, ସରକାଳକ ଦ୍ୱାଶ
 ପ୍ରକାତ ଓ ବଲେଶ୍ୱର ସାମନ୍ତ ପ୍ରେସକେ ଦୁଃଖ
 ଏଥିକେ ଶୁଭାଶାଳୀ ପ୍ରକଳକ ପ୍ରକାଶକ ଦାଦକ
 ଏକ ଶେନା ଓ ସଗଦେ ଏକ ଓକର ଓ ମାସ
 ଦକାସର ଧାସ ବସୁ ସାଦଅଳ୍ପ । ଦୁଃଖ ଭଳ
 ପ୍ରକାଶ ମଧ୍ୟ ବସୁତ ଏକ ଅଭାଦ ।

ଶାଳକରବଦନ ଗାଦିଶାଳନା— ଅନୁକ୍ର
 ତଳର ସନା ବାଦୁର ଓ ବାଳ ସଦାକଣୀ ଶ୍ରୀ
 ଶୁଭା ପ୍ରକାଶ ସଦାକରବଦନ ଶୁଭିକ ବରଣିତ
 ଏକ ପ୍ରକାର ଓ ଦୁଃଖିକ୍ର ମହାପାତ୍ର କହୁମର୍ଦ୍ଦକ
 ବରଣିତ ଶ୍ରୀ ସୁଭତ ଦେବକାଳକରରେ

ବାମଶ୍ରୀ ସୁଭକ ସଦାକେ ଦୁଃଖ । ଏଥିକେ ଦୁଃଖ-
 କେ ବଦାକଣୀକ ବଧା ବୁଝିବ ଦେଲି ଗାଦ-
 ଗୋବିନ୍ଦ ଗଠାରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଦୋଳଅଳ୍ପ । ଦେ
 କସୁଦେବକ ଗାଦଗୋବିନ୍ଦର ମାଧୁଶ୍ରୀ ଦୋଳିକ
 ବଧା ବୁଝି ବକ୍ତୃତ ହୃଦୟକୁ ବସୁତ ଦେବାର
 ନୁହେ । ବକ୍ତୃ ନ ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ଅଭରସମୟ
 ଦାଦ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଲଳିତ ପଦ ସଂଯୋଗ ଓ ଉଦ
 ଭବ ପ୍ରକାଶକ ଦେବ ବାଦ୍ୟ ଅଭୁତ ପଦ ଲଭ
 ନରସୁକାର ବୋଲିବେ । ଦେହୁ ବକ୍ତୃ ସରସକ
 ପ୍ରମାଣରୁ ସଂସୃତ ଗୁଣାରେ ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ଲଭ କଲେ
 ବାଦାକୁ ଅନୁକରଣ କରବା ବଚିତ ନୁହେ ଏକ
 ବକ୍ତୃ ଦକ୍ଷିଣ ସେହି ଭବରେ ବସୁତରୀ ଦୋଳ
 ଏକା ପ୍ରକାଶକ ବଚିଅଭିକ୍ତି । କହୁବା ସତ୍ୟ—
 “ଦେଶକଗୁଣ ଶୁଭ ରୂପତ ତାଳାଦ୍ୟାଦିସୁଦେ ।
 ଅନୁକ୍ରମ କ୍ରମରେ ଲଳିତ ମୁଖେନ । ବହୁକ
 ନିଶ୍ଚୟକ ମସମସରେଣ ଭଦିକା ସମ୍ପି ସାଦି
 ଧାଦିକ । ଧୁ । ପଦକ ଭଲକରୁତ ନୟ
 କେବ । ନ ଚପଳ ସା ବଳ ଦଳ ସଦାକେନ ।
 ଅଧିକେ ସୁଧା ସୁମଧ୍ୟ କେଦେନ । କଳକ ଚ
 ସା ବସ ମଧ୍ୟ କେଦେନ ।” “ଦକର୍ଷ ଦର୍ଦ୍ଦର
 ଦର୍ଦ୍ଦଶ ବାଳଦେଶ । ବାନ୍ୟ ମହି ବ୍ୟକ୍ତ ହରହର-
 ମୋଦଦାୟିକ । ବର୍ଣ୍ୟ ଦଦର୍ଷୟି ମା ବଦ ଦା
 ମୁଦଂ ବା । ସଂଶୀଳୟା ଭବେକାଦ୍ୟୁକାସ ମୁଦଂ ।”
 ଅଳ୍ପ ଅଧିକ ଉଦୟ ଭଲକାର ପ୍ରକାଶକ ନାହିଁ
 ବନାଗାଦାଦୁର ପ୍ରକ୍ତିକ ବୋଲି ଉଦ୍‌ଧୃତରେ
 ଦାହିତ ବାଣୀ, ଦୁନାବନ, ଅନୋଧା ପ୍ରକାଶ
 ଦେଉ ତାକୁ ସାଦଅଳ୍ପ ସେତାରେ ଅପନାର
 ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ଦେଖାଇ ବ୍ୟାଧ ଭଲଅଳ୍ପ । ବର୍ଣ୍ୟ
 ଏଥିକେ ପ୍ରକାଶ ସଦାକରର ସମାଧାନ ମଣି
 ବାଷନ ଯୋଗ ଅଟେ । ଏକାକରୁ ପ୍ରକାଶକ
 ବକ୍ତୃର ଗଢ଼ଣାକତା ଦୁଃଖିକେ ଏଥା ସସଦ
 ଅଧା କହବା ବୁଧା ଦେଲେଦେ ଅନେମାଳେ
 ଏକକ ଶୁଭିଏ ପ୍ରକ୍ତି ପାଳ ଅପଣକୁ ଶୁଭାଶାଳ
 ମଣିଅର୍ତ୍ତ । ବର୍ଣ୍ୟମାନ ଏକେ ସଂସୃତକର୍ତ୍ତା ଦାଷ
 ଦୋଳ ଅସୁଅଳ୍ପ । ଦହିତୁପକେ ଦୁଃଖ ବଦଦା
 ଦେଖିବା ସୁଦୁବହୁ, ଏମନ୍ତପ୍ରକେ ବଦାକର୍ତ୍ତାକ
 ପରେ ସୁଭକନକଦକା ଶୁଭାସମନ୍ତର ଶୁଭିକା-
 ଶୁଭକସୁ ଓ ଶାର୍ଦ୍ଦଶିକ ବାଦ୍ୟବସୁ ପାଳକ
 ଶୁଭାଶାଳା ନୁହେ । ବଥାପି ଦେବକ ସଦାକର-
 ମସୁ ବାଦ୍ୟ ନ ଲେଖି ବର୍ଣ୍ୟମାନ ସମସ୍ତାକର
 ଉଦ୍‌ଧୃତକରମସୁ ବାଦୟାକରୁ ନାନ୍ୟାକରକ
 ଲେଖିକାରେ ପ୍ରକ୍ତିକମାଳେ ପ୍ରକା ଦେଉକ୍ର ଏକକ
 ଦାସୁଣୀ ।

ପ୍ରେମପତ୍ର ।

ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିବାକୁ ଅପ୍ରେ-
ମାତେ ଦାୟୀ ହୋଇ ।

To
The Editor of the 'Utkal Dipika'
Sir,

The General election of Commis-
sioners for different wards of the
Cuttack Municipality took place on
the 27th instant. I visited the Poll-
ing station of the ward No. 4. There
were present besides the electors
(some of them being amlas of the
Collectorate and the Civil Court)
two prominent officials, namely,
Seristadars of the District Judge's
and Collector's office who were nei-
ther voters nor residents of ward No.
4. What led them to attend the Poll.

There were two Candidates,—viz
Babus Janaki Nath Bose, Govern-
ment Pleader and Dharmanund Pat-
naik, Pleader. The objection raised
by the latter, if I remember aright,
was that he had obtained a copy of
list of voters which did not tally with
the list of voters then put up before
the Presiding officer. What then is
the cause of difference ?

Another objection put forward
by Dharmanund Babu was to the
effect that the Polling Station was not
duly notified as required by law.

The Presiding officers in almost
all the Polling Stations were Benga-
lees. Why did the Chairman take
such a course ? Are not Oriyas fit
to perform the duties of Presiding
officers ? A special feature of the
election was that all Bengalee electors
as far as I know, gave their votes in
favor of Bengalee candidates. What
then is the cause of all these ?

A thorough enquiry ought to be
made by the proper authorities. The
cause of failure of Babus Sarat Pal,
Sarat Mukherjee and Ganeswar Das
deserves enquiry.

Yours etc,
Bengalee

29-5 09

ମହାତ୍ମା !

ଏ ଦେଶର ମିତ୍ରମିତ୍ରାଳୟର ପମିଷ୍ଟର
ଜ୍ଞାତର ବନ୍ଧୁମାନେ ଦେବେତପଣ ଚିତ୍ତିତ ଓ
ପଦସ୍ତୁ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ଦର୍ଶନ ଦେଖି ତୁମର ସହିତ
ରହିବ ବ୍ୟକ୍ତି ପରମପୁ ବେଲୁଅଛ । ସମସ୍ତ
ମଧୁସୂଦନ ଦାସ ମହାତ୍ମା ଏ ଦେଶ ନିଏ ମର
ଓମ୍ବର୍ତ୍ତବିପ୍ଳବର ପଦାଧିକାରୀ ହେବାକୁ ସେମାନେ
ଏପରି ଭରଜର ହୋଇଗଲେ ଯେ ଜମ୍ମୁ ଶ୍ରେଣୀର
ଦେବେତ ଲେକନଦ୍ୱାରା ନିଏ ମର ଓମ୍ବର୍ତ୍ତର
ଲେକନମାନଙ୍କୁ ନାନା ପ୍ରକାର ପ୍ରଲୋଭନ ଦେ-
ଖାଇ ମଧୁବାବୁଙ୍କୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନ ଦେବା ବାଜଣ
ପାଧ୍ୟାୟୀରେ ତେଣୁ କରବାକୁ ବୋଧ ହୁଲ-
ଲେ । ମାତ୍ର ଏମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ଚେଷ୍ଟା ବ୍ୟର୍ଥ
କରି ମଧୁବାବୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଗ୍ଧେ ଉକ୍ତ ଓମ୍ବର୍ତ୍ତର ଉପ-
ଶରଣ ନିବାରଣ ହୋଇଗଲେ । ଏହି ନିବାର-
ଣରେ ନିଏ ମର ଓମ୍ବର୍ତ୍ତର ଉଦ୍ଦାତ୍ତମାନେ
ଯେଉଁ ମଦପ୍ରସିଦ୍ଧି ଦେଖାଇଲେ ତାହା ସମସ୍ତ
ଶ୍ରେଷ୍ଠମାନଙ୍କର ଅନୁକରଣୀୟ ଏବଂ ଏସ୍ତୁକି
ନିଏ ମର ଓମ୍ବର୍ତ୍ତର ଲେକନମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ତରକ
ପତ ପତ ଧନ୍ୟବାଦ ପ୍ରଦାନ କରୁଅଛୁ ।

ସେ ଦଳ ଗୁଜନାଥୋକ ସମ୍ମୁଖେ ଠିକ୍-
ଦେଇ ନିଶେ ଉକ୍ତ ମସ୍ତୁସ ବକ୍ତା ଉଦ୍ଦାତ୍ତ-
ମାନଙ୍କୁ ଉପଦେଶ ଦେଇ ଦେଇ ରୁଦ୍ଧାତ୍ୟ
ପ୍ରସ୍ତାବଦ୍ୱାରା ଗୁଣ ବାଦାହର ଦେଖାଇଥିଲେ ।
କିନ୍ତୁ ପତ ପକ୍ଷର ଦଳ ଜ୍ଞାତର ସମସ୍ତଙ୍କ
ବକ୍ତା ଯାହାକୁ ଗୁଣା କରବାକୁ ସ୍ଥାନସ୍ଥରେ
ତାଙ୍କ ବଦଳ ଅନେକେ ସେହି ଦର୍ଶନ ପୂର୍ଣ୍ଣ
ଅନୁଷ୍ଠାନ କରବାରେ ଲାଭ ହେବ ଦେଖାଇଲେ ।
ହା ବ୍ୟତୀତ ! ଏହି ରତ । " କାହୋଡ଼ା "
ଲେହେ ପୁଣି ଅମ୍ମମାନଙ୍କୁ ଉପଦେଶ ଦେବାକୁ
ଏବେ ବ୍ୟସ୍ତ- ବଥାରେ ଦେଖି, "ନିଷେଦକବ
ପରକୁ ବୁଦ୍ଧ ନ ଅପରି ଉକ୍ତକୁ" ଅତି ଏକକ ।
ବ୍ୟସ୍ତରେ ପୁଣି ଦେବେ ଦେଖାଯିବ ।

୩୩/୩୧ } ଅପରାଧର ଅତିର
କିଶୋର ଶ୍ରେଷ୍ଠ

ମହାତ୍ମା !

ଜ୍ଞାନୀ ବ୍ୟକ୍ତିଗଣମାନଙ୍କୁ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ
ବାଦାହରପାତ୍ର ଅପରାଧର ଲାଜା ମହୋ ।
ଦୟାକର ଭାବେ "ରୁଦ୍ଧାତ୍ୟପ୍ରାଧ୍ୟାୟୀ କାହାଣୀ"
ଏ ସ୍ତୁର ଉଦ୍ଦାତ୍ତ ପାଠଅଛ । କାହାଣୀ ପ୍ରକୃତ
ବୁଦ୍ଧି ଶକ୍ତି ଅଳଙ୍କାର ଦ୍ୱାରା ମହାତ୍ମାବାନୁଷ୍ଠାନ ।
ଏହାକୁ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ ହେବୁ । ଗୁଣମାନଙ୍କ-
ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରସାଦ ବଦଳି ସମ୍ପାଦନ । ଅଳଙ୍କାର

ମଧ୍ୟରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅଧିକ । କିନ୍ତୁ ଅର୍ଥାନ୍ତରୀ
(ଅଳଙ୍କାର ବ୍ୟତୀତ) ସଦ୍‌ବ୍ୟୟ ଗୋଚର
ହୋଇଗଲା । ମୁଁ ଏ ଗ୍ରନ୍ଥର ପଢ଼ିତୁ ଅଂଶ
ବ୍ୟବହାରରେ ଦେଖିଅଛୁ ।

ଯାହାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଉକ୍ତ ଅବସ୍ଥା ନିଶେ
ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ମୁଖରେ ଉକ୍ତ ଶିକ୍ଷା ଅତି ପ୍ରୟୋ-
ଜନୀୟ । କିନ୍ତୁ ଜଗତରେ ଏପରି ଦେଖାଯାଏ
ତାହା । ପ୍ରାୟ ଅଧିକ ସଦ୍‌ବ୍ୟୟ ଲୋକେ
ଲୋକ ବ୍ୟାପକ ପରମ ପୁରୁଷାର୍ଥବୋଧକରୁ ।
ଉକ୍ତ ଗଣା ମହୋଦୟଙ୍କଠାରେ ଏହା ବ୍ୟତୀତ ।
କାମଗ୍ରାମ ବୁଦ୍ଧ୍ୟ ଗଣାମହୋଦୟଙ୍କ ପରେ
ଏ ମହୋଦୟ ସମ୍ମୁଖରେ ବ୍ୟକ୍ତ ଅଛନ୍ତି ।

ଅତି ଏତ ଅଭିମତ ତଥା,—ଏ ଦେଶରେ
ନାଗମାନଙ୍କର ମାନ୍ୟତାରେ ପଦ୍ମୁ ବରଜତା
ସ୍ତୁଳେ ଗଣା ମହୋଦୟଙ୍କର ସଂସ୍କୃତ ଗ୍ରନ୍ଥରେ
ପ୍ରୋକ୍ତ ଗ୍ରନ୍ଥର ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ । ଗାଁଗାଁ ପାଠ୍ୟ-
ପୁସ୍ତକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ ଥିବାରୁ ଗୋମତମଣି ଶ୍ରୀ ବୁଦ୍ଧ-
ଭୂର ପ୍ରକାଶ କରାଉ ଅଛୁ ଅହୋ ! ଏ ଦୁଃସ୍ୱ-
ଭାବ ଉକ୍ତ ଅନୁର୍ଥନାମା । ଅଧ୍ୟାୟକୁ ଉକ୍ତ
ଦକ୍ଷିଣ ଅଗ୍ରଭୂମି ସହ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱାଦତ ଲାଭ
କରନ୍ତୁ । ଲଭ ।

ଜଗନ୍ନାଥ କୁପାମ୍ବେ ଯେ, ପ୍ରାର୍ଥନାପୁରୁଷାନ୍ତରୀ
ପ୍ରାପ୍ତେଷୁ ପ୍ରୟୋଗ । ଜୟ ଦେବଦୁର୍ଗାଧିପତି ।

୨—୧୧ } ପ୍ରକାଶଣୀ
ସଂସ୍କୃତାଧ୍ୟାପକ }
ସାହସୁର ଦ୍ୱାର ନଂ ୧୨ ର } ଶ୍ରୀବାନୀଚରଣଚନ୍ଦ୍ର

ପୂର୍ବପ୍ରାପ୍ତି ।

କାହିଁ ଗୋଷାଳଚରଣ	୫ =
ଉତ୍କଳମାଳା । କା । କାହିଁ	୫ =
କାହିଁ ମାୟାଧର ଦାସ ଉକ୍ତର ଚିତ୍ର	୫ =
କୋଷ୍ଠକ ବୃଦ୍ଧଦାସ ଦାସ ବୃଦ୍ଧ	୫ =
ସମସ୍ତ ଚ ରମେଶ ଦାସ ଅନୁଷ୍ଠାନ	୫ =
କାହିଁ ମାୟାଧର ଦାସ ଅନୁଷ୍ଠାନ	୫ =
କାହିଁ ଦିଗ୍‌ଗାମିନୀ	୫ =
କାହିଁ ଦାସୁଦେବ ଦାସଦାସ ଶ୍ରୀବାନୀଚ	୫ =
କୋଷ୍ଠକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦାସଦାସ	୫ =
ମହାତ୍ମା । କା । ମଧୁରଚନ୍ଦ୍ର	୫ =
କାହିଁ ଅଧର ପାମାଦ୍ୟ ମଧୁରଚନ୍ଦ୍ର	୫ =
ମହତ୍ତ ବରଦାସ ସମାପ୍ତ ଦାସ ଦାସ	୫ =
ସାଧର ଦେବଚରଣ ଦାସ ଦାସଦାସ	୫ =
କାହିଁ । କା । ଲକ୍ଷ୍ମଣ	୫ =
କାହିଁ ଦାସଦେବ ଦାସଦାସ କରବର	୫ =
କୋଷ୍ଠକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦାସଦାସା ପୁରୁଷା	୫ =
କୋଷ୍ଠକ ଦେବଚରଣ ଦାସଦାସ ଦାସ ଦାସ	୫ =
କାହିଁ ଦାସଦେବ ଦାସଦାସ	୫ =

INCOME TAX.

FORM M.

GENERAL NOTICE UNDER SECTION 18, SUB-SECTION I, CLAUSE (b).

(RULE 19.)

The public are hereby informed that Act II of 1885, an Act for imposing a tax on income derived from sources other than agriculture, continues in operation during the year 1909-1910, and that all incomes derived from sources other than agriculture will be liable to taxation. Every person chargeable under Part IV of the second schedule of the Act is invited to deliver, or cause to be delivered to the Collector, on or before the 1st May 1909 a return in form II B below, giving details of his income according to the instructions on the return.

The form of return can be obtained free of cost at the Collector's office.

Cuttack } L. Birley
Collectorate }
7-4-1909 } Collector.

FORM IIB.

Return under section 18, sub-section (1), clause (b) and (c) of income accruing and arising in British India.

(RULE 19.)

1	2	3	4	5	6	7
Name.	Number of municipal premises and name of street in which the residence or place of business is situated.	Sources of income chargeable under Part IV.	Amount of income.	Period during which this income has actually accrued.	Name of shareholders (if any) in the income in column 4, with specification of their shares.	REMARKS.

I declare that the income shown in the return is truly estimated on all the sources mentioned, that it has actually accrued within the period stated, and that I have no other sources of income.

Signature _____

M ପାଠକ ।
ଅନନ୍ଦ ୧୮ ଯାଗର ୧ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ
(କ) ଦୟାଦେବୀରେ ସାଧାରଣ କୋଷିପ ।
(ବିଧି ୧୯ ଯା) ।
ସାଧାରଣଙ୍କୁ ଏକତ୍ରା ଏହି ସମ୍ବାଦ ଦିଆଯାଉ-
ଅଛୁ ଯେ କୃଷି ଛୁଡ଼ା ଅନ୍ୟ ଉପାୟରେ ଯେଉଁ
ଅପ୍ତ ହୁଏ ତହିଁ ଉପରେ ଦରର ଲଗାଯିବାର୍ଥ
୧୮୮୭ ସାଲର ୨ ଅକ୍ଟ ୧୯୦୯-୧୦ ସାଲ
ଧ୍ୟରେ ପ୍ରଚଳିତ ରହିବ ଏବଂ କୃଷି ଛୁଡ଼ା
ଅନ୍ୟ ଉପାୟରେ ଯେଉଁ ସବୁ ଅପ୍ତ ହେବ ତାହା
କର ଯୋଗ୍ୟ ହେବ । ଅନନ୍ଦ ୪ର୍ଥ ଭାଗ
ଅନୁସାରେ ଦରଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପ୍ରତି
ଅନୁସୂଚିତ ଏହି ଯେ ସେ ମତମତ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟରେ
କା ତହିଁ ପୂର୍ବେ ନିଲମ୍ବିତ ୨ B ଛୁଡ଼ିତ
ପାଠରେ ଖଣ୍ଡେ ଉପସ୍ଥିତରେ ସେହି ଛୁଡ଼ିତ ଲିଖିତ
ଅନୁପାଦାନାଦି ଅପଣା ଅପ୍ତର ସହଯୋଗ
ବୁଝାନ୍ତୁ ଯେଉଁ ତାହା ବଲେକୃତ ସାହାଯ୍ୟକ
କରଣରେ ଅର୍ଥର ତରଳକ କା ହରଇବେ ।
ଉଚ୍ଚସ୍ଥିତ ପାଠକ କା ଶକ୍ତିରେ କଲେକ୍ଟରଙ୍କ
ଅଧିକରେ ଦେ ପାଲକ ।
Cuttack Collectorate } L. BIRLY
The 7th April 1909. } Collector.

Wanted an Auditor for the Kanika Raj on salary Rs 75 rising to 100 by annual increment of Rs 5. Preference will be given to an Uriya graduate having experience of accounts. Applications will be received by the Manager, P. O. Raj Kanika, Dt. Cuttack, up to 30th April 1909.

WANTED.

The following officers and guards for preservation and protection of the Darpan Estate forest on the salaries noted against each.

- 1 Forester Rs 50 including horse allowance of Rs 10
- 2 Clerks Rs 15 each
- 1 Orderly 6
- 2 Forest guards 8 each
- 3 " " 7 "
- 7 " " 6 "

Preference should be given to the candidate (for the Forester's post) who should be able to procure recommendation from the Deputy Conservator of Forests, Khurda Division and the clerks should be Matriculates and have sufficient knowledge in correspondence and account works.

Applications are to be received by the undersigned up to the 20th instant.

Darpan Manager's office } E. C. Nanda
Dated Cuttack }
the 6th April 1909 } Manager.

କୋଷିପ ।
ଦେଖିଲେ ଦାର୍ଯ୍ୟପ୍ରକାଶୀ ବସନ୍ତ ଅନନ୍ଦ
ଧା ୩୦ ର ଜଳ ତଟକ ପୁଣି ପ୍ରାଚର ପ୍ରଥମ
ପୁସ୍ତକଙ୍କ ଅଦାଲତ କ ୨୨୯ ମୂର
ସଲେନଟ ସତ ୧୯୦୮ ମସିହା
ଶ୍ରୀ ଦତ୍ତଧାଳ । ସା । ବଳପୁର । ପ୍ର । ସିବର
ବାଘ
ବତମ
ଶ୍ରୀ ବାଲୁକେଶ୍ଵର ଦେବ ଚଳେ । ମୌ । ବତ-
ପୁରଙ୍କ ଚରଣ ମାର୍ଯ୍ୟଦତ୍ତ ୧ ଅନନ୍ଦ ପକ୍ଷାତ
ଓରଣ ଅନନ୍ଦଚନ୍ଦ୍ରଦେବ ୨ ମୌସୁମ ସେନା
୩ ଅରବିନ୍ଦାସୁର ୪ କୃପା ଦାସୁକ ୫ ହୃଦ-
ମେଘା ୬ କାଳକ ଦାସୁକ ୭ ସତ୍ୟାମେଘା ୮ ସାମ-
ଗୁରୁକ ୯ ଅନନ୍ତପ୍ରମାଦେ ସୁଧା ୧୦ ଶରଣ-
ମୌଳୀ ନିବାସୀ ସମସ୍ତ ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ
ରଚନା । ସା । ବଳପୁର । ପ୍ର । ସିବର ୧୦
ଚନ୍ଦ୍ରା ସାହୁ ୧୧ ବାଳ ସାହୁ ୧୨ ଶ୍ରୀମଦ ସାହୁ
। ସା । ଅଗ୍ରା ର ସିଦ୍ଧ ସମିଲ ସିମାଳୀପୁର । ପ୍ର ।
ସଦାଶି ପ୍ରତିବାଦମାନେ
ଦାଘ

ପୁଣ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୁଣ୍ୟ ସଦର ଶାଳା ଉଲକା । ପ୍ର...
ସିବର । ମୌ । ବଳପୁର ରଚନା ରୁଦ୍ର ଅନ୍ନ
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନମ୍ବର ଚୌକିର ଅନୁସାଧା ୧୦-୧୨
ବୁଦ୍ଧି ୧୦-୧୧-୧୨ ମୂର ପ୍ରତିବାଦମାନଙ୍କର
ମୌସୁମି ଦାସେଲ ରସୁତ ଦତ୍ତକୃଷ୍ଣ ଥାଉ
ସେମାନେ ତହିଁରେ ଦତ୍ତକୃଷ୍ଣର ସୁବା ଅନ-
ପ୍ରାରେ ଅପଣାର ମହାଜନ ଦେଶା ପରସୋଧ
ଓ ଘର ଖର୍ଚ୍ଚ ନମନ୍ତେ ଉକ୍ତ ବୁଦ୍ଧି ବାଦକ
ଦସ୍ତେ ତା ୮୨୩୧୧୦୦ ରଜ ରଖିତ ରେଡ-
କ୍ଲବ୍ ସମ୍ବନ୍ଧ ଉପାଳଦାସ ୪୭୯୯ କା
ମୂଲ୍ୟରେ ବହୁତ ତର ଦତ୍ତକୃଷ୍ଣ ଦେବାରେ ବାଘ
ତହିଁରେ ଦତ୍ତକୃଷ୍ଣର ଥିଲେ ପ୍ରତିବାଦମାନଙ୍କ
ସହକ କାଦମାନଙ୍କର ମଳ ବାଦ ଦୋଇଥିବାରେ
ପ୍ରତିବାଦମାନେ ତା ୧୨୧୧୧୧୦୮ ରଖେ
ବାଦକର ତଳତ ସତ ୧୯୧୨ ସାଲ ବାବୁ
ଧାନ୍ୟ ପ୍ରସବ ଉତ୍ତମରୂପେ ପରସକ୍ତ ନ ଦେଉ
ବଳପୁର କାଟି କେଉ ଅସୁସାହୁ କର ବାଦକର
ସତ କରଥିବାକୁ ବାଘ ଉକ୍ତ ବାଦ ବୁଦ୍ଧି
ଗରଦ ଦଗର ସହ ସାଦ୍ୟସ୍ତେ ତହିଁରେ ଦତ୍ତକୃଷ୍ଣ
ବାଦର ଉତ୍ତରବା ବେଦଗଲ ଦେଲେ ବା
ଉପସେକ୍ତ ଦାର୍ଯ୍ୟଦାସ ବେଦଗଲ ଦୋଇ
ସୁଦାର ଶ୍ରୀକ ଦତ୍ତକୃଷ୍ଣ ତହିଁରେ ପୁତ୍ର
ଦତ୍ତକୃଷ୍ଣ ପାଉବା ଓ କ ୧ । ଲ । ୧ ମୂର ପ୍ରତି-
ବାଦମାନେ ତାଟି କେଉ ଅସୁସାହୁ କରଥିବା
ଧାନ୍ୟ ପ୍ରସବର ମୂଲ୍ୟ ଶେଷାସ ଓ ୪୩୩ ଓ
ମତକମାର କୌ ମୁଖ ସହକ ପ୍ରତିବାଦମାନଙ୍କ

ଠାରୁ ଶାନ୍ତବା ସଦାସ ଚକ୍ରୀ ଶାନ୍ତବା ବାବୁ
୯ ୧୦୫୫ ତାହାଦର ମୋକଦ୍ଦମା ।

ଉପରେ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ବାବୁ । ପ୍ର ।
ହୁସର ବାବୁର ଚୌକାରେ ବସନ୍ତମାନ ଶ୍ରୀ
ବାଲୁକେଶ୍ୱର ଦେବଙ୍କ ଚରଣ ମାପିବଦା
ନ ୧ । ଲ । ୧ ଦୂର ପ୍ରଭବାଦମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱପ୍ନ ଓ
ବାବୁର ଗ୍ରାମ ନିବାସିମାନଙ୍କ ଚରଣରୁ ପ୍ରଭ-
ବାଜ କରି ମୋକଦ୍ଦମା ଚଳାଇବା ବାବୁଙ୍କ ଅର୍ଦ୍ଧା-
ଲକ୍ଷର ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିବା ଓ ବାବୁର
ଚୌକା ସମସ୍ତ ଗ୍ରାମବାସୀ ଏ ମୋକଦ୍ଦମାରେ
ପ୍ରତିବାଦୀ ବୋଲି ଗଣ୍ୟ ଦେବା ସଦାସ ପ୍ରାର୍ଥନା
ଦେଇଥିବାରୁ ଏ ଚୌକାସଦା ସଦାସାଧାରଣ
ଓ ଉଚ୍ଚ ବାବୁର ମଜୁରୀ ସମସ୍ତ ଗ୍ରାମବାସୀ-
ମାନଙ୍କୁ ଚଣାଦ ହତ୍ୟାକ୍ଷତ୍ର କି ବାବୁର
ସମସ୍ତ ଗ୍ରାମବାସିମାନେ ଏ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ପ୍ରଭ-
ବାଜୀ ଥିବା ଓ ସେମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ନ ୧ । ଲ ।
୧ ମୂଲ ପ୍ରଭବାଦମାନେ ମୋକଦ୍ଦମା ଚଳାଇବା
ପକ୍ଷେ ବାହାର ଚୌକାସି ଅପତ୍ତି ଥିଲେ ତାହା
ସନ ୧୯୦୧ ମସିହା ଅପ୍ରେଲମାସ ତା ୧୪ ରଖି
ମଧ୍ୟରେ ଅତି ଅବାଧକରେ ତାଙ୍କର ଦୋଷ
ବର୍ଣ୍ଣନା କର । ଅନ୍ୟ ଅମୂଲ୍ୟ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ
ଅବାଧକ ମୋକଦ୍ଦମା କ୍ରମେ ହୋଇଲେ
ତା । ୧୦୧

ଉତ୍କଳ ଦାସିକା ।

ଏ କବରର ଶ୍ରମଣୀ ରେବା ବର୍ତ୍ତମାନ
ଅନୁସେଷ ମତେ ପ୍ରକାଶ କରୁଅଛନ୍ତି କି ସେ
ଅସନ୍ନା ଦୈତ୍ୟାଣ ମାସରୁ ପ୍ରସବ କାମରେ
ସ୍ତ୍ରୀବ ମାସିକା ଓଡ଼ିଆ ପର୍ବିକା ବାହାର କରିବେ ।
ଏଥିରେ ବାଳକ ବାଳିକାଙ୍କ ସୁଖିଣୀ ନିମନ୍ତେ ନୀଳ
ଜ୍ଞାନ, ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ଚୌକିଆଦି ବଦ୍ୟ ପଦ୍ୟ ପ୍ରଦ-
କ୍ଷମାକ ପ୍ରକାଶ ଦେବ । ବାଚିତ ମୂଲ୍ୟ ସଦର
ଓ ମୋକଦ୍ଦମା ସଦାସେ ୯ ୧ କୋ । ଗ୍ରାହକ-
ମାନେ ଶୀଘ୍ର ଏ ନବର ଗୁନନିକତରୁ ଠିକ-
ଗାରେ ପଞ୍ଜି ରେଖନ୍ତୁ ।

ଗତ ତା ୨୭ ଉଚ୍ଚରେ ଶେଷ ଦେବା ସପ୍ତା-
ହରେ ଗୁରୁତର ଯେଲେଖ ସେମରେ ୫୦୫୫
ମୁଲ ଦୋଷଥିଲ ଯେ ବହି ମଧ୍ୟରେ ବମ୍ବେରେ
୧୦୨୪ ଯୁଗପ୍ରଦେଶରେ ୧୨୫ ବଙ୍ଗରେ ୪୭୭
ଏବ ପଞ୍ଜାବରେ ୧୮୫୫ ଥିଲ । ଅତଏବ ପଞ୍ଜା-
ବର ମୁଲ ସଦାପକ୍ଷେ ଅଧିକ ଏବି ଧୁବ ସପ୍ତାହ
ଠାରୁ ପାଞ୍ଚପଦରୁ ବହୁ ଅଧିକ ଦୁର୍ବ ଦୋଷଥିଲ
ଧୁବ ସପ୍ତାହର ମୋଟ ମୁଲ ୫୫୫୦ ଥିଲ ।

ଗତ ତା ୨୭ ଉଚ୍ଚରେ ଶେଷ ଦେବା ସପ୍ତା-
ହରେ ଗୁରୁତର ଦୁର୍ବ ସାମାନ୍ୟ ଯାଉଥିଲେ
ଧୁବବଙ୍ଗରେ ୮୨୭୭ ବଙ୍ଗରେ ୭୦୦୫୧ ଯୁଗ-
ପ୍ରଦେଶରେ ୧୮୮୫ ଯୁଗଦେଶ ୧୫୧୧ ଓ
ବମ୍ବେର ୨୧୨୭ ବା ୧୭୫୫୧ ଲଗ । ଧୁବ
ସପ୍ତାହର ଅଧିକ ଥିଲ ୮୨୭୭୦ ଲଗ । ଯାହା
ଦୁର୍ବ ଦୋଷଥିଲ ତାହା ସତର ପ୍ରଦେଶରେ
ବଞ୍ଚିଥିଲ ବଞ୍ଚେପକ୍ଷେ ବଙ୍ଗରେ ।

ମାନୁଜୀ ଉପକ୍ରମେଷ୍ଟର ଯେଉଁ ବଜେଟ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛି ତହିଁରୁ ସରକାର ଶେଷରେ
ଏକଦୋଷି ସଂକେ ୧୩୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଉଦ୍ଧୃତ
ରହିବା ଏବ ଚଳଚକରଣ ଅର୍ଥ ୫୮୮ ଲକ୍ଷ
ବ୍ୟୟ ୫୮୫ ଲକ୍ଷ ଦେବାର ଅନୁକୂଳ ହୋଇଅଛି
ଏଠା ବଜେଟ ଅବସ୍ଥାନ ଅପେକ୍ଷା ସନ୍ତୋଷ-
ଜନକ ଅଟେ । ଚଳଚକରଣ ସଦାସେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ୩୮
ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପିଣ୍ଡାକରଣରେ ବ୍ୟୟ ଦେବାର
ପ୍ରସ୍ତାବ ହୋଇଅଛି ଏବ ତାହା ଦସବର୍ଷ ପୂର୍ବର
ବ୍ୟୟ ଅପେକ୍ଷା ଦ୍ୱିଗୁଣ ହେଲେହେଁ ଦେଶର
ଅବସ୍ଥା ଦୃଷ୍ଟିରେ ଅଳ୍ପ ଅଟେ ।

କେଉଁଅଡ଼କୁ ମୁଣ୍ଡକର ଶୋଇବା ଉଚିତ
ଏ ବସବୁରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପାନୁଦେଶର ଦୈନିକ-
ନିତମନେ ଲାଗିଅଛନ୍ତି । ସେମାନେ ପ୍ରତି ଦିନ
ଅଧିକ ଯେ ଉଦ୍ଧର ଓ ଦୈନିକ ମୁଣ୍ଡକର
ଶୋଇବା ଉଚିତ । ଏପରି ଶୋଇଲେ ପକ୍ଷରରେ
ଯେକେତୁର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୈନିକତ କିମ୍ବା ହୁଏ
ଧୁବ ଓ ପ୍ରତିମରୁ ମୁଣ୍ଡକର ଶୋଇଲେ ତାହା
ହୁଏ ନାହିଁ । ଅମ୍ବମାନଙ୍କ ଦେଶରେ ଦେବଳ
ଦୈନିକ ଓ ପୂର୍ବରୁ ମୁଣ୍ଡକର ଶୋଇବାର
ପ୍ରବାଦ ମାତ୍ର ଅଛି କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦୈନିକତ
ଚାରିଶ ଚୌଶିଠାରେ ଲେଖା ନ ଥିବାରୁ
ଲୋକେ ବହିରେ ବାଚକର ଦେଉଅଛନ୍ତି ।

କଲହବା ନିବନ୍ଧ ବେଲଗାଠୁଅଧିକେ ବଙ୍ଗ
ଉତ୍ତରଦେଶ ଉଲେଖ ବା ସୌକର୍ଯ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ଗୁଣ
ବଦ୍ୟଲକ୍ଷର ବଡ଼ ମାତର ମାସର ସାହିତ୍ୟିକ
ପଦମାନେ ୮୫୫ ଶ ପଞ୍ଜି ପାସ କରିଅଛନ୍ତି ।
ସେମାନଙ୍କର ନାମ ଓ ବାସସ୍ଥାନ ଏବ ଚଳଚକରଣ
ନକେଟରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟ
ରେ କି ୫ ଶ ମୂଲମାନ ଓ ଅଧିକ ସମସ୍ତେ ହିନ୍ଦୁ
ଅଛନ୍ତି । ଦେବଳ ଜଣେ ମୁସଲମାନର ଏବ
ମାନୁଜୀ ଉଲେଖ କଲରେ ଅଧିକ ପଦସ୍ତ୍ର
ବଙ୍ଗଦେଶର ପୁଣି ଅଧିକାଂଶ ପୂର୍ବବଙ୍ଗର ଲୋକ
ଅଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାର ଦେହ ନାହିଁ ।

‘ସୋନାର ଗଉଡ଼’ ତାମର ସମ୍ପାଦକ ଶ୍ରୀ
ଦେବୀର ସହାୟକ ଦାବୀ ଚଳାଇ ମାତ୍ରୋକ୍ତ
କର ଏବ ସେହିପାସ ମାସ ତା ୧୧ ରିଖରେ
ସନ ୧୯୦୮ ସାଲ ଅପକ୍ଷେ ଉଦ୍ଧୃତନା ଅତର
ଅନୁସାରେ ସରକାର କବଚ କରି ଦେବୀର
ଅଦେଶ ଦେବୀର ବଜ୍ରବର୍ଣ୍ଣମେଷ୍ଟ ବଜ୍ରପତ
ପ୍ରମୁର କରିଅଛନ୍ତି କି ସେହି ସୋନାର ବଙ୍ଗ
ତାମର ସଂବାଦପକ୍ଷ ଶ୍ରୀ କରିବା ବାବୁଙ୍କ
ମୁଦ୍ରାକରଣ ସନ ୧୯୦୭ ପାଲ ଅକ୍ଷେ ମାତ୍ର
ତା ୫ ରିଖ ଲିଖିତ ଏକପର ତାମା ରହିତ
ହେଲା । ଏହିବ ସେହି ସମ୍ପାଦ ପକ୍ଷ ଅଧିକ
ସେହିପ୍ରକାରର ଅନ୍ୟ ଚୌଶିସି ସମ୍ପାଦକ ଦେହ
ଶ୍ରୀ ଓ ପ୍ରମୁର କରି ପାରିବେ ନାହିଁ ।

—୦୫୦—
ଓଡ଼ିଶାର ଦାନା କଲରେ ଏବ କାନୁସ୍ୟ
ମାସରେ ଯେତେ ଜନ୍ମ ଓ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିବ
ତହିଁର ବିବରଣ ନିମ୍ନେ ପ୍ରକାଶିତ ହେବ ଯଥା :-

ଜନ୍ମ	ଜନ୍ମ	ମୃତ୍ୟୁ
୧୫୫	୫୮୫	୫୦୦
୧୦୫	୨୦୫	୨୦୫
୨୦୫	୨୦୫	୨୦୫
୧୫୫	୧୫୫	୧୦୫

ଏବ ସମ୍ବଲପୁର ଛକା ଓଡ଼ିଶାର ଅନ୍ୟ
ସମସ୍ତ ଜଳରେ ଜଳଠାରୁ ମୃତ୍ୟୁ ଅଧିକ ଥିଲ ।
ମୋଟମୂଲ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ବନ୍ଧୁକ ସେବରେ ବଞ୍ଚିବରେ
୫୮ ବାଲେଶ୍ୱର ୨୧ ଓ ପୁଷ୍ପରେ ୨୭ ପୁଣି
ଓଲହଠାରେ ସେହି ଉଚ୍ଚ ଜଳରେ ଯଥାକ୍ରମେ
୫୦, ୩୨ ଓ ୩ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲ ।

ଶ୍ରୀ ଲଳିତା ସମ୍ପାଦକ ପିତା ନୀଳ ସାଧୁଙ୍କ
ସମ୍ପାଦନା ପୁସ୍ତକ ନିକଟକୁ ଶ୍ରୀପ ପକ୍ଷ ଲେଖି
ବାହା ମୁଦ୍ରିତ କରାଯାଇଅଛି । ବହିରେ ସଜନି-
କତ ବସବୁଦ ଅନୋଲକରୁ ବରତ ହୋଇ
ଅର୍ଦ୍ଧସମାଜର ଟିକାରେ ବାମ୍ବୁମନେ ବାହାରେ
କରିବାର ପଦମର୍ଥ ଦେଇଅଛନ୍ତି ।—ପିତାଙ୍କର
ଅଦେଶ ସେ ଅବସ୍ୟ ପ୍ରଭାଷାଳକ କରିବେ ।
ଗୁରୁଦୈବ ଅନୋଲକରେ ବସବୁ ବସିବାର
ଦେଖି ପଦା ଏପରି ଅଦେଶ ଦେଇଅଛନ୍ତି ।
ଅନ୍ୟାୟ ଅନୋଲକ ସମସ୍ତ ମନ ମାତ୍ର ଶିରସ୍ତକେ
ଚୌଶିସି ହୁଡ଼ାହାଁ କଲେ ବହୁ କ୍ଷତ ନାହିଁ ।
ଦେଶର ଚକ୍ରାଣୀକ ବଜ୍ର ଲୋକମାନେ ବସବୁକୁ
କରି ଗଜନୈକ ଅନୋଲକ ଶ୍ରୀଦେବେ
ଦେଶ ଅଧିକ ଦାହାର ମୁଣ୍ଡାପେକ୍ଷା କରବ ?

ସନ ୧୯୦୮ ସାଲ ମାର୍ଚ୍ଚମାସ ତା ୧୨ ରି-
ଖରେ କଲହବାରେ ମହାମାତ୍ୟ ବଜ୍ରଲକ୍ଷ୍ମୀ
ଦିବ୍ୟା ବାହାଦୁରୀଙ୍କ ସମ୍ବଳପୁରରେ ଦୁର୍ଗ-
ସାହାସୀ ରେବା ସଂକ୍ରମ ନିମନ୍ତେ ଯେଉଁ ସର୍ବ

ହୋଇଥିଲା ବଦଳରେ ଗୁରୁତର ଗୁଣଧାରୀ
 ବରଦତ୍ତ ଏବଂ ସତର ପ୍ରାଦେଶିକ ପ୍ରଧାନ
 ଦରବରରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅଦାୟ
 ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଗୁରୁତରାଦି ଦୁର୍ଭିକ୍ଷପାତ୍ର
 ୩ ଲକ୍ଷ ହେଁ ସଙ୍ଗେ ଯିଥିଲେ । ସେହି ଟଙ୍କାର
 ଅଧିକାଂଶ ଯୁକ୍ତପ୍ରଦେଶ ଓ ମଧ୍ୟଭାଗରେ ଓ
 ସାମାନ୍ୟ ଗୁଣ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଦେଶରେ ସାହାଯ୍ୟ
 ସ୍ୱରୂପ ବ୍ୟାପାର ଅବଶିଷ୍ଟ ଏବେଯ ୨୧
 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଗୁରୁତରାଦି ଦୁର୍ଭିକ୍ଷପାତ୍ରରେ
 ତମା ଗଣାଯାଇଅଛି । ମୋଟ ଖରଚ ୮୩
 ଲକ୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପୁଣି ଲକ୍ଷ ଏବଂ ଟଙ୍କାର ଏବଂ ଗଣ୍ଡାମ
 ଦୁଇଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଥିଲା ।

ଗାନ୍ଧି ଦୁର୍ଭିକ୍ଷର ଗୋଟିଏ କଲ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ବାହା-
 ରୁଅଛି । କଲଟ ସୁଟଲଗୁର ଗୋଟିଏ ଗୁଡ଼ାଳରେ
 ୧୫୦ ବାଉର ଦୁଧ ପ୍ରତିଦିନ ଏହି କଲଦ୍ୱାରା
 ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ହେଉଅଛି । ଫୁଲ୍ ଏହି ଗୁଡ଼ାଳରେ
 ୧୫ ଶ ଗୁରୁର ଗାନ୍ଧି ଦୁର୍ଭିକ୍ଷାର୍ଥରେ ନିୟୁକ୍ତ
 ଥିଲେ ତଥାପି ସମୟାନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉ ନ
 ଥିଲା । ଗୁରୁତରାଦି ଦୁର୍ଭିକ୍ଷପାତ୍ର ଲକ୍ଷେକଟର
 ଜେବର ଶ୍ରୀ ଯୁକ୍ତ ସେ ମଲିନସ ସାଦେବକ
 ଚିତରୁ ପଦ ଲେଖିଲେ ଏହି କଲର ଫୁଲ୍ ଓ
 ବିପ୍ରାଣତ ବିକରଣାଦ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରୟୋଜନ
 ସେମାନେ ଜାଣି ପାରିବେ । ଗୁରୁତରରେ ଏବେ
 ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଗାନ୍ଧି ସେନେ କାହାର ଥାଏ ବେବେ
 ସେ କଲ ଲେଖକ । ଏ ଦେଶରେ ଗାନ୍ଧି ଦୁର୍ଭି
 କାର୍ଯ୍ୟ ଅଧିକାଂଶ ସ୍ତମ୍ଭନକର । ଫୁଲ୍ ସାକ୍ୟ
 ବାଳକାମାଳେ ବୋହୋଦଳ କରୁଥିଲେ ବୋଲି
 ବୋଧ ହୁଅଇ ହେଲୁ ଅନୁମତ ହେଲୁ ସେ
 ବର୍ତ୍ତମାନ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷପାତ୍ର ଦେଖି ଦୋଇଅଛି । ସାହା
 ଦେଉ ବିଲକବାଦିଙ୍କର ବ୍ୟବସାୟ ବୁଝିଲୁ ଧନ୍ୟ ।

ଉତ୍କଳ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଗତ ବାର୍ଷିକ ଅଧିବେଶ-
 ନର ଶକ୍ତି ଏ ପଞ୍ଚମାସ ଚିତ୍ର ଏ ପ୍ରସାଦରେ ଘା
 ଅନୁମାନେ ସୁଗପ୍ତ ଦର୍ଶ ବିଷାଦରେ ମଗ୍ନ
 ହେଲୁ । ଚିତ୍ରରେ ଗଜା କର୍ତ୍ତବ୍ୟତାରୁ ସାମାନ୍ୟ
 ଶ୍ରମଜୀବ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନାତାହେଣୀର ଲୋଭ ଏବଂ
 ହୋଇ ସୁଦେଶର ମଜଲ ଚନ୍ଦ୍ରା କରବା ଚିତ୍ର
 ଅବଶ୍ୟ ବିଜ୍ଞାନନର ବିଷୟ । ସେହି ଅଧିବେ-
 ଶତ ମା ୩ ଶରୁ ଅଧିକାଳ ଗତ ହୋଇଗଲା
 ମାତ୍ର ସେଠାରେ ଅବଧାରିତ ହେବା ଚୌଶପ
 ପ୍ରସଙ୍ଗର ଦାର୍ଯ୍ୟାଭିମ୍ବ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହେଲ ନାହିଁ
 ଏଥିରୁ ଅଧିକ ବିଷାଦର ବଥା ଅର୍ଥ କ ହୋଇ
 ଥାରେ ? ବାସ୍ତବରେ ଓଡ଼ିଶାରେ କ ଦେହ
 ଦାର୍ଯ୍ୟଗର ନାହିଁ ? ସେବେ ଦାର୍ଯ୍ୟ କରବା
 ବାକ୍ତିର ଏକାନ୍ତ ଅଭାବ ବେବେ ଏକେ ସମା-
 ବେଦରେ ଅଧିବେଶନ କର ଦେବେପୁତ୍ର

ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ ଭରବାର ପ୍ରୟୋଜନ କ ? ଚିତ୍ର
 ଶକ୍ତିର ସେଇ ମାନବର ଦୁସ୍ତମତ ହୋଇଅଛି
 ସେମାନଙ୍କୁ ଏ ତଥା ଧୀରାଗ୍ରରେ ଅଲେଖନା
 କରବା ହାରଣ ଅନୁମାନେ ବିଶେଷ ଅନୁଗ୍ରହ
 କରୁଅଛୁ ।

ଗତ ସୋମବାର ବଙ୍ଗରେ ବଳେଟ ସମ-
 ବରେ ବର୍କି ବର୍କି ବଙ୍ଗୀୟ ବ୍ୟବସାୟକମଣ୍ଡଳରେ
 ହୋଇଥିଲା । ଗୁରୁତର ମାନବର ଶ୍ରେଣୀର
 ବାହାଦୁର ପୁଅକୁ ସରକି କରଥିବାରୁ ସର୍ବ୍ୟ
 ମାନେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନ ଗର୍ଭ ବଳୁତା ନ ହର
 ସକ୍ଷେପରେ ଅପଣା ମଜୁରୀ ଜଣାଉଥିଲେ ଅଥଚ
 ଧାର ଏବଂ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷରେ ଅଭାବ ଆପତ୍ତିମାନ
 ପ୍ରକାଶ କରୁଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶାର ସଦସ୍ୟ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ
 ଦାସ ମହାଶୟ କଲେଜ, ଇଞ୍ଜନିୟରୀଂସୁଲ,
 ଅଇଚପ୍ରେଶୀ, ବାଳକାବିଦ୍ୟାଳୟ, ପରଗାଳ-
 ବଦୋନପୁ, ଦୁର୍ଭିକ୍ଷପାତ୍ରାୟ ବିଷୟରେ ଓଡ଼ି-
 ଶାର ଅଭାବମାନ ସୁନ୍ଦରରୂପେ ବ୍ୟକ୍ତ କରୁଥିଲେ ।
 ବର୍ତ୍ତମାନ ବିପ୍ରାଣତ ମନ ଅଗାମୀରେ ପ୍ରକାଶ କର-
 ବାର ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୁ । ସରକାରୀ ବଦଳ
 ଖାଲି ପଡ଼ିବା ସମୟରେ ଅଭାବ ପୂରଣ ହେବା
 ଦୁସ୍ତର । ସମସ୍ତେ ଅଣା କରନ୍ତି ସେ ଚଳିତ ବର୍ଷ-
 ରେ ଉତ୍ତର ସୁଧାଳକ କର ପ୍ରଭୃତ ପସଲ ଦାନ
 କରବେ ଓ ସରକାରୀରୂପେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ
 ସାଧାରଣ ହୃଦ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅବଶ୍ୟକ୍ୟ ଅର୍ଥ
 ବ୍ୟୟ ଦେବ ।

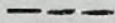
ମହାନଦୀପ୍ରାୟାୟ ଚନ୍ଦ୍ର ଯେବେ ସାମନ୍ତକର
 ସୁକ୍ଷ୍ମ ରକ୍ଷା ଅଭିପ୍ରାୟରେ ଉତ୍କଳ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ
 ଗୋଟିଏ ମସିହା ୧୯୦୧ ବାର ବୃଦ୍ଧ ସ୍ତ୍ରୀପତି
 ଭବି ଶ୍ରୀମତୀଲକ୍ଷ୍ମୀ, ପାଲିକ୍ଷୁ ସେହି ବୃଦ୍ଧଦେବ
 ଦୁର୍ଭିକ୍ଷପାତ୍ର ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ବିଜ୍ଞାନଶିକ୍ଷା ନିମ-
 ନ୍ତେ ପଠାଉଥିଲେ । ସେ ଚଳିତବର୍ଷ ପରିଶ୍ରମ କର
 ଏମ, ଏ ସଂଗ୍ରହରେ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ହୋଇଥିବାର
 ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣାଅଛି । ଏ ବିଷୟରେ ତଦ୍ୱା-
 କର ଶକ୍ତି ଏ ପ୍ରେରିତପତ୍ର ଯଥାସ୍ଥାପରେ ପ୍ରକାଶ
 କରି ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଠକମାନଙ୍କର ଚିତ୍ତ ଅଦ-
 ଶିତ କରୁଅଛୁ । ଗଣାଲ ବାବୁ ଉତ୍କଳ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ
 ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସେଇ ମାନବର ସାହାଯ୍ୟରେ ବିଦ୍ୟା
 ଲବ କରୁଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କଠାରେ କେବଳ
 କୃତଜ୍ଞତା ପ୍ରକାଶ କର ନାହିଁ ହୋଇ ନାହାନ୍ତି ।
 ସେ ସମସ୍ତ ଉପହାସ ସେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ରକ୍ଷିତା ଏବଂ
 ସେହି ରୂପ ଦେବେପୁରମାନରେ ଦେଲେ ପର-
 ଘୋଷ କରବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରବାର ସାହା ଇତ୍ୟା
 ପ୍ରକାଶ କରୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ ବିଜ୍ଞାନ ଶ୍ରୀକର ଏବଂ
 ସୁଧାକର ପ୍ରଭୃତ ପ୍ରମାଣ ଅଟେ । ଅତି କାଳ
 ଅଳେଖ ଶିକ୍ଷିତସୁଦା ସରକାର ବା ସର୍ବ ସମ୍ପଦ

ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ବଥା ଅପଣା ପତା ମାତା ଅଭିଭାବ-
 କର ରୂପ ବିପ୍ଳବ ଦେଉଅଛନ୍ତି । ଅନେ ଏକାନ୍ତ
 ଅପାଦକୁ ସଂଗ୍ରାମ ବାବୁ ଅପଣା ସୁଗ୍ରହରେ
 ସଂସାର ସମ୍ପଦେ ଶୈଳ୍ୟ ଲବରୁ ଅପଣା
 ସଂସଦ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବେ ଓ ଶିକ୍ଷିତ
 ସୁବଦଳ ତାହାଙ୍କର ସଫଳ ଅନୁଭବ
 କରବେ ।

ଦୁର୍ଭିକ୍ଷଦେଇ ଅବସାର ଇନ୍ଦରା ଦାରଣ
 ଲେଉଟିକେବେ ସେକଲେନ ସାଦେବ ଦଳବଳ
 ଦେଲ ସନ ୧୯୦୮ ମସିହା ଜାନୁୟାରୀ ମାସରେ
 ଯାହା ହରୁଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ସୁଗ୍ରହରେ
 ଫେର ଅଛିଅଛନ୍ତି । ଏ ମହାଶୟ ହେଲୁର
 ଶ୍ରେଣୀଗୁଡ଼ିକ ଯାଉଥିବାର ବୋଲିଯାଇପାରେ ।
 ଜାହାଜ ଶକ୍ତ ୧୨୭ ଦିନରେ ସେ ଚତୁର୍ଥ
 ଗାଡ଼ରେ ୧୨୦୮ ମାଉର ବରପାଦୁର ପ୍ରାନ୍ତରେ
 ଉପକ୍ରମ ହରୁଥିଲେ । ହେଲୁର ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପ୍ରାନ୍ତରେ
 ଇଂରାଜି ନୟପତା ଉତ୍କଳ କର ସେ ଇନ୍ଦ-
 ବସ ପଦରେ ଅବେଦନ କରୁଥିଲେ । ଗୋଟି
 ପଦକମାଳା ଅବଶ୍ୟତ ଏବଂ ଏବେପତ ପଦକ
 ମାସ ହୋଇଥିଲା । ଇନ୍ଦବସ ଅନୁଗ୍ରହରେ
 ଗହର ୮୦୦ ପିଟ ଏବଂ ଚିହ୍ନିର ଫୁଲ ବ୍ୟାସ
 ଅର୍ଦ୍ଧମାଇ ଅଟେ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମୟରେ ଏଥିରୁ
 ଗଳତ ଧାରୁମାନ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷପ୍ର ପିଟ ଉତ୍କଳ
 ଉଠଇ । ସଙ୍ଗରେ ଥିବା ଘୋଡ଼ାମାନେ ବରପ
 ଘୋଡ଼ି ଅକ ହୋଇ ଯାଉଥିଲେ ଏବଂ ଗୋଟି
 ଘୋଡ଼ାକୁ ଗୁଳିଦାନି ମାରପତାଉବାକୁ ହୋଇ-
 ଥିଲା । ସେ ପ୍ରାନ୍ତ ଏକେ ଶୀତଳ ଯେ ତାପମା-
 ଯନ୍ତରେ ଶୂନ୍ୟ ଚଳେ ୨୨ ଉତ୍କଳରେ ପାଗ ରହି-
 ଥିଲା । ହେଲୁରୁ ରୁପସ୍ତ ସମୁଦ୍ର ସମତଳରୁ
 ଦଶହଜାର ପିଟ ଉଚ୍ଚ । ଚିହ୍ନିର ବିଶିଷ୍ଟ
 ପଦକ ପରଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ହେଲ ନାହିଁ । ଶାନ୍ତ୍ୟ-
 ରୂପେ ଘୋଡ଼ାମାଂସ ଖାଦ ସଙ୍ଗର ଲେଉଟମାତେ
 ଅମାସୟ ବେଗରେ ପୀଡ଼ିତ ହୋଇଥିଲେ ।

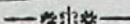
ଅନୁମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖର ସହିତ ପ୍ରକାଶ
 କରୁଅଛୁ କଲିକତା ମେଡ଼ିସିକାଲ କଲେଜର
 ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ 'ଇଣ୍ଡିୟାନକେସନ' ସମ୍ପାଦକର
 ସମ୍ପାଦକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ କଲେଜ, ନାଥ ଘୋଷ ଗତ
 ବା ୫ ଉପା ସଦାକେ ସଂସାରରୁ ବିଦାୟ ହୋଇ
 ଗଲେ । ତାହାଙ୍କର ଚିତ୍ର ଶିଳ୍ପୀ ଥିବାର ଜଣ
 ନ ଥିଲା । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦିନ ପର ସଦାକେ ବୁଢ଼ା
 ପାନ କର ପାଉଣାତାକୁ ଗଲେ ଓ ସେଠାରେ
 ଦୂର ପଡ଼ିଯାଇ ସେ ଅଜ୍ଞାନ ଦେଲେ ବଂଶୀପୁ
 ତାକୁର ଅଧି ଅଳେଖ ଉପାୟ ବଲେ ସୁଦା
 ଚିତ୍ର ପଦ ହେଲ ଚାହିଁ । ଲୁହାଉତ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ
 ତାହାଙ୍କ ଦେଶ ଚାଲିଗଲା । ଘୋଷ ମହାଶୟ

ପ୍ରେସିଡେନ୍ସି କଲେଜରେ ଏମ୍. ଏ. ପାଠ
 ପର ବର୍ଷକୁ ଯାଇ ସିଲିକଣ୍ଡାସିଂହ ପଞ୍ଚମୀ
 ଜମିନ୍ଦାର ପଦ୍ମସୁଧା ମାତ୍ର ଚାହିଁଲେ ଅବୁଦ୍ଧାୟୀ
 ହୋଇ ସନ ୧୮୭୭ ପାଇରେ ବାରିପଦା ପାଠ
 ପୁରୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପଢ଼ିଥିଲେ । ବାରିପଦାରେ
 ବାରିପଦା ଚେମ୍ବୁ ପ୍ରସାର ନ ଦେବାର ଦେଖି
 ମେଡ଼ିକାଲ କଲେଜର ଜଣେ ଅଧ୍ୟାପକ ଓ
 ଜମିନ୍ଦାର ପ୍ରଜାପତି ହେଲେ । ଏବ
 ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମ୍ପାଦକରେ ଲେଖାଲେଖି ଉଦ୍ଭାବୁ
 ଉପରେ ନିକେତନ ସମ୍ପାଦକ ପ୍ରକାଶ କରି ଲେଖି
 ସମ୍ପାଦକ ଦୋଇ ଜାମନର ପେଟ ପାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
 ଚଳାଉଥିଲେ । ଇଂରାଜୀ ସାହିତ୍ୟ, ଇତିହାସ
 ଗ୍ରନ୍ଥମାନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ ବାବାଜୀଙ୍କ ବିଶେଷ ପାଠ-
 ଦର୍ଶିତା ଥିଲା ଓ ସୁଲେଖକ ଓ ଚ୍ୟାପ୍ଟେନ୍‌ର
 ସ୍ୱାଧୀନ ପଠିତା ଉଚ୍ଚତ ବୋଲି ମନର୍ଣ୍ଣମେଘ ଓ
 ଚଳସାଧାରଣଙ୍କର ପ୍ରଭାଷା ଲାଭ କରିଥିଲେ ।
 ଏହାଙ୍କର ଅତୀତମୂଳ ଅଧ୍ୟାୟ ଶୋକର ବସନ୍ତ
 ଓ ଏଥିରେ ଦଙ୍ଗାଲର ଗୁଣ ସଜ ହୋଇଅଛି ।
 ଉପର ଏହାଙ୍କର ଅସ୍ତର ମଙ୍ଗଳ ଏବ ପରି-
 ଦାରବର୍ତ୍ତର ସାନ୍ତୁକୀ ବ୍ୟାପ ଚଳନ୍ତୁ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ବର୍ଷରେ ଥିବା ଶ୍ରୀମୁକ୍ତି ପି
 ବାକ୍ୟମାନଙ୍କ ଲେଖକ ବ୍ୟାପକ ସମ୍ପାଦକ 'ମରଣ-
 ଲତା'ରେ ଶ୍ରୀମୁକ୍ତି ବୃକ୍ଷକୁମାର ମିଶ୍ରଙ୍କ ନିଦା-
 ସନ ସମ୍ପାଦକରେ ଏକ ପଦ ପ୍ରକାଶ କରିଅଛନ୍ତି ।
 ସେ ଲେଖିଅଛନ୍ତି ଓ ବୃକ୍ଷକୁମାର ବାବୁ ସୁଦେଶୀ
 ଅନୋଳନର ଜଣେ ପ୍ରଧାନ ଦେବା ବୋଲି
 ପ୍ରଚଳିତ । ସନ ୧୯୦୨ ପାଇଲ ବସନ୍ତ ଅନୋ-
 ଲନ ଉପମସରେ କଲିକତାର ସତ୍ତରରେ
 ଯେଉଁ ବରଷ ଉତ୍କଳଦେଶ ସମାବେଦରେ
 ବାବାଜୀଙ୍କୁ ବୃକ୍ଷ ବାବୁ ଚାହିଁଲେ ତେଣୁ
 ହୋଇଥିଲେ । ବଙ୍ଗେସର ସର ଏଣୁରୁକ୍ତ ଅ-
 ଦେଶମତେ ପ୍ରଥା ବସନ୍ତର ଛାଇରେକ୍ଟର
 ବାବାଜୀ ହଠାତ୍‌ସୂତ୍ର କଲନ କରିବାରେ ବୃକ୍ଷ
 ବାବୁ ଉତ୍କଳ ଦେଲେ ଓ ସିଃ କଲେଜ ସର-
 ଦାଞ୍ଚା କଲେଜ ଓ ଥିବାକୁ ଚାହିଁଲେ ଅଧ୍ୟାପକ
 ସୁରୁପ ସେ କୈପସୂତ୍ର ଦେବାକୁ ବାଧା ନୁହନ୍ତି ।
 ପରେ ବସନ୍ତଦାୟୀରୁ ନୂତନ ବ୍ୟୟ ଅନୁସାରେ
 ସିଃ କଲେଜ ଚାହିଁଲେ ଅନୁସୂଚିତ ଦେବା କାଳରେ
 ବୃକ୍ଷ ବାବୁକୁ କଲେଜରୁ ବିଦାୟ ଦେବାର ଚଥା
 ହୁଅନ୍ତେ ସେ ଉପପା ଦେଲେ । ବଙ୍ଗେସର
 ସର ଏଣୁରୁ ବାବାଜୀରୁ ହୁଅଥର ବାବାଜୀ ଦେଖା
 ହେବା ହାଲେ ତତ୍କାଳରେ ମାତ୍ର ସେ
 ଗଲେ ଚାହିଁ । ଏଥିରେ ସର ଏଣୁରୁ ବାବାଜୀରୁ
 ବରନ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ଅବଏକ ପଞ୍ଚଲେଖକ
 ବାବାଜୀରୁ ବାବାଜୀରୁ ବାବାଜୀରୁ

କବ୍ୟାସନର ମୂଳ ଦାରଣ ଅଟନ୍ତି । ଯେଉଁ
 ଜଣେ କବ୍ୟାସିତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ସେମାନେ ବଙ୍ଗ
 ଓ ପୂର୍ବଦେଶର ଲେଖ ଅଛନ୍ତି ଏବ ସେହି ଦୁଇ
 ପ୍ରଦେଶର ପାଠକ ବର୍ତ୍ତମାନଙ୍କ ଉପେକ୍ଷମତେ
 ସେମାନେ କବ୍ୟାସିତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଏହା ସଦ-
 କରେ ବୁଝା ଯାଉଅଛି ମାତ୍ର ପାଠକ ଅନେକରେ
 ସୁତରାଂ ପୁଣ୍ୟ ଦେଉଥିବା ପ୍ରକାରେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ-
 ମାନଙ୍କର ଦୌଣ୍ଡିଣି ଅପସ୍ୟ ମନର୍ଣ୍ଣମେଘ ଦେ-
 ଶାଇ ଦେଉ ନ ଥିବା ପ୍ରକାରେ ଏମାନେ ସୁଦେଶୀ
 ଏବ ବସନ୍ତ ଅନୋଳନର ଅଗ୍ରଣୀ ଥିବା ଦେଉ
 ବସନ୍ତରେ ପଢ଼ିବାର ଲେଖକଙ୍କ ଯେ ଯାଉଣା
 ଜିନିଷର ବାବା ବକ୍ଷମଳ ଦେଉଅଛି ।

ଉତ୍କଳ ସମ୍ପାଦକର ପୁଣ୍ୟସମିତ ଦୀର୍ଘଦୀନ
 ଘୋର ନିଦ୍ରା ଉଦ୍ଭାବୁ ହେବ ଦେଇ ଉତ୍କଳ
 ଗର ମାଳାତୀର ସମାବେଦରେ ପାଠକକୁ ।
 ସଦୃଶ୍ୟା ଲେଖିଅଛନ୍ତି ଓ ମତ ବା ୧୯୧୧ରେ
 ସମିତର ଦୋଷିଏ ଅଧିବେଶନ ହୋଇ ଥିଲା ଯେ
 ଚାହିଁଲେ ଓ ୧୯୧୧ ବସନ୍ତ ସମ୍ପାଦକ ମାସିତ
 ୧୮ (କା ଲେଖାଏଁ ବୁଝି ଦେଇ ବସନ୍ତର
 ସରକାର ପଞ୍ଚମୀ କୃତ୍ରିୟେସରେ କୃତ୍ରି ଶିକ୍ଷା
 ହେବା ଦାରଣ ପଠାଉବାର ପ୍ରତି ହୋଇଅଛି
 ପୁଣ୍ୟ ଅର୍ଦ୍ଧଗୋଳାର ଉପକାରୀ ବୁଝାଉ
 କଲେ ଏକଜଣ ପୁଣ୍ୟର ଯୋଗ୍ୟବାଦ୍ୟରେ
 ମାସିତ ୧୨ ବୋଲୁ ୧୯୦୧ କା କେବଳରେ
 ନିମ୍ନକୁ କରବାର ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ଯେକେ
 ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦାୟମାନ ଶୀତ୍ଳ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପରମ
 ଦେବ ଦେବେ ପୁଣ୍ୟସମିତ ଯଥାର୍ଥ ଚାନ୍ତର ଦେ-
 ବାର ବିଶ୍ୱାସ ଦେବ ନିକୁବା ଶକ୍ତିର ନିଦ୍ରାହୀ
 ପାର୍ଯ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଲାଭ ଅଛି ବୁଝି ବୋଲି ସିଦ୍ଧ
 ନାହିଁ । ଅର୍ଥରୁରେ ସମ୍ପାଦକର ଦାର୍ଯ୍ୟ ହେଲି
 ପାଉଁ ନାହିଁବୋଲି ଅନେକ ସମୟରେ ସୁଖାପାଏ
 ମାତ୍ର ସୁଦା ସମିତ ବର୍ତ୍ତେ ଦେଲ ଯେତେ କାର୍ଯ୍ୟ
 ଗୁର ଦେଉଅଛନ୍ତି ତହିଁ ସଦାପେ ଲେଖାଥିବା
 ଅର୍ଥ ସମିତ ଦାବରେ ଅଛି ଅଧିକ ଦାର୍ଯ୍ୟ ଦେଉ
 ନାହିଁ । ଏଥିରୁ ଦେବଳ ଲେଖା ଏବ ଉପା-
 ଦାନ ଅଗ୍ରକ ଜଣାଯାଏ । ଦୃକପ୍ରତିକ୍ଷା ହୋଇ
 ଓ ଲେଖିଲେ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନ ହୁଏ ନାହିଁ । ଅର୍ଦ୍ଧ-
 ଗୋଳା ସମ୍ପାଦକ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ନିମ୍ନକୁ କଥାବା
 ପ୍ରକୃତ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକାଶପରି ଅନେମାନେ ବୋଧ
 କରୁ ନାହିଁ । ଅଗେ ନକେ ଓ ଶିଖିଲେ ପଲକୁ
 ଶିଖାଲ ହୁଏ କ ? ସମିତ ନକେ ପୁଣ୍ୟ ସଦର
 ସଲଗ୍ନ ଦୌଣ୍ଡି ପ୍ରାମରେ ମୋଟିଏ ଅର୍ଦ୍ଧଗୋଳା
 ପ୍ରାପକର ପୁଣ୍ୟଗାଳିରେ ଚାହିଁଲ କାର୍ଯ୍ୟ ଚଳନ
 ସଫଳ କରନ୍ତୁ ଯେ ବାବା ଦୋଷିଏ ଅର୍ଦ୍ଧଗ
 ୧୮୧୧ଗୋଳା ଦେବ ଏବ ବାବା ଦେଖି ଚଳୁବି-

ପସ୍ତୁ ଗ୍ରାମବାସିମାନେ ଚାହିଁଲ ଅନୁରାଗରେ
 ପ୍ରକୃତ ଦେବେ । ପାଠକେ ନ ପଢ଼ିଲେ ପଦ-
 ଦିବାକୁ ଶିଖି ପାରିବ କ ? ଯାହା ନକେ ନ
 ତଲେ ଦେବ ନାହିଁ ବାବା ବକ୍ଷମା ଉପଦେଶାଦ
 ଦ୍ୱାବ ଦେବାର ନୁହେ ।

ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ବସନ୍ତଦାୟୀରୁ ଉପାଧି ସମ୍ଭା ।
 ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ବସନ୍ତଦାୟୀରୁ ପଞ୍ଚମୋକ୍ଷୀ
 ଗ୍ରନ୍ଥମାନଙ୍କୁ ଉପାଧି ବିକରଣ ହେବା ଦାରଣ
 ସେଠାର ଗତମାସ ତା ୨୫ ଉତ୍କଳ ଚଳନ ପତ୍ରିକାରେ
 ସେଠାର ମତର୍ଣ୍ଣର ମହୋଦୟ ସ୍ୱୟଂ ଉପପ୍ରକ
 ଥାଇ ଉପାଧି ବିକରଣ ପରେ ଯେଉଁ ସମ୍ପଦ
 ବକ୍ଷମା କରୁଥିଲେ ବାବା ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଉପ-
 ଦାର ଦେଉଅଛି । ସେ କହିଲେ ଯେ ବର୍ତ୍ତ-
 ମାନ ଗୁରୁତରେ ଦୋଷିଏ ଉପାଧିକ ପିଠିଅଛି
 ସେ ଚାହିଁଲେ ବୁଝିମାନ ଲେଖକମତେ ସୁଚନା
 ବିଦାର କରପାରିବେ । ସେହି ଉପାଧିରେ
 ନଦାର ଚଳକଳ, ଗରୁର ମର୍ମର, ପଠିର ଚଳ-
 ସଙ୍ଗୀତ, ପୁଣ୍ୟର ସୁମନ ଏ ସମସ୍ତକୁ ସମାଜ ଗୁଦେ
 ଏତଦାକରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ବୋଲି ଏବ ସର
 ନର୍ଣ୍ଣ ଚାହିଁଲେ ଉତ୍କଳ । ସେହି ଉପାଧିର ଲାଭନ-
 ପ୍ରକ୍ତି ବସନ୍ତର ସାହାଯ୍ୟ, ଗୁରୁର ସ୍ୱାଧୀନତା,
 ଦାସରୁ ମୁକ୍ତି ହୋଇ ଅଧିକାର ଲାଭ ଏବ
 ଅଧ୍ୟାପ ଚନ୍ଦ୍ର । ଏହାହିଁ ଇଂରାଜୀ ସାହିତ୍ୟଦ୍ୱାରା
 ଉତ୍କଳବାସିଙ୍କ ମନରେ ଜାତ ହୋଇଅଛି ।
 ଗୁରୁଗୁରୁ ଓ ଅର୍ଦ୍ଧ, ଓ ସମାଜ, ଓ ଗତମାନ
 ସମସ୍ତ ବସନ୍ତରେ ଉକ୍ତି ଏହା ପଞ୍ଚମୁକ୍ତି ହୋଇ-
 ଅଛି । ପୁଣ୍ୟର ବୋଧରେ ନୂତନ ସୁସ ଚଳା
 ହୋଇଅଛି ଏବ ସେ ସୁସ ଚଳା ଏବ ଲେଖକ
 ମନକୁ ବୁଝଇ କରକଳ ହୋଇଥିବାରୁ
 ଦେଲେ ପଞ୍ଚମୋକ୍ଷରେ ବସନ୍ତକଳ ଦେଖାଯାଉ
 ଅଛି । ଚଳିତ ନିମ୍ନ ଏବ ଚଳଣି ଅନୁର
 ବସନ୍ତଦାର ଅଧୀନରେ ଲେଖେ ନ ରହି ଗୁଣି
 ଯାଉଅଛନ୍ତି । ଦେବେବେଲେ ଅପଣାର
 ସ୍ୱାଭାବ ପ୍ରାପତ ହଲେ ସ୍ୱାଧୀନ ଦେବାର ନିମ୍ନ-
 ରେ ପଠି ଉତ୍କଳ ଏବ ସ୍ୱାଧୀନତା ମଧ୍ୟ ସାମା-
 ଲବନ ଚଳପକାନ୍ତ ଅଛନ୍ତି । ଇଞ୍ଚାପକ ସେ-
 ମାନେ ଯେ ଏକ ବକ୍ଷୁଅଛନ୍ତି ବାବା ନୁହେ
 ମାତ୍ର ଯାହାକୁ ଦାସର ଏବ ଅସୁ ମନିଦା
 ଗୁରୁତା ବୋଲି ବୁଝୁଅଛନ୍ତି ତହିଁ ବସନ୍ତରେ
 କାର୍ଯ୍ୟ କରବାକୁ ଯାଇ ଏମନ୍ତ ଗଢ଼ୁଅଛି । ଅତି-
 କ୍ଷୁଭାର ଗାଡ଼ିରେ ଦେବେ ପଠି ନାହିଁ । ଅତିକ୍ଷୁ
 ହେବା ସଦଳ ମାତ୍ର ବାବା ବୁଝିଲ ଦାସ
 ନୁହେ । ବାବା ମତ ଏବ ପଠିତ ଲେଖକ କାର୍ଯ୍ୟ
 ରଦ୍ଧ ଓ ଉଦାର ଲେଖକ କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେ ।
 ଶିଖାଗୁରୁ ମୋଟିଏ ସୁମାରି ହୁଅ । ପଦ

ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରେ ଏହା ଘୋଷିତ ଏକ ନିଷିଦ୍ଧ
 ହୋଇଅଛି । ଏଥିରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଏମନ୍ତ ରମଣୀୟ ଏକ
 ଫଳ ଏମନ୍ତ ସ୍ପଷ୍ଟ ହେ ପୁସ୍ତକର ସମ୍ପର୍କ ତାହା
 ପ୍ରମାଣିତ ହେଉଅଛି । ସ୍ୱାଧୀନତା ଉପକଳ ଦୋ-
 ହର ହୋଇ ତ ଏମନ୍ତ ଦୁଇ ମାସପାଇଁ ବାଧ୍ୟ
 ହେବ ? ଦେବେ ନଦେ । ତହିଁର ମୁଖ୍ୟ ପ୍ର-
 ଚେ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ଉପସ୍ଥାପନ ପରେ ପରେ
 ଉପସ୍ଥାପନ ମାତ୍ର ତେର ଯେମନ୍ତକୁ ତେମନ୍ତ
 ଦୁଇପକ୍ଷରେ ଥିଲେ ପୁଣି ତହିଁରୁ କି କି ହୋଇ
 ପାଇ ପୁଣି ଏକ ପଲ ପୁସ୍ତକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ
 ସମୟର ଉପସ୍ଥାପନୀ ସମ୍ପର୍କ ଗୁଣାନ୍ତର ପରେ
 ପରମେ ଦେବ । ଅନେକେ ଉଚ୍ଚନୀତିକା ଯେ
 ଅନୁସନ୍ଧ୍ୟା ସୁଧାଧା ଏକ ସୁଧାଧାରୁ ମୁକ୍ତ
 ହେବାହିଁ ସ୍ୱାଧୀନତା ମାତ୍ର ତାହା ଭ୍ରମପୂର୍ଣ୍ଣ ।
 ବହୁବର୍ତ୍ତୀ ହାଲ ଉପସ୍ଥାପନ ମତ ତାହା ପ୍ରକାର
 ଜାଣ, ସମ୍ପ୍ରଦାୟ, ପ୍ରବାଦ, ଅଭିମତ, ବ୍ୟବହାର,
 କୁସଂସ୍କାର ଏବଂ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପସ୍ଥାପନେ ବହୁଧା
 ବଦଳୁ ଏବଂ ତହିଁରେ ଏହାକୁ ଲିପିବଦ୍ଧ
 ତାହା ଯାକି ଯାଉଅଛି । ମତ ଏହା ଥିଲେ
 ତାହା ବୋଧହୁଏ ମାତ୍ର ଉପସ୍ଥାପନ ମତ ସୁଦ୍ଧା
 ସୁଧାଧାରୁ ସୁଧାଧାର ଅଧୀନରେ ଏମନ୍ତ ଉପରେ
 ରିଟି ହୋଇଅଛି ଯେ ଲିପିବଦ୍ଧ ତାହା
 ମନୁଷ୍ୟତାରେ ପରମୁଖ ବଳ ଯାଉପାରେ । ସୁଦ୍ଧ
 ଓ ତତ୍ତ୍ୱରତର ତତ୍ତ୍ୱ ଅଧାର ନୁହେ । ଏହି ସମୟ
 ଠାରୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରକା ଅପସାନ୍ନ ସମାଜ ଏକ
 ପିତା, ମାତା, ବସୁଧା, ସୁରୁ ଏବଂ ଉପସ୍ଥାପନ ପ୍ରକା
 ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଧୀନ ଜାଣି ରହନ୍ତାହେବ ।
 ତାଳ କ୍ରମ ଉପସ୍ଥାପନେ ତଥା ପିତା ମାତା
 ଇନ୍ଦ୍ରପୁର ଅପସ୍ଥାପନେ ଏଠା ଶିକ୍ଷାପ୍ରକାଶୀ ସୁଦ୍ଧା
 କମଳାକର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକାର ଦେବାର ବୁଝିପାର
 ବଦଳୁ ପ୍ରକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବଦଳେ । ସାଧୁତାରେ
 ପ୍ରକାଶନା ଲାଭ ହେବୋ ତେବେ ପରମପୁତ୍ର
 ନୁହେ ମାତ୍ର ସାଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକାର ଓ ତରଫ
 ସଂଗଠନା ବହୁ ମୂଲ୍ୟ ଅଟଇ ଏବଂ ଇନ୍ଦ୍ରପୁର
 ଶିକ୍ଷାର ଏହାହିଁ ପରମପ୍ରକାଶ । — ଅନେମାନେ
 ସୁଦ୍ଧାମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥାପନ ମହୋଦୟଙ୍କ ଆଗ୍ରତର
 ସମ୍ପର୍କରେ ତନ୍ତା ବଦଳା ବାଧ୍ୟ ଅନୁସ୍ଥାପନ
 ହେଉଅଛି । ଶିକ୍ଷାଗୁରୁ ବିଷା କ ହଲେ ମନୁ-
 ସ୍ୟତା ଲାଭ ହେବ ତାହିଁ ତେ ତତ୍ତ୍ୱବ୍ୟକ୍ତିକୁ
 ଲକ୍ଷ ରଖି ପିତାବ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ସତତ ଅଗ୍ର-
 ସର ହେବାକୁ ତେମ୍ପା ନିକଳୁ ଏହାହିଁ ଅନେ-
 ମାନେ ସମାଜସୁଧାକର ତାମନା ହେଉଅଛି ।

ଗୋରାଧା ଦାବପକ୍ଷ ଉପ ।

ଗୋରାଧା ଦୁଇ ବାବୁ ଉପସ୍ଥାପନ ପ୍ରକାର
 ମହାନ୍ତିଙ୍କ ଦୁଇଥର କାର୍ଯ୍ୟ ଦରବାରୁ ଗୋର-
 ଶାଳ ଉପସ୍ଥାପନ ଦାବପକ୍ଷ ଉପସ୍ଥାପନ ସାଦେବ

ଅନୁପ୍ରାପ୍ତ କ ଦେବା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏହାଧିକାର
 ହାତକୋଟରେ ଗୁଣାବ ଦେବାର ଘାତମାନଙ୍କ
 ଜଣାଅଛି । ଅନେମାନେ ଅନୁପ୍ରାପ୍ତ ଅନୁପ୍ରାପ୍ତ
 ଦେଲୁଁ ଯେ ହାତକୋଟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବାଦ୍ଧ
 ଅନେକମାନଙ୍କୁ କର ମନ୍ତ୍ର ଓ ସାଦେବଙ୍କ
 ଅଦେଶ ରଦ୍ଧ ହେଉଅଛି । ମନ୍ତ୍ର ଓ ସାଦେବ
 ଏଲହାବାଦ ହାତକୋଟର ଏବଂ ତତ୍ତ୍ୱର ଉପସ୍ଥାପନ
 ପ୍ରକାର ଅପସା ଉପସ୍ଥାପନେ କାର୍ଯ୍ୟ ଦରବାରୁ
 ଦେବା ତ ଦେବା ଉପସ୍ଥାପନ ପ୍ରକାର କପଟିୟୁ
 ଦେଉଥିଲେ ମାତ୍ର ହାତକୋଟର ବ୍ୟବସ୍ଥା-
 ମାନେ ଯଥାର୍ଥ ଦେଉଅଛି କ ଦୌରାସି ଗୋଷ୍ଠି
 ମୋଦକମାର ଅବସ୍ଥା ଦୁଷ୍ଟିରେ ଦାବପ ଦୌରାସି
 ମୁକ୍ତାକୁ ଉପସ୍ଥାପନ ଦେବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଉ
 ପାରିଲୁ ଅବା କ ପାରିଲୁ ଏବଂ ଦେଲେ ଅଧା-
 ମିର ଅବସ୍ଥା ଏବଂ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଦୂରତା ଦୁଷ୍ଟି
 ରେ ଓତଲ ବାଧ୍ୟତା ନୁହେଁ ବରଂ ଅପମାନ
 ହେଲେ ମୁକ୍ତା ନୁହେଁ ବରଂ ବସ୍ତୁ ଉପସ୍ଥାପନ
 ରୂପେ ବଦଳେ ବଦଳା ପାରେ । ମାତ୍ର ଏ
 କ୍ଷେତ୍ରରେ ସାଧାରଣତଃ ମୁକ୍ତାବଦ୍ଧ ତରଫର
 ଦୋଷ ଉପସ୍ଥାପନ ପ୍ରକାର ବାଦ୍ଧ ମୁକ୍ତାବଦ୍ଧ
 ଉପସ୍ଥାପନ କ ପରିଅଛି ଏହା ଅନୁପ୍ରାପ୍ତ ତେଲ
 ବ୍ୟବସ୍ଥାମାନେ ସେ ଅଦେଶ ରହିବ ବଦ
 ଅଛି । ସେହି ନିମ୍ନର ପ୍ରକାର ଏଠାରେ
 ପ୍ରକାଶ କରୁ । ମତା:—

HIGH COURT JUDGMENT.
 Criminal Revision No. 8 of 1909.
 Niranjan Prasad Mahanty Mukhtear
 Petitioner
 For Petitioner.....B Prayash Chandra
 Mitter, vakil
 For the crown.....Mr. Orr: Deputy Legal
 Remembrancer
 This is a rule calling upon the Sub-Divisional
 officer of Khurda to show cause why
 the petitioner a Mukhtear whose certificate
 has been re-newed, should not be allowed to
 practise in the criminal courts, without let
 or hindrance in any case in which there is
 nothing against his appearing, as it must be
 decided in each particular case whether the
 Mukhtear is or is not entitled to appear,
 regard being had to the facts of that case,
 and not by any general order as the Magis-
 trate had passed in the present case.
 It appears that the petitioner appeared
 on a certain Mukhtarnama before the Sub-Divisional
 officer and that, thereupon, the
 Sub-Divisional officer recorded the follow-
 ing order on the 5th of December 1908.
 "I decline to allow this Mukhtear to
 appear in my court as I have every reason
 to believe he has not been straight and up-
 right in his behaviour since I have been in
 this Sub-Division."
 On the face of it this order cannot be
 sustained. In terms of section 4 sub section
 (R) (3) or. P.C. the Court can give a
 Mukhtear permission to appear to act as a
 pleader, but it seems that the permission is
 one which should be with reference to the
 circumstances of a particular case and of
 the particular Mukhtear who appears for
 that permission. This was the view taken
 by Mr. Justice Banerjee in a full Bench
 decision of the Allahabad High court re-
 ported in Indian Law Reports 20 all P. 66 a.

page by Mr. Justice Richards also remark
 "On the other hand there must be many
 occasions when the difficulty of obtaining
 the services of an Advocate or Pleader will
 be very great and perhaps, having regard
 to the means of an accused person and dis-
 tance practically impossible. All these are
 matters which I think the Court might
 fairly take into consideration when granting
 or withholding permission to a Mukhtar
 holding the certificate mentioned in the
 Legal Practitioners Act XVIII of 1879

We draw the attention of the Sub-Divisional
 Magistrate to these observations and
 we expect that, in future, he will observe
 the directions indicated. The present order
 of the Sub-Divisional Magistrate cannot be
 sustained. We therefore, set it aside and
 make this Rule absolute.

ଗୋରାଧା ଦାବପକ୍ଷ ଦାବପ ମୁକ୍ତା
 ମହାନ୍ତିଙ୍କୁ ରେଭିନ୍ୟୁ କଲେକ୍ଟରଙ୍କୁ ଯଥା କାର୍ଯ୍ୟ
 ଦରବାରୁ ଦରବାର ତରଫ ସମ୍ପର୍କୀୟ ସାହିତ୍ୟିକ
 ନ ଦେବାରୁ ପୁଣ୍ୟର ଦୁରପ୍ୟ କଲେକ୍ଟର
 ଦାମିରତ ସାଦେବ ବାଦ୍ଧ ତତ୍ତ୍ୱ ବର୍ତ୍ତମାନେ
 ଉପସ୍ଥାପନ ଦେଲେ ଦାହିଁ । ତହିଁ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ
 ମୁକ୍ତା ଉପସ୍ଥାପନ ସାଦେବ ସମାପ୍ତରେ ଅଧିକ
 ଦରସ୍ତଲେ । ଅନୁମତିର ରକ୍ଷାକରଣ କ୍ୟା-
 ପର ବଦଳାଇ ଲେଖକ ସାଦେବ ଉକ୍ତ ଅଦେଶ
 ନିକାଳୁ ଅନୁପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରକାର ଦେଲୁରେ ରହିବ ବଦ-
 ଅଛି । ସାଦେବ ମହୋଦୟଙ୍କର ଅଦେଶର
 ପ୍ରକାର ଏଠାରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେଲା ।

ORDER.

The Production of character certificates is
 not required by law, and the Collector was
 informed accordingly in this office No 4390
 R; dated 10th November 1908. In face of
 the High Court's decision of the 29th June
 1908 in the case of this very petitioner the
 order of the Collector Mr. Hamilton,
 appealed against was an exceedingly impro-
 per one. I set aside the collector's order
 and direct that the petitioner's certificate to
 practise as a Revenue Agent for the current
 year be re-newed. He is permitted from
 this date to appear and practise in the
 Revenue Courts.

ଏଥିରୁ ପ୍ରକାଶ ଯେ ସନ ୧୯୦୮ ଡକ୍ଟର
 ମାସରେ ଏହି ମୁକ୍ତାବଦ୍ଧ ସମ୍ପର୍କରେ ପକ୍ଷ
 ରେଭିନ୍ୟୁ ସମୟରେ ଅଭିକାରୀୟା ସଦାବଦ୍ଧ
 ସାହିତ୍ୟିକ ଅବସ୍ଥା କି ସୁଧାର ରେଭିନ୍ୟୁଲେ ।
 ଏହି ଅଦେଶ ଏକ ହାତକୋଟର ଅଦେଶକୁ
 ଅବସ୍ଥା କରୁଥିବା ଦେବୁ ତରଫର ସାଦେବ
 ମହୋଦୟ ଉପସ୍ଥାପନକୁ ମନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରକାର
 କରବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଅଛି । ଅନେମାନେ
 ଏମନ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖି ଅଧିକ ଦୋରାସି ।
 ସେହି ଦାବମାନେ ଧାରଣାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କର
 ନ ପାରି ବ୍ୟକ୍ତି ବସେଷକ ପରେ ଉପସ୍ଥାପନ ଦା-
 ମନାକ ଅଦେଶ ପ୍ରକାର ଉପକଳ ହେଲୁ ବାଦ୍ଧ
 ଦାବ ବ୍ୟବସ୍ଥାକ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ରକ୍ଷା ହୋଇପାରେ
 କ ? କ୍ୟାପର ଇନ୍ଦ୍ରପୁର ସାଧକରୁ ଏମନ୍ତ

ବାରେଖର ଚନ୍ଦ୍ର ବୋରଡ଼ ଗୁଣ ସମ୍ପ୍ରସୂତ
 ଚନ୍ଦ୍ରବା ବାରଣ ମୋଟିଏ ବରଣ ସତ୍ୟେ ଚମି
 ପ୍ରସ୍ତୋତ ହେବାକୁ ମାତ୍ୟବର ବଙ୍ଗୋପର
 ଗୋଷ୍ଠୀ ଦେଉଅଛନ୍ତି ଯେ ଚନ୍ଦ୍ର ବୋରଡ଼ର
 ବ୍ୟସ୍ତରେ ସରଦାର ସଦନୋହରଣୀ ମୋତାରେ
 ୧୮୮୮ ଏବଂ ଚମି ସ୍ୱପ୍ନ ଭରଦେବେ ।

—*—

ଚନ୍ଦ୍ରଚରା ବାମ ବଜାର ନବାମୀ ବାବୁ
 ବଦାଶ୍ରମର ମିଶ୍ର ଏହି ନୟମରେ ବସନ୍ତକାର
 ବୋଧ ସରଦାରଙ୍କ ଦସ୍ତରେ ଅର୍ପଣ କରୁଅଛନ୍ତି ବ
 ସେହି ଟଙ୍କା ମହାମାତ୍ୟା ଲାଠେରୀ ଲେଡ଼ି
 ରିଫୋର୍କର ଦେଶୀୟ ଧନୀ ସମିତିର ପାରିରେ
 ଅଥବା ସରକ୍ଷମେଣ୍ଡର ବନେରନାମରେ ଦୌଣ୍ଡସି
 ସାଧାରଣ ହୁଏ ଦାରିରେ ନିହିତ ହେବ । ବଙ୍ଗ
 ବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡ ଏହି ଉଲ୍ଲେଖ ଦାନରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ
 ପ୍ରୀତ ହୋଇ ଦାତାଙ୍କର ପ୍ରଶଂସା କର ସେହି
 ଟଙ୍କା ଲେଡ଼ି ରିଫୋ ସମିତିର ବଙ୍ଗୀୟ ସାଧକ
 ଅର୍ପଣ କରୁଅଛନ୍ତି ।

ଲଢ଼ୋରର ପେଟପନ ପ୍ରାପ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ର ଜନ
 ସରଦାର ବଳବନ୍ତ ସିଂହ ଏବେର ସରଦାର
 ସମ୍ପତ୍ତି ଦାନ କରୁଅଛନ୍ତି । ଚନ୍ଦ୍ରର ବାଣିଜ୍ୟ
 ଅସ୍ତରେ ମାସକୁ ୪୨୨୫ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ଗୋଟିଏ
 ବୃତ୍ତି ଖଣ୍ଡ ଦେବ ଯେ ଦେହି ଦେଶୀୟ ଛନ୍ଦ
 ମାଲଗ୍ର ଅଥବା ଅନ୍ୟ ଦେଶରେ ବୃତ୍ତି ତମ୍ବା
 ବୈଜ୍ଞାନିକ ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖର କରଣା ଗାରଣ ତାହା
 ପାଉକ । ଏବଂ ଉଦାର ଦାନ ବଡ଼ ପ୍ରଶଂସନୀୟ
 ଏବଂ ସଙ୍ଗଠିତର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ଅନୁଦରଣୀୟ
 ଅଟେ ।

ଏଠା ଚଳେକ୍ତର ଶୟଳ ଗାରେଟପାଦେବ
 ରେଭରେ ପ୍ରସ୍ତାନ କଲ ବେଳେ ତାହାକୁ ବଦାସ୍ତ
 ହେବାକୁ ଯାଇଥିବା ସୁସମାଜେ ଗୋଡ଼ାଳେ
 ପତି କାଳିକାର ଦେଖି ଖୁବ୍ ଅନୁରକ୍ତ ହୁଏ ବଡ଼
 ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ସଦୃଶୀ
 ସମାଜବା ବାରଣ ନୁହେଁ କଲେକ୍ତର ଶୟଳ
 ବରଲ ସାହେବଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ
 ଏକା ମଧ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି ଯେ ଶୟଳ ଗାରେଟ
 ସାହେବ ସେହି ପୁସ୍ତକମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମୁଦ୍ର କରୁ-
 ଥୁଲେ । କିନ୍ତୁ ସହଯୋଗୀ ଯେବେ ସାହେବ
 ମହୋଦୟ ଥିବା ଦେଲେ ଏ କଥା କହୁ ଥାନ୍ତେ
 ତେବେ ଉପହାର ହୋଇଥାନ୍ତା । ପ୍ରସ୍ତାନ ପରେ
 ଏପରି କହିବା ତେମନ୍ତ ପାଠକମାନେ ବୁଝି
 ଯାଉବେ ।

—*—

ବାରେଖର ଚନ୍ଦ୍ରପତ୍ରିକା ଚନ୍ଦ୍ରପତ୍ରିକା ସେଠାର
 ନିଜ ମାତ୍ରଷ୍ଟୋକ ପରଦର୍ଶନ କରଣା ଏବଂ ସେ
 ସମ୍ଭବରେ ଅପୂର୍ବ ଜନର ବୃତ୍ତିଧନୀ ବ୍ୟସ୍ତରେ
 ସମାପ୍ତ ବାହୁଡ଼ାରେ ଏବଂ ସାଧୁ ପ୍ରବଳ ବାହାର
 ଅଛି । ମାତ୍ରଷ୍ଟୋକ ମହୋଦୟ ଏବଂ ମାସ
 ତା ୧୯ ଉତ୍କଳ ଏବଂ ଚଳତ ମାସ ତା ୧ ଉତ୍କଳ
 ସଦାନୁଗେନା ଚନ୍ଦ୍ରପତ୍ରିକା ତାମଜ ସମ୍ପଦ ପରଦ-
 ଶନ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ରର ପଲ ନିବାନ୍ତ ଅ-
 ସନ୍ତୋଷଜନକ ହୋଇଥିବାର କଥିତ ହୁଅଇ ।
 ଯେବେ ପ୍ରକୃତରେ ସହଯୋଗୀଙ୍କ ଲେଖାମତେ
 ଟିପ୍ପଣ ଦାବେନା, ଏହାଉତ୍କଳ ଏବଂ ଦୟାଦା-
 ମାତ୍ରଜନ ପୁଲିଷଦ୍ୱାରା ଖାନା ଚଳସି ହୋଇ-
 ଥାଏ ଓ ଦୟାଦାଙ୍କର ଜାମିନ ପ୍ରାଧିକାର ଅଗ୍ରାଧିକାର
 ହୋଇ ତାହାକୁ ଦଳିତକୁ ମଠାଇ ଦିଅଯାଇ-
 ଥାଏ ତେବେ କାହାର ବଡ଼ ବୁଦ୍ଧିତତ୍ତ୍ୱ ଅଟେ ।
 ଟିପ୍ପଣ ଦାବେନା ଯନ୍ତ୍ର ଯାତ୍ରା ଅଛି ଓ ମାତ୍ର-
 ଷ୍ଟୋକ ତାହା ଉତ୍କଳ ଯାଇ ତାହାର ଉତ୍କଳ
 ଲେଖି ନେଇଅଛନ୍ତି ।

ମାତ୍ୟବର ବଙ୍ଗୋପର ଶ୍ରୀ ବେବର ଦାଦା
 ଦୁର ଏବଂ ତା ୨ ଉତ୍କଳରେ ମାତ୍ରଷ୍ଟମ ଜିଲ୍ଲାର
 ସ୍ୱରଳ ପ୍ରାନ୍ତ ପୁରଲିପ୍ତାରେ ପ୍ରବେଶ ହେବାରେ
 ସେଠାରେ ଯେଉଁ ଅଭିନବନିୟମନାକହାସ
 ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଉତ୍କଳରେ
 ଅନାଦ୍ୟ ପ୍ରକ୍ଷେପ ମଧ୍ୟରେ କରୁଥିଲେ ତ ମାନ-
 କୁମ୍ଭ, ସିଂହୁମ ଏବଂ ସମ୍ଭବପୁର ଏହି ଉଲ୍ଲେଖ-
 ସକାଶେ ଶାନ୍ତି ଜଣେ ଜିଲ୍ଲା ଓ ସେସବୁ ଜନ
 ନିୟୁକ୍ତ ହେବ ମାତ୍ର ତାହାଙ୍କର ସହର ଚନ୍ଦ୍ରପତ୍ରିକା
 ହେଉଁଠାରେ ଦେବ ଏ ଧର୍ମୀକୁ ପୁର ହୋଇ
 ନାହିଁ । ମାତ୍ୟବର ମହୋଦୟ ସରଦାର ଗୁଡ଼-
 ଉରେ ପ୍ରବେଶ କରି ସମ୍ପ୍ରଥମେ ସନ ୧୮୮୨
 ସାଲରେ ଏହି ଜିଲ୍ଲାର ସାଧନ ଲାଭ ପାଇଥିଲେ
 ଏବଂ ଗୁରୁବର୍ଷ ରହିଥିଲେ । ସେ ସମୟରେ
 ସେଠାରେ ୨୫୫ ହୋଇଲ ଖଣ୍ଡ ଥିଲା ମାତ୍ର
 ଏହି ବ ୨୨ ଓ ମଧ୍ୟରେ ବୋଇଲ ଖଣ୍ଡ ୨୭୩
 ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଲୋକସଂଖ୍ୟା ୨୩୩୩ ବହୁଅଛି ।
 ଏ ଜିଲ୍ଲାର ଯୌତୁକ୍ୟ ଦେଖି ସେ ବଡ଼ ଆନନ୍ଦ
 ହୋଇଅଛନ୍ତି ।

ଏବଂ ତା ୧, ୧୦ ଓ ୧୨ ଉତ୍କଳରେ ଚଳିବତା
 ଟାଉନିଂଜର ଗୁଡ଼ରେ ଗୋଟିଏ ଧର୍ମ ମହାସଭାର
 ଅଧିବେଶନ ହୋଇଥିଲା । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାଜ୍ଞାନ, ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁ,
 ମୁସଲମାଦ, ବୌଦ୍ଧ, ହିନ୍ଦୁ ପ୍ରଭୃତି ନାନାଧର୍ମର
 ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲେ । ଶୟଳ
 ଶାରଦାଚରଣ ମିଶ୍ର ଅଧ୍ୟକ୍ଷତା କରନ୍ତେ ସଭାପତି-
 ହୁଏ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କର ସଭ୍ୟତାମୁତ୍ତର ବକ୍ତୃତା
 କରୁଥିଲେ । ସରଦାରଙ୍କ ମହାଶୟା ସଭାପତି

ମନୋମତ ହୋଇ ଏକ ସୁନ୍ଦର ବକ୍ତୃତାରେ
 ସଭାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବୁଝାଇ ଦେଇଥିଲେ । ସେ
 କହିଲେ ଯେ ଉତ୍କଳ ଧର୍ମବଳମିତ୍ରର ବାଣିଜ୍ୟ-
 କ୍ରିୟା ଓ ଉପାସନା ପ୍ରଣାଳୀ ଉନ୍ନତ ହେବେତେ
 ଆନ୍ତରୀକ୍ଷ ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥ ଏବଂ ସମସ୍ତେ ଉତ୍କଳକୁ
 ଯିବା ଓ ଗାହାଙ୍କର ସନ୍ତାନ ମାତ୍ରବରଣକୁ ଗ୍ରହଣ
 ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତି । ସତର ଧର୍ମର ପ୍ରକୃତ
 ସାଧକମାନେ ସାଧୁ ଓ ଯେଉଁଠାରେ ଅନେକ
 ସାଧୁ ଏବଂ ଦୁଃଖୀଙ୍କୁ ସେ ପ୍ରାନ୍ତ ପଦକ୍ଷିପ୍ତ ଓ ସେହି
 ସାଧୁ ସଙ୍ଗରେ ଧର୍ମର ଉନ୍ନତ ହୁଏ । ସକଳ
 ଧର୍ମବଳମିତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରେମ ପ୍ରାପକ କରଣା ଏବଂ
 ମହାସଭାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ସେମାନେ ସକଳ
 ବିଚ୍ଚେଦ ଶୁଦ୍ଧ ଏବଂ ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥରେ ଉଲ୍ଲେଖ ହାଲେ
 ସମସ୍ତେ ଏବଂ ଧର୍ମବଳମିତ୍ର ଦେବେ ଅଥା ବୋ-
 ଯା ଯା ଯାରେ । ଉତ୍କଳ ଧର୍ମର ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ-
 ଘରୁ ଜଣେ ସ୍ୱା ଧର୍ମବିଶ୍ୱସ୍ତ ପ୍ରକଳମାତ
 ସ.୦ କରୁଥିଲେ ।

—*—

ଏଠା ଯିକଳସର୍ଜନ ତାଙ୍କୁ ଉତ୍କଳ ସାହେବ
 ଚଳିବତାର ଜନରେଇ ଦସପାତାଳକୁ ବଦଳ
 ଦେଲେ । ଅଜ ସେ ଏଠାରୁ ପ୍ରସ୍ତାନ କରବେ ।
 ତାହାଙ୍କ ବଦାସ୍ତ ଉପଲକ୍ଷରେ ମାତ୍ୟବର ମଧ୍ୟ-
 ହୃଦୟ ଦାସ ଜନ ଅକାସରେ ମର ଗୁଧନାର ସୁଖ
 ଶା ୧୩ ଖା ସମୟରେ ଏଠା ସୁରେଶୀୟ ଏବଂ
 ଦେଶୀୟ ବଦ୍ଧିଲେଖକର ଏକ ମିଳନ କର-
 ଥିଲେ । ଅତୀତ ନିତାନ୍ତ ମୋଡ଼ାକର ଓ ବେଲେ
 ବନ୍ଦୁପତନ ସହିତ ପ୍ରବଳ ପତନ ବୋଧୁଥିଲେଦେ
 ଅନେକ ଲୋକ ସମାଗତ ହୋଇଥିଲେ ଏଥିକୁ
 ତାଙ୍କୁର ସାହେବଙ୍କ ପ୍ରତି ଲୋକଙ୍କର ମନୋ-
 ର୍ତନ ଉତ୍କଳରେ ଜଣାଯାଏ । ପ୍ରକୃତରେ
 ତାଙ୍କୁର ସାହେବ ଅନ୍ତରାଳରେ ଏଠା ଲୋକ-
 ଳର ପ୍ରିୟୁସାଧି ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଗାଳଦାସ
 ଏଠା ତାଙ୍କୁର ଖାନାର ଅନେକ ଉନ୍ନତ ହୋଇ-
 ଅଛି । ମିଳନ ପ୍ରାନ୍ତ ମନୋହର ଗୁପ୍ତେ ସୁସଜିତ
 ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଉପସ୍ଥିତ ଉନ୍ନତଗୁଣୀଙ୍କ ଚିତ୍ତ
 ବିନୋଦାର୍ଥ ଐକତାମିତ ସଙ୍ଗୀତ ଏବଂ ଅଭିସ-
 ବାଜିର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଥିଲା । ପରେ ବାବୁ
 ରାମକର ଗୁପ୍ତ ସଂଗଠନପ୍ରାୟ ସଦ୍‌ଗୁଣସାଳ
 ତାଙ୍କୁର ସାହେବଙ୍କୁ ଏବେ ଶାନ୍ତି ବଦାସ୍ତ ଦେବା
 କାଳଣ ସମ୍ପିଳତ ଦେବା ହେଉ ତୁମ୍ଭେ ପ୍ରକାଶ
 କଲରୁ ସାହେବ ମହୋଦୟ ସଭାପତିଙ୍କୁ ସୁଦ୍ଧି
 ବଚନରେ ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ଏ ଭଳି ବକ୍ତୃତାକୁ ଶୁଣି
 ଯିବା ହେଉ ତୁମ୍ଭେ ପ୍ରକାଶ ପୁନର୍ବ ଏ ଦେଶ ଓ
 ବନ୍ଦିବାସୀ ଲୋକଙ୍କୁ ଚଳିବତା ହରଣ ରଖିବାର
 ଚିନ୍ତା ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କ ସହକ କରମର୍ଦ୍ଦନ କର
 ବଦୟ ଦେଲେ । ସାହେବ ମହୋଦୟ ଶିଖା-
 ଗୁରୁ ଗୁଣରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମୋହିତ କରୁଥିଲେ

ଗଠୋତର ସାବଧାନ ଅନୁ ବ୍ୟବ୍ ଅପର
ଗୋସାଧା ସହଜ ଦାର୍ଯ୍ୟ ତନାଇବାର ଏତାନ୍ତ
କେନ୍ଦ୍ରା ଦରଦା ଉତ୍ତର । ଦେଖରେ ସେତେ
ବହୁ ପ୍ରଦାନର ବହୁ ଦାବୀର ଦେବ
ଦେବେ ମନର ଏକା ଦୋଲିବା ଅଧର ।

ରୋଟିଏ ଭାବର ମାମଲା ।

ଏ ଦରର ଚାକରଦେବି ତ ଭାବରର ଜଣେ
କ୍ରିକ୍ରିୟାତ ଚରଣ ଚକରୀ ଟଙ୍କା ଅପ୍ପାହୁ ବର
ଫରୁଦଦାସ ବନ୍ଦୁଧୀରରେ ଅଧିକାରୀର ଗର
କରୁଅସ ମାଧରେ ଅନୁମାନେ ଦେଖିଥିଲୁ ।
ସେହି ଚକରର କାମ ବଜ୍ରଦାନକ କାମୁତ । ଗର
ମାଟି ମାଧ ତା ୧୫ ରୁଗରେ ଏତା ତେ ପୁଃମାଜ-
କେ, ଟ ସମ୍ପତ୍ତି ଚକରକାଥ ଦର ସେ ମୋଟ-
ଦମା ନିଶ୍ଚିତର ଅଧମୀ ଅପ୍ପାହୁକୁ ଅର-
ପ୍ରାୟରେ ବାଦା କର ତ ସୁଦା ଦେବୁରେ
ତାହାକୁ ସଲସ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ସେହି ନିଶ୍ଚି
ପ୍ରକଟ ଦରଦା ନମନ୍ତେ ଅଧମୀ ଅନୁଗ୍ରହ କର-
ଅଛୁ । ମାଧ ସ୍ତାତାକରବସତଃ ସେହି ସର୍ଦ୍ଦାନି-
ଶ୍ଚିତ ଦେବତ ଶେଷେ ଏତାରେ ପ୍ରକଟ
କରୁ । ସଥା

The accused's case is that he made
over to Abdur Rahim the values of
three parcels No 61 (the subject of
this case) No 4067 and No 758 Ex
26 and 27 in the Register of V P arti-
cles issued shows that from the accus-
ed Abdur Rahim took over charge of
undelivered parcels 17 in number,
therein spcified and among these were
not the three above mentioned. The
value of the parcels Nos 4067 and 758
appear to have been remitted by
Abdur Rahim by money order on the
7th December (Vide Ex 12 and 19)
The V. P. articles receipt Ex 11 in the
handwriting of Abdur Rahim and
Entry Ex B in the Postman's Book
kept by Parsuram shows that the
value of the parcel No 4067 was re-
ceived by the accused on the 5th
December, though the date in Ex 11
has been changed from 5th to 7th Ex
14 would show that Abdur Rahim
himself delivered the parcel
No 758 but as this No 758
(as well as 4067 and 617 was not in
the list of parcels made over on the 6th
December, Abdur Rahim cannot ex-
plain how he could have delivered
the parcel all these facts combined go
to show that the accused made over
the value of the parcels to Abdur
Rahim. This clerk has been examin-
ed in this case and does not at all appear
to me to be trustworthy. He went
even so far as to say that the accused
issued moneyorders that day (7th
Decr) and kept with him money re-
ceived on V. P. moneyorders besides
the momeyorder received from the
public. He also says "On the 7th

Decr the accused did moneyorder
work. Ex 21 receipt for moneyorder
No 308 is in his handwriting and bears
his initials. " This was the only bit
of paper purporting to be of the 7th
December which was in the handwrit-
ing of the accused, but this number
and the subsequent numbers appear
each to have been twice sealed with
the date stamp one of the date stamps
being 7th December but after a com-
parison with the issue list it appeared
that the moneyorder No 308 was
issued by the accused on the 5th
December and the issue list of the 7th
Decr. (6th December was a Sunday)
commences with No. 309 as Abdur
Rahim is in charge of this book he
must have known that the accused
did not issue the moneyorder on the
7th Decr. There can be little doubt
that he resealed the item with the date
stamp of 7th December to make it
appear that the accused did work in
office on the 7th December and to keep
up an appearance that a wrong date
Stamp had been first used, two seals
are put against subsequent numbers.
The sooner such an officer is expelled
from a public office the better it is for
every one.

From the evidence I am inclined to
believe that the accused acted against
the postal rules in keeping the money
(Rs 55-3 as) with him on the 5th
December and making it over to Abdur
Rahim his successor which would
appear to be a fact that in doing so,
he had no criminal motive and so he
is acquitted under Sec 258 C. P. C.
The 15th } S.J Nagendra Nath Dutta
1914 }
Cuttack } Dy. Magte

ଅଧମୀ ଉପରେ ଏହି ଅଭିଯୋଗ ଦେଇ-
ଥିବା ତ ସେ ଏକ ନମ୍ବର ରା ପିଃ ପାଉସର କଃ
ଟ ୫୫/୩ ଉପର ତର ମନସର୍ତ୍ତରଦ୍ୱାରା ସଥା-
ପ୍ରାକରୁ ନ ପଠାଇ ଅପ୍ପାହୁ କରିଥିଲା । ଅଧମୀ
ର ଉତ୍ତର ଏହି ତ ସେତକର ଅନାକା ଟଙ୍କା
ପଠାଇବା ଉତ୍ତରୁ ଏ ଟଙ୍କା ବରମ୍ବରେ ଅଧିକ,
ଦେବୁ ପଠାଇ ନ ପରି ରଖିଥିଲା ଏକ ତାହା
ସ୍ତାନରେ ନଥିଲୁ ହୋଇ ଅଧିକା ଅନୁର ରୁ-
ମକୁ ଚାଲି ଟେକାବେଳେ ଅନାକା ଟଙ୍କା
ସହୁ ସେ ଟଙ୍କା ବୁଝାଇ ଦେଇଥିଲା । ବରମ୍ବ
ତର ତେ ମାନକେ, ଟ ଅନୁରରହମକୁ ଏ
ମାନର ମୁତ ଚାଲଣ ଏକ ସେ କାମରପ
ଫେରପାଇ କରିଥିବାର ସିକାନ୍ତ ଦର ସେତେ
ଶ୍ରୀଦ ବାହାକୁ ସରଦାସ ତତେଷ୍ଟରୁ ବାହାର କରି
ଦିଆଯାଏ ତେତେ ସାଧାରଣ ମନର ଦେବ-
ଦୋଲ ପୁଃ ମନୁଷ୍ୟ ପ୍ରଦାସ କରିଅଛନ୍ତି ।
ଭାବରର ନ୍ୟୁମ ପାଇକରେ ଯୋଗୁମାଗୁରବର
ମଧ୍ୟ ହୁଟ ଦେବାଇ ଅଛନ୍ତି । ବରଦାନକ ସେ
ସ୍ତଳେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷୀ ବୋଲି ମୁକ୍ତିମର କରିଅଛୁ ସେ
ପ୍ରକେ ସେ ରୁଚି ପାଇବାର ଯୋଗ୍ୟ । ବରସ

ଦରୁ ଯୋଗୁ ବରମ୍ବର ବର୍ମଦୁରମାନେ ତାହାକୁ
ଦରରେ ରଖିବେ ଏକ ତେଃ ମାନକେ, ଟ
ମନୁଷ୍ୟ ଅନୁସାରେ ଅନୁରରହମକୁ ଅଧୁ ସେ
ବରମ୍ବରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେବେ ନାହିଁ ।

ପାଲିପୁମେଷରେ ଘରର ଚର୍ଚ୍ଚା ।

ଗୁରବର୍ଷର ଅଗ୍ରାଣ୍ଟ ଘେନ ପାଲିପୁମେ ଟ.
ରେ ଘରର ଚର୍ଚ୍ଚା ସମାପତ ହୁ ଯେ ଦେଉଥିବାର
ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣାଅଛି । ତହିଁର ଅନେକ
ଗୁଡ଼ଏ ବହୁ ମେନର ଘରର ପ୍ରସଙ୍ଗ ପଠାଇ
ଯାଏତ ସଂସ୍ପାଧନରେ ପ୍ରାଣପରେ ଘରପ-
ଛନ୍ତି । ପାଲିପୁମେଷ ଗୋଲିବା ପରେ ପଠାଟକ
ଉକ୍ତି ସମ୍ପର୍କରେ ସେହି ବାକାକାଦ ଦୋଲ-
ଥିଲା ତହିଁରେ ଘରର ଚର୍ଚ୍ଚା ଦୁରପଦ ଦେଉଥିବା
ସରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମେତାଇଲେସ୍ ସାହେବ
ପ୍ରଧାନ ଅଛନ୍ତି । ସେ ଅନାକା ବାଧା ମଧ୍ୟରେ
ସନ ୧୯୧୮ ମସିହାର ଚକାବନ ଅଠକର
କରୁ ପ୍ରକାଦ ଦର ଦେବେ ସେ ଚୌଶି
ସରାଦେସରେ ଏପରି ଅଠକ ନାହିଁ । ଚୌ-
ଶି ଲେବକୁ ବନା ଅପ୍ପାହୁରେ ବହୁ ତ
ଦେବା ନାଚ ବରମ୍ବରୁ ସନ ୧୯୧୫ ମସିହାକୁ
ରୁଟି ଯାଇଅଛି ଏକ ବଂସ ପ୍ରକାଦିରେ ଦେ-
ତାଲର ସଦନ ପଡ଼ିବାକୁ ବାଧା ଦେବା ଦେବୁ
ସେ ରୁଚି ଅଛନ୍ତି । ବନା ତାଲପରେ ଚୌ-
ଶି ଲେବକୁ ବନାଦିତ ନ ତରଦା ନାଚ
ସେମର ସ୍ତ୍ରୀଟ ସନ ୧୯୧୨ ମସିହାରେ ପ୍ରତାପ
କରୁଥିଲେ ଏକ ଦେବନି ପ୍ରମାଣ ଫିଲିଦେବା
ମନରେ ସେ ସମୟରେ ସେହି ଅନେକ
ଦୋଲଥିଲା ତାହା ବରମ୍ବରୁ ଗ୍ରନ୍ଥ ଅଧିକରେ
ଦୁରଦେସରେ କରନ୍ତୁ ଅପରେ ଦେବୁ,
ରହୁନା ଉତ୍ତର । ସନେହ ଦେବୁ ବାହାର
ଖୋଜା ପଡ଼ତ ତହିଁ ଏକ ଅପ୍ପାହୁ ପ୍ରମାଣ
ନ ଦେବେ ଦେହୁ ଦସ୍ତ ପଇନ ନାହିଁ ଏକା
ମଧ୍ୟ ଲେଖା ରହୁନା ଉତ୍ତର । ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରଧାନ
ମନ୍ତ୍ରୀ ଅପ୍ପାହୁର ସାହେବ ମହୋଦୟ ଅନୁ ଦର
ପତେ ସେହି ମାନବରୁତ ଦରପରେ ତହିଁରେ
ତାହାଲତ ବନା ପ୍ରମାଣରେ ଅପ୍ପାହୁ ସାବଧ
ନ ଦରଦାର ପ୍ରତାପ କରୁଥିଲେ । ଉତ୍ତରଧରେ
ସେହି ଅନାକାଗୁରେ କ ୧୧ ଶ ପ୍ରମାଣ
ଲେଟ ଚକାପତ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ
ମଧ୍ୟରୁ ଲେଟ ଉତ୍ତର ସୟ, ଅଧିକାକାମ
ଦର, ବୁଝାକାର ମିଠି ଏକ ସଜାଣ ରୁପ୍ୟ
ଉତ୍ତମ ରୁପେ ପଇତର ଅଛନ୍ତି । ଲେଟ ଉତ୍ତର
ସୟ ଚକାବନ ଦଗର ଅପାତ ପରେ ବର-
ତକୁ ଅଧି ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ପଇତର ହୋଇଅ-
ରେ । ଦୁରସ ଏକ ଦୁରକମ୍ପର ସାହାଯ୍ୟକ

ଦେଖ ହୁଏତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସେ ବ ୨୫ ବର୍ଷ ତାଳ
 ଅବସର କରି ହେଉଅଛନ୍ତି ଏବଂ ବଳୀବାସକୁ
 ମୁକ୍ତୀ ଦେବା ପରମ୍ପରାରେ ସେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭତର
 ଲୋକଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ କରିଲେ । ସ୍ୱରାଜ୍ୟ
 ଏବଂ ବନ୍ଦୁକର ଦେବେତ ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ତାଳ
 ରାଜଦ୍ରୋହୀ ବୋଲି ଅପବାଦ ଦେଇଥିବାରୁ
 ଅପବାଦ ଭରଣ ନିବୃତ୍ତ ହୁଏ ବସନ୍ତ ପ୍ରଭୃତି
 ବନ୍ଦୁକର କରଣ ସେ ଏତାକୁ ଅଧିକାର ।
 ଅପବାଦ ହେତୁ ଦୁଇକ ପ୍ରମୁଦ କରଥିବା ମମ-
 ରେ ସେ ଦେବେତ ବନ୍ଦୁକ ସମ୍ପାଦକଙ୍କ ନାମ-
 ରେ ମୋଦକମା ଅପର ଲୋକାନ୍ତରେ ତହିଁର
 ଅଧିକାରମାନେ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ନ ପାରନ୍ତି
 ପୁଣି ନିମିତ୍ତ ଦାବା ଦୋଷପୁରା ବୋ ଦାବର
 ଦସ ଦେଲେ । ଅଗ୍ରୀମ ଦତ୍ତ ବନ୍ଦୁକର ଠାରେ
 ତାଜ୍ୟ ଦିବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ତ କରଥିବା ଦେଉ
 ଅନେକ ଦେଖିବ ସମ୍ପର୍କ ପରିଚିତ ଅଛନ୍ତି ।
 ଲୋକଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରଥିବା ଦେଉ ସେମା-
 ନକ ଉପରେ ମାନ୍ୟ ଅର୍ପଣପ୍ରଦାନ ଅଧି-
 କାର ହୁଏ । ସୁଦେଶୀ ପ୍ରଦାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ
 ବଦେଶୀ ବର୍ଜନରେ ତାଙ୍କର ବଦେଶ ପ୍ରଦାନ
 ଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ତାଙ୍କ ଦାବିକ-
 ନକ ବୋଲି ବୋଧ ହୋଇ ନ ପାରେ । ଦୁର୍ଲ୍ଲ-
 ଭାସର ମିତ୍ର ପରିଚିତା ତାଙ୍କ କଲେକରେ
 ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟରେ ତାଙ୍କ ଥିଲେ ଏବଂ ସେ ତାଙ୍କ-
 ବାଦ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି । ସେ ଶକ୍ତି ଏ ସମ୍ପାଦକଙ୍କର
 ସମ୍ପାଦକ ଥିଲେ ଏବଂ ନିଜାଦିତ ଦେବାକ
 ଅବଦେଶୀ ଦାବା ଅପରା ସମ୍ପାଦକଙ୍କରେ ଲୋକ
 ମାନକ ସମ୍ପର୍କରେ ଅନେକ କରେ ବଳ-
 ପ୍ରୟୋଗ କରିବୁ ବଳ ଦେବା ତାଙ୍କର ପର
 ମର୍ତ୍ତ ଦେଇଥିଲେ । ସେ ପର ଦେଶର ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ୍ୟା ମଧ୍ୟ
 ବଳଦେବ ଦେଲେ ଶକ୍ତି ଅଛନ୍ତି । ନି-
 ବନ୍ଦୁକରେ ଏବଂ ଲୋକଙ୍କ ଦଣ୍ଡ ପ୍ରଦାନ କରି-
 ବା ଅଧ୍ୟାୟ ଏବଂ ନିଜ ପରେ ତାଙ୍କର ପରା-
 ବାରେ ଅବଧି ହୁଏ ତହିଁର ଦେଶ ମିଳିଲ
 ନାହିଁ । ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ନିଆ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି
 ଏବା ଦୋଷପୁର ଏବଂ ଉତ୍କଳ ସ୍ୱରାଜ୍ୟ ବ୍ୟାପ
 ଯୋଗ୍ୟ ଦେବେତ ବୋଲି ଲୋକ ମୋଦକ ପ୍ରଦାନ
 କରିଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅଧ୍ୟାୟ ଦେବ
 କରବା ତାଙ୍କର ଦାବା ତାଙ୍କ ଅଧିକ ଅଧିକ
 ଦୋଷପୁର । ଅଧ୍ୟାୟ ଲୋକ ଦେବେତ ନ କର
 ଏପରି ଅଧିକ କରବା ସୁଦ୍ଧା ହୁଏ । ସାଧ-
 ନତାପ୍ରମୁଦ ନିଜ ନାପର ସୁଧୀନତା ପ୍ରତ୍ୟ
 ପ୍ରାପ୍ତି ସେମାନେ ଦେଖନ୍ତୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ
 ବର୍ତ୍ତମାନ କରବା ଦେଲେ — ଏହିପରି ଅନେକ
 ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଦେବାକ ସେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପରମର୍ତ୍ତକ
 କରଥିଲେ ଏବଂ ଅଧ୍ୟାୟ ଲୋକେ ମେମ୍ବର

ମଧ୍ୟ ଦେବାକର ପ୍ରଦାନ ଦେଖିଲେ । ବର୍ତ୍ତ-
 ମାନ ଉତ୍କଳ ପ୍ରଦାନ ବଳଦାବାକ ଦୌରପ
 ପଳ ଦୋଷ ନ ହୁଏ ବୁଦ୍ଧା ତାଙ୍କର ମେ
 ବର୍ତ୍ତମାନେ ସେ ବର୍ତ୍ତମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ
 କରବେ ଏପରି ଅଧ୍ୟାୟ ଦେବାକ ଏବଂ ସେହି
 ମାନେ ଦାବ୍ୟମୋଦକରେ ଏବେଦୁର
 ପରମର୍ତ୍ତକ ଅଧ୍ୟାୟକ ସତ୍ୟେ ନିଜୁଅଛନ୍ତି
 ସେମାନେ ଅଧ୍ୟାୟକର ଅଧ୍ୟାୟକର ପାଠ
 ଅଛନ୍ତି ।

ପରଦାନ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ।

ପରଦାନ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ସମ୍ବନ୍ଧେ କରଣ
 ପାଲିପାମେଦର ଦୌରପ ମେମ୍ବର ପାଲିପା-
 ମେଦ ମହାପତ୍ରରେ ପ୍ରମୁ ଅନକ କରନ୍ତେ
 ଉତ୍କଳ ସ୍ୱେଚ୍ଛା ସେନେଗର ଦେବଳ ଗର
 ବନ୍ଦୋବସ୍ତର ଦେବେତ ଉଲ ସଂଗୋଷ୍ଠୀ
 ମତାସେ କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଉଥିବାର ଦୁହାର ଦେଲେ
 ଉଲ ସଂଗୋଷ୍ଠୀ ଅନେକ କରଣ ଏବଂ ତାଙ୍କ
 ଦୁହାର ସମସ୍ତେ ଦୁହାର ଦେଲେ । ମଧ୍ୟ ପ୍ରକୃତରେ
 ଏ ପରଦାନ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ବ ବାହାହିଁ ? ତାଙ୍କ
 ଦୋଷପୁରେ ଅନେକମାନେ ତ ଦୁହାର ବାହାହିଁ ?
 ଗର ବନ୍ଦୋବସ୍ତରେ ସେହିଠାରେ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତ-
 କର କମି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟେ ଅନେକ ବର୍ତ୍ତମାନେ ଦୋଷ-
 ଯାଉଅଛୁ ଏ ବନ୍ଦୋବସ୍ତରେ ବାବା ସଂଗୋଷ୍ଠୀ
 ଦେଉଅଛୁ ତାଙ୍କ ଦେଉ ଲୋକଙ୍କ କମିଟା ପାହି
 ଓ ପାହି ନିମିତ୍ତା ଲୋକଙ୍କ ଦୋଷପୁର ବାବା
 ଲୋକ ଦେଉଅଛୁ ତାଙ୍କ ଦେଉଠାରେ ଏବା ଏବଂ
 ଦୁହାର ଲୋକମାନ ଦୋଷପୁର ଅପାରେ
 ବାବା ପରଦାନ ଦେଉଅଛୁ ତାଙ୍କ ଅନେକମାନେ
 ଦାବାସ୍ତ କରବେଲେ ମନେକା ନାମ କର-
 ଗଲେ ଏବଂ ଅଧ୍ୟାୟକ ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କମ
 ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟପ୍ରଦାନ ପ୍ରକାଶକରେ ଗର ବନ୍ଦୋ-
 ବସ୍ତରେ ସାବା ଦେଉଯାଉଅଛୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦସ୍ତ
 ଥେପ ନ କରବା ତାଙ୍କ ଲୋକଙ୍କ କରଣ ପ୍ରକା-
 ସ୍ତୁର ୧୦୦ ଧାର ଅପର ଅଧ୍ୟାୟ କରଣ-
 ମୋଦକମା କରବା ତାଙ୍କ ଦୁହାର ଦେଲେ ।
 ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରାୟେ ଅଧ୍ୟାୟକ କାର୍ଯ୍ୟ ସେପ
 ଦୋଷପୁର ଏବଂ ୧୦୦ ଧାର ମତେ ଅପର
 ଦିଅବ ଏକମାସ ଥିବାରୁ ୧୦୦ ଧାର ଅପର
 ନିଅଯାଉ ଅଛୁ । ଅଧ୍ୟାୟକ ଦାବ୍ୟ ଗର
 ବନ୍ଦୋବସ୍ତର ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ କରଣ କରଣକାର୍ଯ୍ୟ
 ସେପ କରେ ଏବଂ ସେହି ଲୋକଙ୍କ ଦେଉ
 ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସେ ଦେଲେ ଲୋକ କରଣ କରଣ
 ଲୋକେ ବାବା ଦୋଷ ଅନା କରଣ ଅଛନ୍ତି ।
 ଅଧ୍ୟାୟକ କାର୍ଯ୍ୟ ଏପରି ଦୁର୍ଲ୍ଲଭରେ ଉଲ
 ଅଛୁ ସେ ଲୋକେ ବାବା ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଦେଲେ କରଣ
 ଦିବା ପାଲିପା ମୁଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ବଦେଶ୍ୟ ବା ତାଙ୍କ

ଦିଏ ଦେବାକ ଶକ୍ତି କରଣ ଦେବାକ ପିତାରେ
 ଅଧ୍ୟାୟକେ କରଣ ଦେବେ ଦେବାକେ-
 ଯାଉଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଦେଉଠାରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
 ଅଧ୍ୟାୟକ ଦୋଷପୁର ବା ଦୋଷପୁରେ ବାବକ
 ଅଧ୍ୟାୟକ । ଲୋକେ ସେ ଦେବେ ଲୋକଙ୍କରେ
 ପ୍ରତ୍ୟକ୍ତ ମେମ୍ବର ବାବା ଦେବାକ ଅଧ୍ୟାୟକ
 ଅଧ୍ୟାୟକ ମଧ୍ୟରେ ଅଧ୍ୟାୟକ ମନମାଦକର
 ଅଧ୍ୟାୟକ କାର୍ଯ୍ୟ ସେପ ଦେବ ଏବଂ ପର
 ପ୍ରାୟେ ୧୦୦ ଧାର ଦେବାସ୍ତ ପ୍ରଦାନ ସମସ୍ତ
 ଦୋଷପୁର । ତାଙ୍କ ମତେ ୧୦୦ ଧାର ଦେ-
 ଶ୍ୟାସ୍ତ୍ର ଦିଅଯିବ ବାବା ଲୋକଙ୍କ ବାବା ବାହିଁ ।
 ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରାୟେ ମୋଦକମାନେ ୧୦୦
 ଧାର ଦେବାସ୍ତ ଲୋକଙ୍କରୁ ପ୍ରମୁଦ ଦେଲେ
 ସେମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ସେମାନେ ଅଧ୍ୟାୟକ ଦେମନ୍ତ
 ଅଧ୍ୟାୟକ ଦେଉଥିବାରୁ ବାବା ଦେବାକ ଲୋକେ
 ବାବାହିଁ କରବେ — ପଳ ଦେଲେ ଦେଲ
 ନୋହଲେ ନାହିଁ । ଦେବାସ୍ତରେ ଦେବେ-
 ନୁକା ଦିଏ ନେବେ ଦେବାକ ଦେବାସ୍ତରେ
 ମାମଲ ଗରେ ତାଙ୍କର କରା ଏ ମେ ପାଠକରେ
 ଓତର ଦୁର୍ଲ୍ଲଭକର ପରମର୍ତ୍ତ ପାଦକା ସଦ୍‌ବର୍ତ୍ତା
 ଦୁହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଦୋଷ ପ୍ରଦାନକରୁ ଯାଉ
 ଓତର ଦୁର୍ଲ୍ଲଭକର ପରମର୍ତ୍ତ ଅଧ୍ୟାୟକ ଦେବା
 ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶପତ୍ରରେ କରଣ ସାବା ଥିଲା ତାଙ୍କ
 ବାବକ କରଣ ଅଧ୍ୟାୟକ ଦେଲେ ଏବଂ
 ମନ୍ତ୍ରଣା ମନ୍ତ୍ରଣାରେ । ଦେବେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
 ମଧ୍ୟରେ ଅଧ୍ୟାୟକ ଦେଲେ ୧୦୦ ଧାର ଦେବା
 ପ୍ରମୁଦ ଅଧ୍ୟାୟକ ଶେଷ । ଏ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ଲୋକ ମୋଦ-
 କରୁ ଅଧ୍ୟାୟକ ଦେଲେ ସଦ୍‌ବର୍ତ୍ତା ଦେଲ
 ଅଧ୍ୟାୟକ ପର ପାଲିପା ନାହିଁ । ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ
 ଦୋଷ ପର ଦେଲେ ଏକମାସ ପ୍ରଦାନ ପ୍ରଦାନ
 ଦୋଷପୁର ବନ୍ଦୋବସ୍ତର ଦେବାକ ଦେଲେ ଦେଲେ
 ଦେଲେ ସେ ଏକମାସ ଦେଲେ । ଦାବ୍ୟକ
 ବାଲି ଦେଲେ ଦେଲେ । କମି ପ୍ରଦାନ କରଣ
 କଥା ଶକ୍ତିକର ଯୋଗ୍ୟ ଦୁହାର । ସୁଦ୍ଧା ବାବା
 ନାମରେ ବାବାସ୍ତ୍ର ବାବମ । ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦେବ
 କରଥିଲେ ବାବା ଦାବ୍ୟକ । ଅବଶେଷେ ଦୁର୍ଲ୍ଲ-
 ଭାସ ମିଳି ଦାବ୍ୟକ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ କରଣ ଦାବ୍ୟକ
 କରଲେ ୧୦୦ ଧାର ଦେବାସ୍ତ ଦିଅ । ବର୍ତ୍ତମାନ
 ପର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ୧୦୦ ଧାର ଦେବାସ୍ତ ଦିଅ
 ଦିଏ କରଣ ପରମର୍ତ୍ତ କରଣ । ମାଧ୍ୟ ୧୦୦
 ଧାର ମେମ୍ବର ଦେବା ଅଧ୍ୟାୟକ ଅଧ୍ୟାୟକ
 ଧାରରେ କରଣ ଅଧ୍ୟାୟକ ଦେଲେ ନାହିଁ ।
 ମାଧ୍ୟ ଏବଂ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଅଧ୍ୟାୟକ ସେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ
 ଗରରେ ଦାବ୍ୟକରଣ । ଦେବାସ୍ତ ପ୍ରକାଶକ ନ
 ଦେଲେ ୧୦୦ ଧାର ଧାର ଅଧ୍ୟାୟକ ଏବଂ ୧୦୦ ଧାର
 ନ ଦେଲେ ଅଧ୍ୟାୟକ ଦେବାକ ଅଧ୍ୟାୟକ ।

ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ ତାହା ଦେଲେ ଏ ଦେଶର
ଲୋକଙ୍କର ଯୌଥ କାରବାର ପ୍ରତି ଅସ୍ତ୍ରା ବଦଳି
ଦେବ ନାହିଁ ।

ଉତ୍କଳ ଟାନେରୀର ସୁରାଧିକାରୀ ଏହି କାର
କ୍ଷମାଦକରୁ ଉକ୍ତ କାରଖାନା ପାଇଁ ଅଂଶଦ୍ୱାରା
ସାଧାରଣଙ୍କଠାରୁ ମୂଲ୍ୟଧନ ପ୍ରଦାନ କରି କାହାନ୍ତି
ଏକ ଉକ୍ତ କାରଖାନାର ପ୍ରଥମ ପଦସା ଅବ
ସ୍ଥାରେ ହାତୀ ଯତ୍ନ ଅବଶ୍ୟକୀୟ ବାକୀ ସେ
କିନ୍ତେ ଇଚ୍ଛା କରି ପହୁଅଛନ୍ତି ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ଏ କାରଖାନାର ପଦସା ସମସ୍ତ
ପରି ଯାଇଅଛି । କାରଖାନା ହୁଏତରେ ଅଭବାକୁ
ଗଲେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉକ୍ତ କାରଖାନା ଦୂର ଭିତ୍ତି
ଉପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଅଛି । ଓଡ଼ିଶା ସରକାର
ଓଡ଼ିଶାରେ ଶସ୍ତ୍ରକୁ ଯାହା ଲୋଭିତ ସାଦେବକ
ମନୁଷ୍ୟର ହେତେକ ଅଂଶ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ
ହେଲା :—

“ଉତ୍କଳ ଟାନେରୀରୁ ଦେଖିବା ନିମନ୍ତେ
ଅନେ ଅନେକ ପ୍ରମାଣରେ ଅନେକ ବନ୍ଧୁକୁ
ସଙ୍ଗରେ ଦେଇ ଯାଇଅଛି । ଏହି ତମଜା କାର
ଖାନାର ସମସ୍ତ ଦଳ ସରକାରମାନ ପୂର୍ଣ୍ଣସ୍ୱରରେ
ପଛ ଏକା ସଂପ୍ରା ବନ୍ଧୁ ଦେ ଅଗ୍ରତ ସହକାରେ
ଦେଖିଅଛନ୍ତି । ଅନେ ନିତେ ଉକ୍ତ କାରଖାନାକୁ
ଅନେକ କାମର ପରମାପ ଦେଇଅଛି ଓ ଉକ୍ତ
କାମମାନ ଯେପରି ବସତ ଦୋକତ ହୋଇଅଛି
ତଦ୍ୱାରା ଅନେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଅଛି । ଏ ଚେଷ୍ଟା
ପ୍ରକୃତ ‘ସେବଣୀ’ ଅଟେ ଏବ ଏଥିରେ ଅମ୍ଭର
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହାନୁଭୂତି ଓ ସାହାଯ୍ୟ ଅଛି । ଅନେ ଏ
କାରଖାନାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଲାଭକାମନା କରୁଅଛୁ ।”

ମାନ୍ୟବର ଅଭ, ହି, ତମଙ୍ଗ ସାଦେବ
ବନ୍ଧୁବେଶର ବ୍ୟବସାୟମତ ଅବସ୍ଥା ଓ ବନ୍ଧୁବ
ଅସା ସମ୍ପର୍କରେ ଗୋଟିଏ ସମାଲୋଚନା ପ୍ରବନ୍ଧ
ଲେଖିଥିଲେ । ତାହା ୨୭୮-୧୯୮ ସାଲର
ବିଭକ୍ତୀ ବେଳେବର କେନ୍ଦ୍ରସମ୍ପର୍କେ ପ୍ରକାଶିତ
ହୋଇଅଛି । ତାହା ପାଠକଲେ ଜଣାଯିବ ଯେ
ସମସ୍ତ ବନ୍ଧୁବେଶ ମଧ୍ୟରେ ଦେବର ଏହି କାର
ଖାନାଟି ବ୍ୟବସାୟିକ ନିୟମରେ ପହଞ୍ଚିବ ।

୨୩୩୦୧ ରେ ବନ୍ଧୁକାର ଶେଷକଟି ବାହା
ଦୁଇ ଭାବର ଉପ ସେକେଟିସ ମାନ୍ୟବର
ଉକ୍ତ ସାଦେବ ଓ ଓଡ଼ିଶାର କ୍ରିଷକର
ସାଦେବ ଏ ଦୁହିଁଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଉକ୍ତ ତମଜା କାର
ଖାନା ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ ।

ପ୍ରତିଦିନ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେତେ ତମଜା ଓ
ତମଜା ବସିବାର ମସଲା ଏ କାରଖାନାକୁ ସରବ
ଲକ୍ଷ ଦେଉଅଛି ସେଥିର ପରିମାଣ ଏତେକ
ବହୁମତେ ତମଜା ଓ ତମଜାର ଜିନିଷମାନ
ଯୋଗାଯୋଗ ପାଇଁ ରେକାରରୁ ଓ ସାଧାରଣ
ଲୋକଙ୍କଠାରୁ ଯେଉଁ ପରିମାଣମାନ ଅସୁଅଛି
ତାହା ଯୋଗାଇ ଦେବ ନାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ ଦେଖି
ମୂଲ୍ୟଧନ ଅବଶ୍ୟକ ।

ଅନୁଭବରୁ ଦେଖାଯାଇଅଛି ଏ କାରଖା
ନାରେ ଦେବା ଗଠାଇଲେ ଉକ୍ତ ଦେବାରେ ସତ
ତତ୍ତ୍ୱା ଦେଖି ଦରରେ ଲାଭ ଦେବ । ଭବ୍ୟ
ତରେ ଏ ବ୍ୟବସାୟର ଉନ୍ନତ ଦେବା ଉଦ୍ଦେ
ଶ୍ୟରେ ଏ କାରଖାନାଟି ଜଣକର ସମ୍ପର୍କ ଦେବା
ବାହ୍ୟାସୁ ନୁହେ । ଗତବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଅନେକ
ସରକାରୀ ଓ ବେସରକାରୀ ରତ୍ନଲୋକ ଏ କାର
ଖାନାକୁ ଯୌଥ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ପରିଗଣ କରିବା
ଉପର ବୋଲି ପ୍ରକାଶ କରିଅଛନ୍ତି । ତଦନ୍ତ
ସାରେ “ଉତ୍କଳ ଟାନେରୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନ ଲିମିଟେଡ଼”
ନାମରେ ଏହି କାରଖାନାକୁ ରେକର୍ଡ଼ିଂ କରି
ହୋଇଅଛି ।

ଏକାର ମୂଲ୍ୟଧନ ବର୍ତ୍ତମାନ ୨ଲକ୍ଷ ଦେବା
ଦେବ ବୋଲି ପ୍ରତି ଦୋଇଅଛି ଓ ତାହା ୧୦
ଦେବା ମୂଲ୍ୟ ୨୦୦୦୦ ଅଂଶରେ ବିଭକ୍ତ ଦେବ ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ଏ କାରଖାନାରେ ଥିବା ସମ୍ପର୍କ ଏହି
୨ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ଗଣନା କରିବି ଏବ
ଉକ୍ତ ସମ୍ପର୍କର ମୂଲ୍ୟ ଅଂଶରୂପେ ପ୍ରୋପ୍ରାଇଟର
(ବର୍ତ୍ତମାନ ମାଲିକ) କୁ ଦିଆଯିବ ।

ଯୌଥକାରବାରର ଅଧିକ ଅନୁସାରେ
ଅଂଶଦାରମାନଙ୍କର ଯେଉଁ ପ୍ରଥମ ସର ଦେବ
ସେଯମାନ ଜଳଲିଖିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ପ୍ରସ୍ତାପିତ
ବରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସତ୍ୟରେ ଡାଇରେକ୍ଟର ନିୟୁତ୍ତ
ହୋଇଅଛନ୍ତି :—

ଉକ୍ତ ସର ଅନ୍ତର୍ଗତ ମୁଦମାସ ତା ୨୮ ଉପରେ
ଦେବ ।

- ଡାଇରେକ୍ଟରମଣ ।
- ଶ୍ରୀ ରାଜେନ୍ଦ୍ରଚନ୍ଦ୍ରସୁନ୍ଦର ରାଓ ଦେଓ ସଭା । ତ ।
- ଶ୍ରୀ ଗରବର ନାରାୟଣଚନ୍ଦ୍ର ଧୀର ନରେନ୍ଦ୍ର ସଭା । ତ ।
- ଶ୍ରୀ ସପ୍ତ ନାରାୟଣଚନ୍ଦ୍ର ନାୟକ ବାଦ ଦୁଇ ଜମି ଦାର ଓ ଯେଦୁଳପ୍ରାପ୍ତ ତେସୁଟି ମଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍, ଶ୍ରୀମୁକ୍ତ ଗୌରୀପଲ୍ଲର ସପ୍ତ, ସମ୍ପାଦକ ବଟତ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ବ୍ୟକ୍ତିମାନ
- ଶ୍ରୀ ଉପସ୍ଥ ଅଦେମଦମୁକ୍ତା ମହାଜନ
- ମାନ୍ୟବର ଶ୍ରୀ ମଧ୍ୟଦୁର ଦାସ ହି ଅଭ ଇ ପରି- ବୁଲବ ଡାଇରେକ୍ଟର

ଏ ବ୍ୟକ୍ତିମାନ ଟଙ୍କା ବହିତ ଭଲକାଗ୍ର ଦକ୍ଷୀ
ଓ ଲୁଗନ ବାଲରେ ତମା ରହିବ ।

ଅଧିକ ସମ୍ପର୍କରେ ପଞ୍ଚମର୍ଗଦାତା—

ଶ୍ରୀ ବାବୁ ସମସନ୍ଧର ସପ୍ତ
ଶ୍ରୀ ବାବୁ ନିମାଇଚରତ ମିଶ୍ର ଉତ୍କଳମାନେ
ଯେଉଁମାନେ ଏ ବ୍ୟକ୍ତିମାନ ଅଂଶ ନେବା
ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତେ ସେମାନେ ଦରଖାସ୍ତ୍ରସହ
ଅଧେ ଟଙ୍କା ପଠାଇବେ ଓ ଦରଖାସ୍ତ୍ର କାରଖାନା
କମାସ ମଧ୍ୟରେ ବାଣ ଅଧିକ ଟଙ୍କା ଦେବେ ।

୧୯୦୧ ସାଲ ଯୁଦମାସ ପରେ ଯେଉଁମାନେ
ଅଂଶଦାର ଦେବାକୁ ଦରଖାସ୍ତ୍ର ଦିଅନ୍ତେ
ସେମାନେ ଦରଖାସ୍ତ୍ର ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କର ଅଂଶ
ସଂପ୍ରା ଦେବା ପଠାଇବେ ।

ଉତ୍କଳ ଅଂଶଦାର ଏ ବ୍ୟକ୍ତିମାନ ରେକର୍ଡ଼ିଂ
ଫୁଲ୍ଲ ଅପିସ ହୋଇଅଛି ।

ଅଂଶଦାର ଦେବାପାଇଁ ଦରଖାସ୍ତ୍ର ପରିସ୍ତ
ଲତ (ମେମେଣ୍ଡେଜ୍) ଡାଇରେକ୍ଟରଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେ
ଶକୁ ପଠାଇବାକୁ ଦେବ ।

ଦେବା ପରିସା ମେମେଣ୍ଡେଜ୍ ଡାଇରେକ୍ଟର
ଠାକୁ କମ୍ପା ସୁଧା ଦେଲେ ଉପରେକୁ ବାକକୁ
ପଠାଇବାକୁ ଦେବ ।

ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ତା ପ୍ରମ “ ମେମେଣ୍ଡେଜ୍,
ଉତ୍କଳ ଟାନେରୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନ ଲିମିଟେଡ଼ ଉତ୍କଳ ଅଂ
ଶଦାର ” କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ରେଖିବାକୁ ଦେବ ।

ଉତ୍କଳ ଟାନେରୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନ ଲିମିଟେଡ଼ ।

ସନ ୧୮୮୨ ମସିହା ଅ ୭ ଉପ ମତେ
ରେକର୍ଡ଼ିଂ ହୋଇଅଛି ।

ଉତ୍କଳ ଟାନେରୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନ ଲିମିଟେଡ଼ର
ମେମେଣ୍ଡେଜ୍ ଡାଇରେକ୍ଟର ସତ୍ୟସମ୍ପ୍ରା ସମାପେଷ
ମହାସପ୍ତ ।

ଅନେ ଉପରେକୁ ଉତ୍କଳ ଟାନେରୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନ
ଲିମିଟେଡ଼ର ଯେ ୩ ଅଂଶ ନେବାକୁ

ସ୍ୱୀକୃତ ଅର୍ଥ ଏତଦ୍ୱାରା ଉକ୍ତ ଅଂଶର ସର୍ବସ୍ୱ
ମୂଲ୍ୟ ଟଙ୍କା () ଅତଦ୍ୱାରା

ଦେବଦର୍ଶ ରେକର୍ଡ଼ିଂ ହୋଇଅଛି ।

କମ୍ପାନୀ ।

(ସ୍ୱାସର ଓ ହୁସ୍ ଟିକଣା)

ନାମ—

ଗ୍ରାମ—

ପୋଷ୍ଟାଫିସ—

ଜିଲ୍ଲା—

ମନୁଷ୍ୟ—ବ୍ୟକ୍ତିମାନ ନିୟମାବଳୀ ଇଂରେ
ଜାରେ ଅଛି ଯେଉଁମାନେ ନେବାକୁ ଇଚ୍ଛା
କରିନ୍ତି ସେମାନେ ଅଠଥଣା ପଠାଇଲେ ତାହା
ରେ ତାହାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ପଠାଇ ଦିଆଯିବ ।

ବିଶେଷଦୟା—ଯେଉଁମାନେ ଅଧେ ଟଙ୍କା
ପଠାଇବେ ସେମାନେ ତାହାରେ ଥିବା ‘ହୁସ୍
ଟିକଣା’ କମ୍ପା ହୁସ୍ ପଠାଇଲେ ଉପରେ ଥିବା
‘ଅଧେ’ ଟଙ୍କା ନିର୍ଦ୍ଦେଶେ । ଅଧିକ ମଲ୍ଟର
ଦ୍ୱାରା ପଠାଇଲେ ତାହା ଚଳେ ଥିବା ବିକ୍ରୟକ
ବାଟଦେବେ କମ୍ପା ‘ରେକର୍ଡ଼ିଂ ଲିମିଟେଡ଼
ନୋଟ’ ପଠାଇଲେ ଉପରେ ଥିବା ବିକ୍ରୟକ
ବାଟ ଦେବେ ।

REVISED NOTICE.

0-59 pole of Lakhraj land bearing Khasra No. 6082 situated in Mouza Patpur Ph. Cuttack Habeli will be sold by public Auction together with a bungalow, outhouse, latrine and well which stand on Government Khasmahal land measuring 0-0748 acre appertaining to Khasra No. 6901 and 6906 in part. There is a compound attached to the Bungalow which covers 0-4788 acre of the Government Khas Mahal land appertaining to No. 6081, 6084, 6085, 6907, 6083 and 6906 part, 6902, 6901 part, 6903, 6904, 6897 part and also the said 0-59 pole of lakhraj land.

Purchaser will have to take lease of the above Khasmahal land on payment of rent at the rate of Rs. 100 per acre per annum.

25th June 1909. is fixed for the sale.

L. BIRLEY. Collector.

କଟକ ଜିଲ୍ଲାର ଶାସ୍ତ୍ରୀ କଳାହରଣ ବାହାଦୁରୀଙ୍କ ଆଦାଲତରେ ।

ସେହେଲ । କ । ପୁଣି ବୋଠାଦେଖ ଷ୍ଟୋର ଉଲ୍ଲହାର ସମସ୍ତ ବିକ୍ରମୀ କିଦାର ଓ ମନଦମ ଓ ସରକାରୀ ଓ ହିନ୍ଦୀ ବଦସୁଦ୍ଧାର ଓ ମସ୍ତକର ଓ ଲଗଣକାର ଓ ସୁଗୁଣ ସମସ୍ତ ଆବା, ପାତ୍ର, ଗଜଗାଦିଆ ଓ ସଞ୍ଜଦିଆ ମୁକାମାଳକ୍ ଜଣାଉ ଦିଆଯାଉଅଛି କ ଉକ୍ତ ଷ୍ଟୋର ଉଲ୍ଲହାରେ ମୁକାମୁରୁ ଅବଲମ ଧା ୧୫ ର ମତେ ସଫ ଆଦାଲତରୁ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ବାବୁ ଦେବେନ୍ଦ୍ରପାଥ ଗପ୍ତ ମହାଶୟକ୍ କମଳ ମେନେଜର ସ୍ୱରୂପ ନିୟୁକ୍ତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଓ ମେନେଜର ମହାଶୟ ମଧ୍ୟ କଲକତ୍ତା ଅପ୍ରେଲ-ମାସ ତା ୨ ରଖେ ଅଧିକାରୀଙ୍କଦ୍ୱାରା ହଜର ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟର ଗ୍ରହଣ ଦରଅଛନ୍ତି ଓ ଉକ୍ତ କାରଖାନାକୁ ଷ୍ଟୋର ସମ୍ପାଦ୍ଧି ଓ ପୁର ବଦସିର କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ୨ ଦିନିକା ବା କାଳ ବଦସିରୁ ବସୁକ୍ତ ଥିବା କର୍ମରୁମାନଙ୍କ କର୍ତ୍ତୃକ ତମ୍ନା ପୁଣି କଲେକ୍ଟରମାହୋଦୟଙ୍କ ଅଧୀନ ଶାସନାଦାର ଉଲ୍ଲହାର କର୍ମରୁମ୍ କର୍ତ୍ତୃକ ନ ହୋଇ ମୁକତ ରଖାଯିବାର ଆଦେଶ ହୋଇଅଛି ଏତଦ୍ୱାରା ଏତଦ୍ୱାରା ଜଣାଉ ଦିଆଯାଉଅଛି କ ଉକ୍ତ ମେନେଜରଙ୍କ ଦରପରୁ ନିୟୁକ୍ତ ଥିବା କୌଣସି କର୍ମରୁର ଭବି ଅନ୍ୟ କାହାରକୁ ଦେହି ବହିମାସ ମଜୁରୀ ଟଙ୍କା ବା ଧାନ ଓ ଗୋରୁ ଆଦାୟ

ଦେବେ ନାହିଁ ଓ ଉକ୍ତରୂପ ଅଦେଶ ପ୍ରଦାନେ ସଦ ବୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଉକ୍ତ କାରଖାନାରେ ଉକ୍ତ ମେନେଜରଙ୍କ ଅଦେଶ ଭଲ କାହାରକୁ ଉକ୍ତ ଓ ଗୋରୁ ଦେବେନ୍ଦ୍ରପାଥ ପ୍ରକାଶ ହୁଏ ଦେବେ ବାହାର ଦେବେନ୍ଦ୍ରପାଥ ଉକ୍ତ ଟଙ୍କା ଅଦ ବାକୁ ମନୁଷ୍ଟ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ । ଇତ । ତା ୧୨ ରଖ ମାତ୍ରେ ଅପ୍ରେଲ ସନ ୧୯୦୧ ମସିହା ।

J. J. Patel District Judge

ରାଧିକାର M, E ପୁଲ ନିମନ୍ତେ ଅନୁଷ୍ଠିତ କଟକଜିଲ୍ଲା ୧୨ ବାର୍ଷିକ ପଦ୍ମଶୋଭାଶ୍ରୀ ଉକ୍ତ ଓ ଉଲ୍ଲହାର ସୁଦକ୍ଷ ଜଣେ ସେହେଲ ପତ୍ରର ଅବସ୍ଥା । କେତକଟ ୧୦ କା, ଶାନ୍ତି ଉଲ୍ଲହାର ଅଣାଅଛି । ସମାଜ୍ୟ ଉଲ୍ଲହାର ଜାଣିଥିଲେ ଯଥେଷ୍ଟ ବୁଦ୍ଧିଶିଳ୍ପଦତା ପାତ୍ର ପାଇବେ । ତା ୩୦ ରଖ ମଧ୍ୟରେ ଅବେଦନସଦ୍ୱାରା ପଠାଇ ଯିବୁଦ୍ଧାୟ କ୍ରମେଷ ସମ୍ପାଦ ଅବଲମ ହେଉଛି । ଇତ ।

Charles Singh. Head Master.

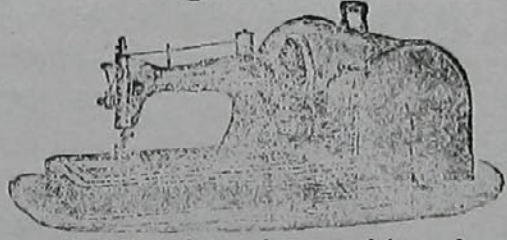
ବନ୍ଧୁପତ ।

କଲକା ବନ୍ଧା ମଧ୍ୟରେ ବହୁ ପରମାଣ ଆବାଦ ଯୋଗ୍ୟ ପତ୍ର ଓ ଜଙ୍ଗଲ ଜମି ରସୁଦ୍ଧ ସୁଦେ ବନୋବସ୍ତ ଦିଆଯିବ । କଲକା ଓ ବଦେ-ଠାରୁ କୃମିରହାସ୍ତ . ଅନାୟାସରେ ଗମନାମତ କରବାବ ସୁଦଧା ଅଛି ଏବ ଓଡ଼ିଶା ଅନ୍ତର୍ଗତ ଗୁଜରାଲ ବନର ସହର ଏ ବନ୍ଧା ସସୁକ୍ତ ଅଟେ । ଏ ସମ୍ବନ୍ଧେ ବୃତ୍ତେଷ ବନରଣ ଜାଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହଲେ ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା ଠିକଣାରେ ଅବେଦନ କରବାକୁ ଦେବ ।

ଶାସ୍ତ୍ରୀ ମାତେଜର, କଲକାସୁନି, ସୁନ-କଲକା ପୋ: ଓ ଛେ: ଅର୍ପିତ ଜିଲ୍ଲା କଟକ ।

SINGER AND WHEELER & WILSON Sewing Machines

For Cash or on Hire Purchase system by easy monthly payments.

Prices from Rs. 30 and upwards.

We have 400 varieties of sewing machines for, families tailors manufacturers &c. &c. These are profitable and useful for families. These are giving livelihood to several poor tailors. These are earning money to manufacturers. Apply to the sole Proprietors and manufacturers. The Singer manufacturing Company District office :—Vizagapatam or to their Sub-offices ; Berhampore(Ganjam Bezwada, Coconada Cuttack Gunteer, Nellore and Parvatipur.

ସିଙ୍ଗର ଏବଂ ୱିଲିଅମ୍ସନ୍ ଏବଂ ୱିଲିଅମ୍ସନ୍ କୋମ୍ପାନୀ ସିଲିଭର କମ୍ପାନୀ । କମର ତମ୍ନା ପ୍ରତିମାସିକ ସୁଲଭ କମ୍ପି- ବନଦ୍ୱାରା ଦାମ ଅଦାୟ ହୋଇପାଏ । ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ପରବାଦମାନଙ୍କ ଓ ଦରକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୟବଦାର ନିମିତ୍ତ ୫୦୦ ରୁମର ବିଭିନ୍ନ ଉଚ୍ଚ ଧର୍ମମାନଙ୍କଠାରେ ପାୟାଗାଏ ଏହା ପରକାରମାନଙ୍କ କର୍ମରୁ ବୃତ୍ତେଷ ଉପଯୋଗୀ ଓ ଲାଭକର ଏହି ନିକମାନ ପତ୍ର ମଧ୍ୟର ଦରକାରୀଙ୍କୁ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ହରୁଅଛି । ଏହା ମଧ୍ୟ ଦାରକାରମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଟଙ୍କା ଉପାଦାନି କରବାବ ବୃତ୍ତେଷ ଉପାୟ ଏକମାସ ସହାଧିକାର ଓ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦର୍ତ୍ତା "ସିଙ୍ଗର କୋମ୍ପାନୀ" । ସଦର ଅର୍ପିତ ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା, ସଦଅର୍ପିତ ବନଦମପୁର (ଗଞ୍ଜାମ) କେତକଟକ ମେଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ କଟକ, ଗୁଜିର ଦେବେନ୍ଦ୍ର ଏବ ଆଦାୟ ।

ଉତ୍କଳ ଦାସିକା ।

ଏବଂ ତା ୧୦ ରଖିଲେ ସେହି ଦେବୀ ସପ୍ତା-
କରେ ଗୁରୁତରରେ ଯେଉଁମାନେ ଘୋରରେ ୪୪୯୧
ମୃତ୍ୟୁ ବୋଧପୁଲ । ପୂର୍ବ ସପ୍ତାକର ଅଳ୍ପ ୪୨୮୪
ଥିଲା । ଏହା ପଞ୍ଚାବନ ୧୯୨୯ ରୁ ୨୦୦୪
ରୁ ବଢ଼ି ଅଛି ନବୁଦା ଅନ୍ୟ ପ୍ରଦେଶମାନଙ୍କରେ
ଦ୍ରାସ ହେବୁ ମୋଟ ପଲ ଉପା ହୋଇଅଛି ।

ଏବଂ ତା ୧୦ ରଖିଲେ ସେହି ଦେବୀ ସପ୍ତା-
କରେ ପୂର୍ବ ବଙ୍ଗରେ ୧୮୨୨, ବଙ୍ଗରେ ୧୮୩୨,
ସୁର ପ୍ରଦେଶରେ ୧୯୨୮ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶରେ
୧୯୧୧ ଏବଂ ବମ୍ବେରେ ୧୯୫୩ ଏ ୧୯୨୦୧୦
କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ସାମାନ୍ୟ ସାମାନ୍ୟରେ । ପୂର୍ବ ସପ୍ତା-
କର ଅଳ୍ପ ୧,୧୦,୮୮୮ ଥିଲା । ଅଧିକାଂଶ ବୃଦ୍ଧି
ସୁର ପ୍ରଦେଶ ଏବଂ ବଙ୍ଗରେ ଘଟିଅଛି ।

ଏବଂ ତା ୧୫ ରଖିଲେ ସେହି ଦେବୀ ସପ୍ତା-
କରେ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ଗୁରୁତରରେ ଅକାସ ମେଘାଦଳ
ଓ ଧୂମାଳ ବର୍ଷା ହୋଇଥିଲା । ମଞ୍ଚ ବଳମ,
ଉତ୍କଳ ଉତ୍କଳ, ଦେଶର ମଧ୍ୟଭାଗ ଏବଂ ବରି-
ଶରେ ବହୁ ଅଧିକ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା । ଏ ସମ-
ସ୍ତର ବୃଦ୍ଧିର ପରିମାଣ ଉପର ବରମାନେ ପ୍ରାୟ
୧୫୫୯ ୨୦ ବଢ଼ିଥିଲା ।

ଅକ୍ଷରପଢ଼ାଠାରେ ଚୋରକଳି ମଧ୍ୟକୁ ଅନ୍ୟ
କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ଯେଉଁ ବମ୍ବେ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିଲା
ସେମାନଙ୍କରେ ସୁଲକ୍ଷଣ ପ୍ରଥମେ ଜଣେ ବଙ୍ଗାଳି
ପିତାକୁ ଧରିଥିଲେ ମାତ୍ର ତାକୁ ପତ୍ନୀ ହେଉଅଛନ୍ତି ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ସେହି ବାବୁ କାମର ଦୋଷଦୂରର
ଜଣେ ମୁଦ୍ରାମାନ ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇ ବରମୁଦ୍ରିକ
ଅଛି । ଅଧିକାଂଶ ପ୍ରତି ୫୦୦ ବା କାର୍ଯ୍ୟରେ
ମୂଲ୍ୟ ଦେବାକୁ ଅବେଦ ହୋଇଥିଲା ମାତ୍ର ସେ
କାର୍ଯ୍ୟକ ଦେଇ ୦ ପାରିବାକୁ ହାଜିରରେ ଅଛି ।

ବଙ୍ଗ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଦେଉଅଛନ୍ତି
ବଲକରୀର ସେ ସମସ୍ତ ପ୍ରାନ୍ତରେ ଦୁର୍ବ୍ୟାପ୍ତର
ଅଧିକାର ଯଥା ସମ୍ଭବ ପରିଚାଳିତ କରୁଛି । ଅତ
ବହୁକାଳ ନିଦେଶ ହୋଇଥିଲା ସେହି ଅଧିକାର
ଅଧିକାର ହେତୁକାର ପ୍ରକଳ ଉତ୍କଳ ଉତ୍କଳ ବର୍ତ୍ତମାନ
ଠା ଦେବା ଦେଉରେ ତଳର ଅଧିକାର ମଧ୍ୟ
ତା ୨୮ ରଖିଲେ ଅଳ୍ପ ଏକ ବର୍ଷ ପ୍ରକଳ କରୁଛି ।
ମାତ୍ର ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଏହି ନିଦେଶ କରୁଛି ହୋଇ
ପାରେ । ପ୍ରକୃତ ମୁଦ୍ରିକାଦ୍ରାବୁ ମୁଦ୍ରିକାପ୍ରକଳ
ଅଧିକାରୀ ପୂର୍ବ ଦର୍ଶନୀକୁ ପଲ ବଳିତ ହୋଇ
ପାରୁ ।

ସର ନିରେନ୍ଦ୍ର କେତକର ସାଦେବ ବଳି
ତା ଦାଦିନୋଟର ଉପ୍ କିମ୍ବଦନ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟକର

ଏବଂ ସୋମବାର ପ୍ରକଳ ହେଲେ । ଦାଦିନୋଟର
ବାବୁକୁ ଓ ଓକରମାନେ ବାବାକୁ ସ୍ଵାମୀ
ସମାପଣ ପ୍ରକାର କରନ୍ତେ ସେ ବର୍ଷର ଉପ-
ସ୍ତୁତି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେଉଥିଲେ । ସାଦେବ ମହୋ-
ଦସ୍ୟୁ ଦୁର୍ବେ ଚଳିତବା ଦାଦିନୋଟର ଜଣେ
ବରମୁଦ୍ରିକ ଥିଲେ ଓ ବଡ଼ ସୁଖ୍ୟାଳ ନିଶ୍ଚିତ ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରଧାନ ବରମୁଦ୍ରିକ ପଦ ଦେଲି କଳ-
ତରୁ ଯେଉଁ ଅଧିକାରେ ସର୍ବ ସାଧାରଣ ବସେଷ
ଅନୁଭବ ହୋଇଅଛି ।

ବଙ୍ଗୀୟ ବଜେଟର ସମାଲୋଚନା ସରକରେ
ନବମ୍ବିମେଣ୍ଟ ପସରୁ ନିର୍ବାଣ ହେବା ନାହିଁ ଅଛି ସେ
ଅନୁଭବ ପଦର ଉତ୍କଳ ବୃଦ୍ଧିର କଥା ଉଦ୍ଘୋଷ୍ଟ
ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟରେ ହିଁ ଦେଇ ବରମୁଦ୍ରିକ ସେକ୍ଟର
ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କାରଣ ଠା ଯାଇଅଛି । ଶୀଘ୍ର
ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକାର ଅପା ଅଛି । ବଙ୍ଗର ଦୋର
ଅଧିକାର ମାତ୍ର ଅଳ୍ପ କମ୍ରେ ବେତନ ବୃଦ୍ଧି
ହେବ । ଏ ନଗରର ଦେବାନୀ ଅକାଳର ବୃଦ୍ଧି
କର୍ମୀର ନକରୀ ଏକ୍ସିମେଣ୍ଟର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ
ଦେଉଲକ୍ଷଣ ନିଜା ୧୫୫୯ ହୋଇଅଛି । ବଙ୍ଗର
ସୁଧାର ହେବା ମାତ୍ର ବୃଦ୍ଧିକର୍ମୀର ଦାର୍ଯ୍ୟ ଅବମ୍ବ
ହେବ ।

ଅମୃତାବଳୀର ନୂତନ କଳକରୁ ଶସ୍ତ୍ରକୁ
ବରମୁଦ୍ରିକ ସାଦେବକର ଅଗମନରେ ପୂର୍ବକାଳର
କରେତର ନିୟମ ଯେଉଁ ଅଧିକାର ଦେଖି
ଲେକେ ବଡ଼ ଅନଳ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ସେ
ପ୍ରକାର ନିୟମ ସମସ୍ତରେ କରେତରରେ ଉପ-
ସ୍ତୁତି ଦେଉଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଅପରିମାଣ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ ନିଷିଦ୍ଧ
କରୁଅଛନ୍ତି । ଅନୁଭବରେ ଏବେଲି ବା ଶୁକ୍-
ଯାଏ କରେତରେ ବହୁକାର ଓ ଗଳ୍ପ ବୋଠିକୁ
ଦାଦିନୋଟର ବଳିକୁ ରିଷି ପାଉଅଛନ୍ତି ।
ପ୍ରତିମାଧର ତା ୪ ଟଙ୍କା ପରେ ଯେନସର ହେବା
କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ନିୟମ ଉଠଇ କେଉଁ ଅବେଦ
ପେନସର ନାକର ଅଧିକାରୀ ଦୂର କରୁଅଛନ୍ତି ।
ଗାହାକର ଦୁର୍ବ୍ୟାପ୍ତ ନିୟମ ସମ୍ଭବ ଏଥି ମଧ୍ୟରେ
ସାଧା କରା ଯାଇଅଛି ବର୍ଷରେ କରସାଧାରଣ
ସମସ୍ତ ଦେବାନୀ ସୁଖା ସାଏ ।

ବାବୁଲକ୍ଷଣ ଅଧିକାର ବରମୁଦ୍ରିକର ସେକ୍ଟରମାନେ
ସଞ୍ଜକ୍ଷଣ କରୁଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟ ଚାଲିଲେ
ଅଧିକାର ଉପର ଦୁର୍ବ୍ୟା ପାଉଅଛନ୍ତି । ଏହି କିମ୍ବ-
ଦନ୍ତୀ ସାଧାରଣ ମଧ୍ୟରୁ ବରମୁଦ୍ରିକ ଉତ୍କଳଗୁଡ଼ିକ
ମଧ୍ୟରେ ଜାଣିବ ଅବଶ୍ୟକ ଏକ ଏକ ମଧ୍ୟରୁ
୧୫୫୯ ଅଳ୍ପ ଅଧିକ ଏବଂ ସମାନେ ଅବଧି ସୁଖା
ବସ୍ତୁରେ ଅଛନ୍ତି । ସର୍ବସ୍ଵତ୍ୱା ୧୦୦ ବାରେତରେ
ଏକ ୧୦୦ ବା ବଜେତରେ ଅଛନ୍ତି । ବାବୁଲ-
ଠାରେ ଏସାକର ବରମୁଦ୍ରିକ ଅଧିକାରୀ ମାତ୍ର
ଦେବ ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଦୁର୍ବ୍ୟାପ୍ତ ଅଧିକାର ହୋଇ

ଅଛି ସେ ଦେବାନୀ ଉତ୍କଳରେ ସେମାନଙ୍କ
ଦାଦିନୋଟର ସାଧନକାରୀର ବସରେ ବହୁକାର
ଉପଦେଶ ହେବେ ।

‘ଖୁଲ ଅକ ଉତ୍କଳ’ ବଙ୍ଗ ଟିକା ବରମୁଦ୍ରିକ
ଏବଂ ବାବୁଲକ୍ଷଣ ବରମୁଦ୍ରିକର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
କଥା ମଧ୍ୟରେ ଦେଖିଅଛନ୍ତି ବସ୍ତୁ ମାତ୍ର
କାର ଟିକାମାନଙ୍କର ଦୈନିକ ବେତନ ଦର୍ଶି
ପଲସା । ଏଥି ସଙ୍ଗେ ନିଦେଶକୁ ପଶ୍ଚିତ
ଅଧିକାର ଓ ସର ନିଦେଶକୁ ଏକ ଉତ୍କଳ
ସାନ୍ତେ ତେପୁଟ ନିଦେଶକୁ ପରମୁଦ୍ରିକ
ଦାର୍ଯ୍ୟରେ ଅଧିକାର ସେମାନଙ୍କର ତଳ । କରେତ-
ରଥା ମିଶାଇଲେ ଟିକାମାନେ ଦେମନ୍ତ ହେବେ
ଅଛନ୍ତି ସରକରେ ବୁଝାଯିବ । ଏକଥାଟି ବଡ଼
ଗୁରୁତର ଅମ୍ବେମାନେ ଏଥିପ୍ରତି ସ୍ଵର ନିଦେ-
ଶକୁ କରୁଥିଲେ ମନୋଗୋଷ୍ଠି ଅଧିକାର କରୁ ଏଥି
କରୁ ବରମୁଦ୍ରିକ ଏକ ବଜେତ ନିଦେଶ ଅଧି-
କାର କରୁଅଛି ।

ଅଲଗ୍ନ ବମ ମୋକଦ୍ଦମାର ଦରମ ବରମୁଦ୍ରିକ
କରେତ ହୋଇଅଛି । ଏବଂ ତା ୧୫ ରଖିଲେ
ଅଧିକାରମାନଙ୍କର ମତ ନିୟମ । ଏକକର
ଅଧିକାର ତା ୧୫ ରଖିଲେ ଉପଦେଶ ଅ
ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ ଥିବାର ଏକ ଅଧିକ ଅଧି-
କାର ସେହି କି ୨ ଟଙ୍କା ଅଧିକାରୀ ଉପରେ ଅଛି
ଏକକର ଅଧିକାର ସେହି ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ
ସୁଧାର ମତ ହେବେ । ଅଲଗ୍ନ ଦୋଷୀ ସହର
ଅଧିକ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବରମୁଦ୍ରିକରେ ଅପରାଧ ପ୍ରମାଣ
କି ହୋଇ ବଳୁ କରେ । ଦରମ ବରମୁଦ୍ରିକ
କଳ ସାଦେବ ଏକମାସରେ ବରମୁଦ୍ରିକ ଦୋଷୀ
କହି ଅଛନ୍ତି । ସେହି ମୋକଦ୍ଦମା ଶୁଣିବାକୁ
ବରମୁଦ୍ରିକ ଲଗିଲି ତାହା ଶୁଣି ଉପୁ ନିଦେ-
ଶକୁ ଏକମାସ ଲଗିବାର ଅଧିକାର ନୁହେ ।

ମେକଦ୍ଦମାର ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ବରମୁଦ୍ରିକ
ସାଦେବକର ଏକ ପଦକ୍ଷେପ କରୁଥିଲେ ଦାମ୍ବ-
କରେତ ସାଦେବ ବରମୁଦ୍ରିକ ସେ କରେତକୁ
କରି ବସ ବାଣି କେବାର ତେପା କରେ ।
ମରେ ତାକୁ ବସେତା ନିଦେଶରେ ସେ
ପଦକ୍ଷେପ ଓ ସାଦେବ ଉତ୍କଳ ଦେବରେ ବସ
ପ୍ରଦେଶ ହେଉଅଛି । ବରମୁଦ୍ରିକ ସେମାନଙ୍କୁ ତଦ୍ଵାରା
ନିମନ୍ତେ ନିଦେଶର ତଦ୍ଵାରାକୁ ନିଦେଶ
ଦେଲେ । ସେହି ନିଦେଶ ଦାମ୍ବକ ଦେଖିବୁ
ସାଧାରଣ କରୁଥିଲେ ତା ନିମନ୍ତେ କଳ ପ୍ରାଣର
ମଧ୍ୟ ବରମୁଦ୍ରିକ କାର୍ଯ୍ୟ ବଦଳର ଲଗିତ ଦୁର୍ବ୍ୟ
ଏବଂ ଏପରି ଦାମ୍ବକ ଅଧିକ । ଏଥିପ୍ରତି ମଧ୍ୟରୁ
କରେତ ବାଣି ସେହି ତାଳରେ ଅଛନ୍ତି ସେ
କାଳ ବୋଧବାଦୀ ହେବା ବରମୁଦ୍ରିକ ନୁହେ ।

ବାଲେଶ୍ଵର ସମାବେଶ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରକାଶ
 ସେ ସେଠା ମିତ୍ରମିତ୍ରପାଲିକା ପ୍ରାୟ ୫୨୦୦୦୦
 ଅନୁଷ୍ଠାନ ବା ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦୋରାଣ । ସର-
 ଦାର ଅଧିକାର ଅଧି ଅନୁଷ୍ଠାନ କରାଯାଇଛି ।
 ଠିକ ଦେବେ ଟଙ୍କା ନଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ନିକଟରେ
 ଜଣାଯିବ । ବଡ଼ାଦାର ଓ ବାରି ସରକାରଙ୍କର
 ଦାବୀରେ ଅଛି । ଟିକସ ଦାବୀର ଅନ୍ତରାଳ
 ପୀଡ଼ିତ ଦେଇ ଜାମିନରେ ଥିଲେ, ତାଙ୍କର ମୂଲ୍ୟ
 ହୋଇଅଛି । ବେଢ଼ା ବସନ୍ତ ଓ ଏହାଉପରେ
 ସମସ୍ତେ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ପ୍ରଭୁଦାସ ମୋଦକ
 ଯେତେବେଳେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଅଛି ତେବେ
 ବେଳେ ଯଥାସମ୍ଭବ ସମସ୍ତ କଥା ବାହାରିବ ।

ବାଲେଶ୍ଵର ସମାବେଶକୁ ଶୁଣି ଅଛନ୍ତି ତ
 ବାଲେଶ୍ଵର ମିତ୍ରମିତ୍ରପାଲିକା ଚେଷ୍ଟାମାନ
 ସେଠା କରାଯାଉଥିବା ଧର୍ମପ୍ରକାଶ କଳାପ
 ଦେଉଅଛନ୍ତି ସେ ଯେଉଁମାନେ ଏକକର୍ତ୍ତବ୍ୟ
 ଟିକସ ଦେଉଥିବାର ରହିବ ବେଳା ନ
 ପାରେ ସେମାନେ (ଟିକସ ଦେଉଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା)
 ସୁନବାର ଟିକସ ଦେବେ । ଅନେମାନେ ଅନୁ-
 ମାନକରୁ ଧର୍ମପ୍ରକାଶ ମର୍ମ ସହଯୋଗୀ ଠିକ
 ଦିଅନ୍ତି ବାହାରି । ଟିକସ ରହିବ ଅନେକକର୍ତ୍ତବ୍ୟ
 ସମାନ ରଖିବା ହାଲୁ ଏକଥା ସମସ୍ତଙ୍କ ଜଣା ।
 ଯିଉଥିବା କିଛି ପୁଣି ରହିବ ରହିବା କିଛିଦେଉ
 ଯେତେ ଟିକସ ଦେଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଅଛୁଅରେ
 ତାହା ଦେବାକୁ ଦେବ ତେବେ ଯୋର ଅନ୍ୟାୟ
 ଓ ଅସନ୍ତୋଷଜୀବଦେବ ଏହା ଗୋଲିବା ବାହାରି ।

ଅନେମାନେ ଅନ୍ୟ ଅନଳ ସହକ ଅବ-
 ଶ୍ୟ ଦେଲୁ ଯେ କିଛିକୋଟର ରାଜା ଏ ନଗ-
 ରର ରେବନ୍ସା ହୁଏ ବାରିବା କର୍ତ୍ତାଳୟ
 ସହାୟ ଦୁଇଗୋଟି ବଡ଼ ଘୋଡ଼ା ମାଡ଼ିଲେ
 ଯୋଡ଼ିବାକୁ ସମସ୍ତ ସାନ ସହକ ଶ୍ରମଣ ଲୁଗା
 ଦାସକ କସ୍ତରେ ପ୍ରକାଶ କରିଅଛନ୍ତି । ଲୁଗା
 ମହୋଦୟା ଓ ସୁଲ ହାମିଟି ଏହି ପ୍ରସସ୍ତ ଦାନ
 କମଳେ ରାଜା ମହୋଦୟାଠାରେ ଅପେକ୍ଷ
 ଦୂରତର ପ୍ରକାଶ କରିଅଛନ୍ତି । ସୁଲର ବଡ଼
 ମାଡ଼ି ଟାଣିବା କାରଣ ଏକସୋଡ଼ା ବଡ଼ ଘୋ-
 ଡ଼ାର କପେକ୍ଷ ଦରକାର ଥିଲା । ରାଜା ମହୋଦୟା
 ସେ ଅଛନ୍ଦ ଦୁଇ ଦିନ ଦେଲେ । ପୁଣି ସେ
 ମାସିକ ରେବା ୫୨୦୦୦ ଟଙ୍କା ଏବଂ ଏକକାରୀନ
 ୫୦୦୦ ଟଙ୍କା ଦାନ କରିବାର ଅଜ୍ଞାତାର
 କରାଅଛନ୍ତି । ସାଧାରଣ ଶିକ୍ଷା କର୍ତ୍ତବ୍ୟେ ଗଣ-
 ଠୋଟ ରାଜା ସଦା ଲୋକପ୍ରିୟ ଓ ଶ୍ରୀମାନଙ୍କରେ
 ସେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟେ ଅନୁମୋଦନ ଅଛନ୍ତି । ଅନେମାନେ
 ଏସ୍ଥାନ ରାଜା ମହୋଦୟାଙ୍କ ଅନୁକାମ ଦେଉ-

ଅଛୁ । ଅପା ବରୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାଜା ଓ ରାଜ୍ୟ
 ମାନେ ଏସ୍ଥାନ ଅନୁକରଣ କରିବେ ।

ଉତ୍ତର ପାହାଡ଼ ସମାନର ବଞ୍ଚେନମରେ
 ଗର ବା ୧୨ ରାଜ ଶୁକରାର କଟକ ଛାଡ଼ି-
 ଇକୋରସ୍ତା ସୁଲଗୁରରେ କଟକର ସ୍ଵୟ ସଂ-
 ନାଅସ୍ତ ବାବୁଦରର ପ୍ରଥମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଗ୍ରାହ୍ୟ-
 ପଲସେ ଗୋଟିଏ ସାଧାରଣ ସଭା ହୋଇଥିଲା ।
 ଉପସ୍ଥିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସୁଲଗୁର ଅଧିକ ଏବଂ
 ଦେବେକଶ ଶିକ୍ଷାକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ବ୍ୟକ୍ତି ଛାଡ଼ା ପପର
 ବନ୍ଦୁ ଯିବିର ରାଜ୍ୟରେ ଅନ୍ୟ ଯେମ ଦେଇ-
 ଥିଲେ । ସ୍ଵୟ ମଧୁସୂଦନ ଶର୍ତ୍ତ ଦାହାକୁର ସଭା-
 ପରେ ଅସନ ଛାଡ଼ିବା କରିଥିଲେ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନିର୍ଦ୍ଦ-
 ଦ୍ୟୋର କଳ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଗୁରୁତ୍ଵକୁ ରଥ ବାଦ୍ୟାଧି
 ପ୍ରକାଶ କରିବା ପ୍ରକାଶଦ୍ଵାରା କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ସୁଖ
 ଶାନ୍ତିକ କର ତାହାକିଲ ଜୀବନକରର ପ୍ରକାଶ
 ଓ ସୁଲଗୁରର ଅବଶ୍ୟକତା ସୁଲଗୁରର ଉପ-
 ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ସେ ସବୁ ସୁଲଗୁର ହୋଇଥିଲା ।
 ସୁଲଗୁର ମହାସଭା ରେଣୁ ଓ ବଳ୍ଲୀମାନଙ୍କୁ
 ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେଇ ଜିହ୍ଵା କଟକର କଟକରର
 ଶୁଣର ପ୍ରକାଶ ସମାଲୋଚନା ଓ ଜୀବନକରର
 ସମସ୍ତ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ନାହିଁ । ସେ ସମସ୍ତ ଅଧି-
 ଅଛି । ସୁଲଗୁରର ଚେଷ୍ଟା ମଧ୍ୟ ଅବଶ୍ୟକ ।
 ପରପେଷରେ ସୁଲଗୁରୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେବା
 ସମସ୍ତେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ବିଶ୍ଵାସୀ ବର କହିଲେ ତ
 ସୁଲଗୁରା ନିମନ୍ତେ ଦେଲେ କଟକରକର
 ସହଯୋଗୀ ଦୁହିଁ ତ ବସି କଟକରରକର
 ସାହାଯ୍ୟ ଗୋଡ଼ିବାକୁ ଦେବ । ସେ ଅନୁକରଣ
 ପ୍ରକାଶ କଲେ ସେ ମୂଲ୍ୟ ରେବନ୍ସା ପ୍ରକାଶ
 କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପଲକକର୍ତ୍ତା ଦୁଇଟି କର ସେଠା
 ମାଲଗୁର ଧର୍ମକ ଉପରେ ତତ୍ତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରୀତ
 ହୋଇଥିବାରୁ ତାହାକର ସୁଲଗୁରର ପାଲ-
 ଦକାର ରାଜା ସେହି ପଦରେ ବୋଧିଏ ଦେବା
 ନିର୍ମୂଳ କର ତାହାର ଦାନ ରାଧାକାଅର୍ଗର୍ଥ
 ଦେଇଅଛନ୍ତି ଏ ସମ୍ପାଦ ଅନୁକରଣ ଅଟେ ।
 ଅନେମାନେ ରସୋବରୁ ଯେ ସୁଲଗୁରର
 କହିବ ତେଣୁ ଦେଲେ ଉତ୍ତରପାଟ୍ଟିକାରେ
 ସମୁଦାୟ ସାହାଯ୍ୟ ଦାନଦ୍ଵାରା ସୁଲଗୁରର
 ପରପେଷ ଦେଇ ସୁଲଗୁରର ଗୌରବ ରଖି
 କରବେ ।

ବନ୍ଧ୍ୟାଙ୍କୁ ବ୍ୟବସ୍ଥାପନ ସମ୍ଭାରେ ଉତ୍ତରପାଟ୍ଟିକା ।
 ବଙ୍ଗଳାର ଅସ୍ତ ବ୍ୟୟର ବଜେଟ ଅନେ-
 ତନା ସଭାରେ ଉତ୍ତରର ସବସ୍ୟ ମାନବର
 ମଧୁସୂଦନ ଦାସ ଯେଉଁ ବକ୍ତୃତା କରୁଥିଲେ ଏବଂ
 କର୍ତ୍ତବ୍ୟକଲେ ସଭାକାର୍ଯ୍ୟ ସଫଳକର ଉତ୍ତର

ଦିଗ୍ଵଳାରେ ସ୍ଵାକାନ୍ତରେ ପ୍ରକାଶ ବରୁ । ସେ
 ସର୍ଥ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସେ ଉତ୍ତରର ପର ସମର୍ଥକ
 କର ବହିବାକୁ ଦେହ ନ ଥିବାକୁ ଉତ୍ତରର
 ଦାନ ବଙ୍ଗଳା ଓ ବିହାରପର ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର
 ଦୁଷ୍ଟ ଅବଶେ କଲେ ନାହିଁ । ବଙ୍ଗଳାରେ
 ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ଅଛି ଏବଂ କେତେ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷାର ମୂଲ୍ୟ
 ବୃଦ୍ଧିଥିବାକୁ ସେଠାରେ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷାର ବିଦ୍ୟାଳୟ
 ମାନଙ୍କରୁ ଉତ୍ତର ଲାଭ ହୁଏ । ତହିଁ ଉପରେ
 ତରପ୍ରସ୍ତା କଲୋକସ୍ତ୍ର ପୁଣି ଦେଇ ବଙ୍ଗଳାର
 କେତେ ସଫଳକର୍ତ୍ତା । ଉତ୍ତର ଅବସ୍ଥାକୁ
 ବନ୍ଦେବସ୍ତ୍ରରେ କହି ଉତ୍ତରପାଟ୍ଟିକା ଅଧିକ ଗବର୍ଣ୍ଣ
 ଦେଉଥିଲେକେ ବଜେଟରେ ତାହାପ୍ରକାଶ ଉପ-
 ସ୍ତ୍ରୁ ଦୁଷ୍ଟ ପଡ଼ି ନାହିଁ । ଓଡ଼ିଶାର ଏକମାତ୍ର କଟକ
 କଲେଜି ଏବଂ ହୋଷ୍ଟେଲ ନିତୁ କେତେ
 ୫୨୦୦୦ ଟଙ୍କା ଦେଉଅଛନ୍ତି । ଗବର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍ତର-
 ପାଟ୍ଟି ଏହା ସାମାନ୍ୟ ନୁହେଁ । ପୁଣି ଏଠାରେ
 ବଙ୍ଗଳାର ଅନେକ ଶିକ୍ଷକ ଉପସ୍ଥିତ ଏବଂ ଗବର୍ଣ୍ଣ
 ଜାକର ରାଜାମାନେ ପଢ଼ନ୍ତି । ମାତ୍ର ଏ କଲେଜର
 ଅନେକ ଅଭାବ ରହିଅଛି । ସେ ସମସ୍ତ ଉପାଦ-
 ବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇନାହିଁ କେତେ ୫୨୦୦୦୦୦ ଟଙ୍କା
 ଦେଲେ ଉତ୍ତରରେ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷାକୁ ସୁର ସ୍ଵାଧୀନ
 ଦେବାର ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ପ୍ରକାଶ ହୋଇଥିବା
 ଏବଂ କେତେ ତାହା ଦେବାକୁ ସ୍ଵୀକୃତ ଥିବ
 ପୁଲେ ବଜେଟରେ ତହିଁର ଗୌରବ ବିଧାନ
 ହୋଇ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏବଂ କଲେଜରେ
 ଶିକ୍ଷାଦାନ କରିବା କାରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଥି-
 ଲେକେ ଉତ୍ତରପାଟ୍ଟିକା ଉଚ୍ଚ ହୋଇ ନାହିଁ ।
 ସାଧକଲୋକସ୍ତ୍ର ଦେଇ ଅନେକ ଟଙ୍କା ବଜେ-
 ଟରେ ଗଣ୍ଡା ହୋଇଅଛି । କେତେ ଏ ଦାର୍ଯ୍ୟକୁ
 ରୁଲ ପାଉନାହାନ୍ତି ଏବଂ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଓ କେତକ
 ମଧ୍ୟରେ ଏ ଦେଲ ମତରେ ଅଛି । ଗବର୍ଣ୍ଣ
 ମୋସଲର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ୍ର ହେବାରୁ ସାଧି
 ଦେଖିଲେ ପ୍ରକୃତ ଦାନ ଜଣାପଡ଼ିବ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
 ବନ୍ଦୋବସ୍ତ୍ରର ବ୍ୟୟ ରୁଲ ଉଶା କରିବା ଦେଇ
 ଏହା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଅଛି ମାତ୍ର ତାହାକୁ ଏକ
 ବେଳେ ତ ସାର ଦେବେତ ବର୍ଷ ଉପରେ
 ବସ୍ତର ଦେଉଥିଲେ ତହିଁ ହୋଇଥାନ୍ତା । ପ୍ରତ୍ୟେକ
 ବନ୍ଦୋବସ୍ତ୍ରରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର କେତକର
 ଦେୟତାକାର ପରମାଣ ବକ୍ତର ଏବଂ ବଙ୍ଗଳାରେ
 ଅଭାବତା ଏବଂ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଦମନରେ
 ଅଧିକା ଟଙ୍କା ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟରୁ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ
 ଅଧିକା ବ୍ୟୟର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୁଥିଲେକେ ଉତ୍ତର-
 ପାଟ୍ଟି ଅକ୍ଷୟ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ୍ରର ଗର୍ବ କେତେକ
 ବର୍ଷ ଉପରେ ବସ୍ତର ଶିକ୍ଷା ଦାର୍ଯ୍ୟରେ ଅଧିକା
 ଦେବା ଉଚ୍ଚିତ ଥିଲା, ଏ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ୍ରର ଅବଶ୍ୟ-
 କତା କେତକ ଅନେକ ପ୍ରକାଶିକୃତ ନିର୍ଦ୍ଦାରି-

ମାନେ ଦୁଃଖୀ ପ୍ରଜାଙ୍କ ହୃଦୟକୁ କରନ୍ତା ।
 ତହିଁର ପାଟେ ଦୋର ନ ଯାତେ । ଦୁଃଖର-
 ଗଳେ ଯଦେବେ ସ୍ୱପ୍ନର ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦୋଷଧୁଳି
 ମାତ୍ର ବଜ୍ରାକାଶ ଅଧିକାର ସ୍ଥାନରେ ଆଦୌ
 ହୁଏନା ନାହିଁ । ବିଶ୍ୱକର୍ମଣ୍ୟର ନୟ ଯେଉଁରେ
 ଏଠା ଅପେକ୍ଷା ବଜ୍ରାକାଶେ ଜିଏବାର ଓ ପ୍ରଜାଙ୍କ
 ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକ ଅପେକ୍ଷା ସ୍ୱକାର ଦେଖାଯିବ ।
 ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରାୟେ ୧୫୦୦୦ କା ଥାଏ ।
 ହୋଇଅଛି । ୩୦ ଶହରେ ଯାନବନୋବସ୍ତୁରେ
 ଚେଣ୍ଡିମେକ ଉତ୍ତମ ବର୍ଣ୍ଣ ବିହୀନ କାନ୍ଥର
 ଲାଗେ ଲାଗେ କରଣ ବର୍ଣ୍ଣମାନ ଲାଗେ
 ହୋଇ ଥିଲା କାର୍ଯ୍ୟରେ ହେଲା କରଣ ଉଚ୍ଚତ
 ଗୋଲାପାଦନ ଯାତେ । ହୁଏନା ପ୍ରାୟେ ୧୫୦୦
 ରୁବନେସର, ପୁଣି ଓ କେ ଶାଳ ମନର ଯେଉଁ
 ହୁଏନା ଲାଗେ ପ୍ରଦାନ କରୁଅଛି ହେଉ ପ୍ରାୟେ
 ଅଧିକ ପ୍ରୟୋଗ କରାଏ ଏବଂ ତହିଁରେ ଗର୍ଭର ପ୍ରାୟେ
 ଦାମ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଏବଂ ଲୋକଙ୍କ ହୃଦିମନ୍ତ୍ରଣ
 ଲାଗି ଏକତରା ଦୁଇଟି ଦିଗ୍‌ଗଣ୍ଡି ଲାଗେ
 ହୁଏନା ଲାଗେ । ଅବଶେଷରେ ଦୁଃଖ ସମ୍ପର୍କରେ
 ହେଲେ ସେ ଦେଉଁ ଠାରେ ନୃପକାର୍ଯ୍ୟ ହୁଏନା
 କେବଳ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଦୁଃଖ ବାଧା
 କରେବ ବୁଝନ୍ତୁ । କେବେକ ସ୍ୱର୍ଗର ଶୁଣକାର୍ଯ୍ୟ
 ଅନୁରୋଧରେ ଦେବା ଦୁଃଖର ଶିଳା ଲାଗିବ
 ଦେବାଟ ଦେଖି ହୁଏନା ଅଧିକ ଏକତରା
 ସକାଶେ ଏକୋବିଠାର ବ୍ୟୟ ଲାଗିବା ପ୍ରୟୋ-
 ଜନୀୟ । ପ୍ରାୟେ ଦୁଃଖ ପାଶିରୁ ବାଧା ଚଳି
 ଶିଳା ଦେବ ଉଚ୍ଚତ ।

ନୂତନ ଲାଗିତ ଅଲୋଚନା ପଥରେ ଲାଗିଥିବା
 ମେଘ ପଦ୍ମର ପିଣ୍ଡା ସମ୍ପର୍କରେ କେବଳ ଓଡ଼ି-
 ଶାରେ ପିନ୍ଧିଯିବା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରଣା ବିଷୟ ବିଷୟ
 ଦେବ ବୋଲି କହି ଅତି ସମୟ ବିଷୟରେ
 ନାକ । ମାତ୍ର ଅତି ସମ୍ପର୍କରେ ବାଳୁ ବିଷୟରେ
 କେବଳରେ ସରକାର ଦ୍ରୁତପଥେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ
 ଦୃଶ୍ୟରେ ବୁଝା ଯାଉଅଛି । ପିନ୍ଧି ପିନ୍ଧାଦାନ
 ବାବସ୍ତା କ୍ରମେ ସରକାର କରୁଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର ଦୁଃଖ
 ସମୟ ବାଧା ଲାଗି ସମୟରେ ସେ କାର୍ଯ୍ୟରେ
 ଶକ୍ତି କରା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରାଯାଇ ନ ଥିବା
 ପ୍ରକାରେ ସେ କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଉଥିବାର ସରକାର
 ତହିଁ ବୁଝି ନାହିଁ । ତାହା ମହାଶୟ ଏ କାର୍ଯ୍ୟରେ
 ଚଳନ୍ତ କରବାକୁ ବଦଳି ମାତ୍ର ଅଧିକାର ଲୋକ
 ବିଶେଷରେ ପ୍ରଜାକରଣ ସେମାନଙ୍କ ବିଷୟ ଲାଗି
 ସକାଶେ ଏ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତି ଧୂଳିକି ଏକ ଶିଳା

କେବଳ ପ୍ରାର୍ଥନା କରନ୍ତି । ଏଥିର ସେତେ-
 ବାରେ କଲୋକସ୍ତୁ କର୍ମରୁଣି ଏବଂ ପ୍ରାୟେ
 କେବେକ ଅଧିକ ଉତ୍ତର ହୋଇଅଛି । କହିବ
 ମଧ୍ୟ ଏହି ଓ କେବଳ କଲେ ଏବଂ ପ୍ରକାରେ
 କଲୋକସ୍ତୁ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକାର ଦେବାରେ
 ପ୍ରକାଶରେ ଅପତ୍ତି ବଳ ଦୁଃଖ ହୋଇ ନ
 ଥିବାର ଦୃଶ୍ୟରେ ବୁଝିଲେ । ମଧ୍ୟ ଉଚ୍ଚତ
 କାରଣରେ ବାସ୍ତବରେ ଥୋଇରେ ପସଲ ନୟ
 ଦେବାର ବୁଝିବାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକାର ଦେଲ ।
 ଏ ଉଚ୍ଚତରୁ ପାଠ୍ୟମାନେ ଲାଗିଲେ ସେ ଶାଳ
 କଲୋକସ୍ତୁରେ କେବେ ଅନୁରୋଧ ଥିବାର
 ଲାଗିଥିବେକ ଦୁଃଖରେ ଏବଂ ସେତେବେଳେ
 ଲାଗେ କଲୋକସ୍ତୁ କର୍ମରୁଣି ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେଉଅଛି ସେ
 ପ୍ରକାରେ ନ ବୁଝିଲେ କାହିଁ କି ? କେବେକ ପ୍ରକା
 ଏଥିରେ ମାତ୍ର ଉଚ୍ଚତରୁ ସରା ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କ
 ପଥରେ ଏକା ଦିଶିବ ଲାଗିପରେ ହୋଇଅଛି କି
 ସେ କଳ ସେ ଶାଳରେ ସେ ଯେମନ୍ତ ଦୁଃଖରେ
 କେ ନ ଶାଳରେ ସେ ମଧ୍ୟ କେମନ୍ତ ଦୁଃଖରେ
 ଅନେକ ପ୍ରକା ଲାଗିଥିଲେ ସେ କଲୋକସ୍ତୁରେ
 ଅନୁରୋଧ କର ଯାଉନେ ଓ ଉଚ୍ଚତରୁ କାର୍ଯ୍ୟ
 ବାସନ ବଳ ଅନୁରୋଧ ଦେଖି କରୁଥିଲେ । ଏତେ
 କେବେ ସେମାନଙ୍କର ଚେତନା ହେଉ ନାହିଁ
 ଏକ କ୍ରମା ଯାଉ ନ ଯାତେ । ଫଳେ ଏଥିରେ
 ପୁଣି ମାତ୍ର ମୋକଦ୍ଦମା ବଦଳ ଓ କୁଞ୍ଜୀଦ
 ଯସରେ ସରକାରର ପଥେ ଅଧିକ ଦେବ । ପର-
 ଶେଷରେ ପ୍ରକାଶରା ସେ ଦଶା ବାଧା ହୁଏନା ।

ସାଧୁ କାର୍ଯ୍ୟମାତ୍ର ।

କରକତାବେଦେବ ।

ଜୋ ମାତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ବାଟ ପଦ୍ମାକାଶ
 ମୁଖର ଓଡ଼ିଶା ବରକର କଲୋକସ୍ତୁ ଏତଦଧି ଶେଷ
 ମାତ୍ରର ବରକର ଅବସ୍ଥାଦି ହେଲେ ।
 ଓଡ଼ିଶା ବରକର ଶେଷାକାର ଜୋ ମାତ୍ର ଓ ଡୋ ବରକ-
 ରରେ ଲୋକର ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତମରୁ ଅଧିକ ବାଧାକରଣରେ
 ରୁଚେ ସରକାରରେ ଅବସ୍ଥାଦି ହେଲେ ।
 ଏଥିରେ ଜୋ ମାତ୍ର ଓ ଜୋ ବରକର ବାଟ ପଲ-
 ଦାକରମତ୍ର ହେମାସକ ହୁଛି ଯାତେ ।
 ବାଟ ଦେବାର ବାଟ ଦେବାର ଯାତେ ମଧ୍ୟ
 ଶେଷାକାର ମାତ୍ରରେ କେତେ ବାଧା ପାଶି ହେଉ ସରକ-
 ଶରକ ହେଲେ ।
 ପ୍ରକାରେ ସରା ସରକରୁ ଲୋକରେ ବାଟ ଥୋ-
 ଦୁମାର ସେ ଉତ୍ତମରୁ ବରକର ଅବସ୍ଥାଦି ହେଲେ ।
 ହୁଏନା ସରା ବାଟ ଦେବାର ବାଧା ସରକରୁ
 ସରକାର ଦେବାର ବାଧା ହେଲେ । କର୍ମରୁ ସରକରୁ ସେ
 ଦେଖିଲେ ସରକାର ଶେଷ ବାଟ ଦେବାର ବାଧା ସର-
 କାର ଦେବାର ବାଧା ମିତ୍ରରୁ ସରକାର ଦେବାର ବାଧା
 ବାଟ ଦେବାର ବାଧା ସରକାର ଶେଷ ଦ୍ରୁତ
 ହେଲେ ।
 କେବଳ କେବଳ କଲୋକସ୍ତୁ ଶେଷ ସରକାର ଶେଷ
 ବାଟ ଦେବାର ବାଧା ସରକାର ବାଧା ସରକାର ବାଧା
 ସରକାର ଶେଷ ହେଲେ ।

ଏକ ତା ୧୧ ରୁ ଶେଷ ଦେବା ସମ୍ପର୍କରେ ବୁଝନ୍ତୁ
 ଏକ ସରକରରେ ସେ ୧୦ ବାଧାକରଣରେ ସେ ୧୨
 ଅନୁରୋଧରେ ସେ ୧୩ ବାଧାକରଣରେ ସେ ୧୪
 ସେ ୧୫ ଏବଂ ସରକାର ସମ୍ପର୍କରେ ଦେଖିଲେ ସେ ୧୬
 ମହାକରଣ ଓ ମହାକରଣରେ ସେ ୧୭ ବାଧାକରଣ
 ସେ ୧୮ ର ଓ ଡୋକରଣରେ ସେ ୧୯ ବାଧା ।
 ଏକ ତା ୧୯ ରୁ ଶେଷ ଦେବା ସମ୍ପର୍କରେ ବୁଝନ୍ତୁ
 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସାଧାରଣ ବାଧାକରଣ ।

ପ୍ରକାଶ ସମ୍ପର୍କ ।

ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଏ କଲୋକସ୍ତୁ ପ୍ରକାର ମେଘ ବାଧା
 କଲୋକସ୍ତୁର ବରକା ହୋଇଅଛି ।
 ମୋକଦ୍ଦମର ମାତ୍ରରେ ବରକା ଦେଇ ସରକାର
 ଲାଗିଅଛି । ଏକ ମାତ୍ରରେ ଅଧିକ ବାଧାକରଣ ।
 ଗତ ସରକାର ଏକା ମତ୍ର ଦେଖିବାର ମେଘ
 ଏକ ଦି ଲୋକରେ ବାଧାକରଣ ପ୍ରକାର ବୁଝନ୍ତୁ ।
 ଅନୁରୋଧରେ କଲୋକସ୍ତୁ ସରକାର ମୋକଦ୍ଦମର
 ପ୍ରକାର ଏକମତ୍ର ପ୍ରକାର ମୋକଦ୍ଦମ ବୁଝନ୍ତୁ ।
 ଅନୁରୋଧରେ କଲୋକସ୍ତୁରେ କେବଳ କେବଳ
 ଏକ ପ୍ରକାର କଲୋକସ୍ତୁ ସାଧାରଣ ପଥେ ଅଧିକ ଦେବ ।
 ଏଠା ପଥ କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଖିବାର ଓ ବିଶ୍ୱାସରେ
 ବାଧାକରଣ ବାଧା ଅନୁରୋଧରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ବାଧା
 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲେ ଏ ସରକାର ମୋକଦ୍ଦମ ବାଧା
 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲେ ।
 ଏଠା କେବଳ କଲୋକସ୍ତୁ ବାଧାକରଣ ଏକ ବାଧାକରଣ
 କଲୋକସ୍ତୁ ଏକ ପ୍ରକାରକାରୀ ଅଧିକ ଦେବ ହୋଇଅଛି ।
 କଲୋକସ୍ତୁ କେବଳ କଲୋକସ୍ତୁ ପ୍ରକାର କୋକସ୍ତୁ ବା
 ଅପବା ବାଧା ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଅଧିକ ଦେବ ଥାଏ
 ଦେଖି ମଧ୍ୟ କେବଳ ଦୁଃଖରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ବାଧା
 ବାଧାକରଣ ସମ୍ପର୍କରେ ବୁଝନ୍ତୁ ।
 ଏକାକାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସାଧାରଣ ସାଧାରଣ ବାଧାକରଣ ।
 ସାଧାରଣ ଏକ ସାଧାରଣ କଲୋକସ୍ତୁ ହା ଆଧା ହୋଇ
 ମୁଖ୍ୟକାରଣରେ ପ୍ରକାରକାରୀ ଦେଖି କେବଳ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ
 ବାଧାକରଣ ସମ୍ପର୍କରେ ବୁଝନ୍ତୁ ।
 ଏକାକାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସାଧାରଣ ସାଧାରଣ ବାଧାକରଣ ।
 ସାଧାରଣ ଏକ ସାଧାରଣ କଲୋକସ୍ତୁ ହା ଆଧା ହୋଇ
 ମୁଖ୍ୟକାରଣରେ ପ୍ରକାରକାରୀ ଦେଖି କେବଳ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ
 ବାଧାକରଣ ସମ୍ପର୍କରେ ବୁଝନ୍ତୁ ।
 ଏଠା କେବଳ କଲୋକସ୍ତୁ ବାଧାକରଣ ଏକ ବାଧାକରଣ
 କଲୋକସ୍ତୁ ଏକ ପ୍ରକାରକାରୀ ଅଧିକ ଦେବ ହୋଇଅଛି ।
 କଲୋକସ୍ତୁ କେବଳ କଲୋକସ୍ତୁ ପ୍ରକାର କୋକସ୍ତୁ ବା
 ଅପବା ବାଧା ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଅଧିକ ଦେବ ଥାଏ
 ଦେଖି ମଧ୍ୟ କେବଳ ଦୁଃଖରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ବାଧା
 ବାଧାକରଣ ସମ୍ପର୍କରେ ବୁଝନ୍ତୁ ।
 ଏକାକାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସାଧାରଣ ସାଧାରଣ ବାଧାକରଣ ।
 ସାଧାରଣ ଏକ ସାଧାରଣ କଲୋକସ୍ତୁ ହା ଆଧା ହୋଇ
 ମୁଖ୍ୟକାରଣରେ ପ୍ରକାରକାରୀ ଦେଖି କେବଳ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ
 ବାଧାକରଣ ସମ୍ପର୍କରେ ବୁଝନ୍ତୁ ।

ଦେବାନାଥ ବନ୍ଦୋପାୟ ମୋକ୍ତାର ଦରଦାଟ ଉପର
କର ଦସାବଶ୍ୟକ ଭବ୍ୟା ସମାପ୍ତବେଦ ଦୋଇସର ।
କାଠ, କାର୍ଯ୍ୟ, ଦେଶନାଥ ଉପାଦ ରବ ଦୋଇସର
ଓ ଗ୍ରାହ୍ୟ ସାବଧାନୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୋଇସର । ପ୍ରାୟତଃ ସର
ରକ୍ଷାକାର ବଦ୍ଧ ଉପାଦର ସାମାନ୍ୟତା ଉପାଦ ସବ
ଓ ସବନ୍ତ ସବେମ ସର ଦସାର କଟି ।—ରା ବା

ଅଧିକାରୀ ସମାପ ରା ଯ ଉପାଦ ଉପମାପ ଶେଷ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉପମାପ ଉପ ଓ ସେବକ ବୋଧି ଗ୍ରାହ୍ୟାକାର
ସଦାଶେ ବଦ ଚେନା । ଅଧିକାର ଓ ସୋମାପେଇ ମୁଦାପି
ମାପ ମା ୧୯ ବ ବଦ ଦେନା ।—ରା ବା

ଅଧିକାରୀ ଉପ, ପୁର ଓ ଚର, ରୁପୁର, ସେପକ,
କର, ପୁର, ଦୁଇପାଳ, ମଦ, ଚେଟି ଓ ପୁର ବସୁ ଉପାପାଳି
କୂର୍ତ୍ତ ବଦ ପୁର ଦେବାଟ ବଦ ବଦ ଧୁମପୂର୍ଣ୍ଣ ଧୁପ ଦେଲେ
ଇରସେକ ଗ୍ରାହ୍ୟବିଦେ ଓ ପୁରାଦରେ ଧୁପ ଦେଲେ ଛବ
ଦେଲେ ନାହିଁ ।—ରା ବା

ସ୍ୱପ୍ନ ସେ-ଫିରେ ସଂସାଧନେନା ଉପମା ବଦି
ଦୋଇସର ।—ରା ବା

ଶେଷନ୍ତ ଦଶକର ଉପାପାପାଟ ବ ବକାର ଛବୀ
ବାସୁ ଦୋଇସର ।—ରା ବା

ଶେଷନ୍ତ ବଦ, ଶେଷକର, ସେକର ଓ ସରକ ଉପମା
ବଦୋଟ ବଦକର, ରୁପୁର ଛବ, ବଦକା, ବାପାଟ,
ଓ ପକା ପ୍ରଦୋଟ ଦେଶ, ଉପକର ଓ ସାଫଗାର ପ୍ରଦୋଟ
ସଦକର ସଦକ ରୁପୁ ବଦ ଅଧିକାରୀ ମାସାଦର ସେକର
ବଦେ ମାସାଧେ ଛବ ବ ଶେଷା ଶେଷକର ଓ ପାଦକର
ଉପମେ ଛବ ଓ ଉପାଦେ ଓ ଦୋଶ ପରସାଟ ବଦ ।—

ରା ବା

ଝଙ୍କାପୁସ୍ତକ ।

ଅପରା ଗ୍ରା ଉପାଦାଧିକରଣ ଉପାଦାଗ୍ର ଉପା ଶେଷ
ଦୋଇସର । ଦୋଇସର ଓ ସାଧାରଣ ସଂସାଧନ ଉପା,
ଦେବୁ ପାଶା ମୁଦୁପା ଦୋଇସର ଧର । ବଦ ବକର
ଦୋଇସର ବଦ ମରଦକର ସଂସାଧନ ଓ ଉପମା ଦୋଇସର
ବଦ ଅଧିକାରୀ ।

ଦେଇକର ଛବ ଦେଇ କରମ ଉପକରଣ ଓ କରକର
କରମ ଦେବା ପ୍ରଦା ଚାଟ ସଦାଧିକରଣ ଦୋଇସର
ବଦା ସଦାଧିକରଣ ଦେଇ ଦେଇ କରା ସଦା ଦୋଇସର
ବଦ ଅଧିକାରୀ । ଦେବା ଦେବୁ ଓ ଦୋଇସର ଉପା ଦୋଇସର
ଝଙ୍କା କର ବଦ ସମାପାଟ ବଦ ବଦ ବା ।

ଦୋଇସର ଦୋଇସର କରକର ଓ ପଦକପଦକର
ମଣି ପଦକପଦକର କରକର ପ୍ରାସ୍ତ ସଦାଧିକରଣ ଦୋଇସର
ଉପମା ଦେଇକର ଓ ବଦକର ସଦାଧିକରଣ ବଦ ଅଧିକାରୀ
ଗ୍ରାସ୍ତ ପଦକପଦକର ଓ ସଦାଧିକରଣ ବଦ । ଦୋଇସର ଦେବା
ଝା ବଦେ ଉପା ଉପକରଣ ବଦ କର ।

ଦୋଇସର ଦେବା ଦେବା ଦେବା ଦେବା ବଦ ଅଧି
ଦୋଇସର ପ୍ରଦାଦ ସଦାଧିକରଣ ଉପା ଉପକରଣ ବଦ
ଦୋଇସର ସଦାଧିକରଣ ବଦ ଅଧିକାରୀ । ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ସଦା ଉପକରଣ ବଦ ଅଧିକାରୀ, ବଦାଧିକରଣ ପ୍ରଦାଦ ଉପକରଣ
ଉପକରଣ ।

ଦୋଇସର ଓ ଦୋଇସର ଉପମାପାପାଟ ଅଧିକାରୀ
ଦୋଇସର ବଦ ଦୋଇସର ଉପକରଣ ବଦ ସଦାଧିକରଣ ଦୋଇସର
ଓ ଦୋଇସର ଉପକରଣ ଦୋଇସର ଉପକରଣ ବଦ ।

ଦୋଇସର ଦୋଇସର ବଦ ଅଧିକାରୀ ସଦା । ସଦା ଉପ
ସାମାପାଦ ଦୋଇସର ଦୋଇସର ଦୋଇସର ବଦ ।

ସାଧାରଣ ସଦାଧିକରଣ ।

ଝାକାପୁସ୍ତକ-ମୁଦ୍ର ।

ଝାକାପୁସ୍ତକ ଉପକରଣ ମୋକ୍ତାର ପଦ ଶେଷ ବଦ
ଝାକାପୁସ୍ତକ ମାସାଧିକରଣ ବଦ ଅଧିକାରୀ ଝାକାପୁସ୍ତକ ମୋକ୍ତାର
ମାସାଧିକରଣ ବଦ ଅଧିକାରୀ । ଝାକାପୁସ୍ତକ ବଦାଧିକରଣ
ମୋକ୍ତାର ମାସାଧିକରଣ ବଦ ଅଧିକାରୀ ବଦ ସମାପାଟ ବଦ
ମୋକ୍ତାର ଅଧିକାରୀଦୋଇସର ଦୋଇସର ଦୋଇସର ବଦାଧିକରଣ

ମୁଦା ନ ପାଦକର ଅଧିକାରୀ ଦୋଇସର ଅଧିକାରୀ ଧନ
ଝାକାପୁସ୍ତକର ସଦାଧିକରଣ ବଦ ଅଧିକାରୀ ବଦ ।

ଅଧିକାରୀ ଦୋଇସର ମୋକ୍ତାର ଦୋଇସର ସାମ
ଦୋଇସର ଦୋଇସର ମୋକ୍ତାର ଦୋଇସର ପ୍ରଦାଦ ବଦାଧିକରଣ
ଦୋଇସର ମୋକ୍ତାର ଦୋଇସର ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ଦୋଇସର ଦୋଇସର ବଦ ଦୋଇସର ବଦ ମୋକ୍ତାର ଅଧିକାରୀ
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଝାକାପୁସ୍ତକ ମୋକ୍ତାର ଦୋଇସର ସାମ
ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ବଦ ଅଧିକାରୀ ବଦାଧିକରଣ
ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର ବଦାଧିକରଣ
ଦୋଇସର ଦୋଇସର ଦୋଇସର ବଦ ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ଦୋଇସର ଦୋଇସର ଦୋଇସର ବଦ ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ଦୋଇସର ଦୋଇସର ଦୋଇସର ବଦ ଦୋଇସର ଦୋଇସର

ଝାକାପୁସ୍ତକ ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ମୋକ୍ତାର ସାମ
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ବଦାଧିକରଣ
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର

ଝାକାପୁସ୍ତକ ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ମୋକ୍ତାର ବଦ ମୋକ୍ତାର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର

ଝାକାପୁସ୍ତକ ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଅଧିକାରୀ ଝାକାପୁସ୍ତକ ଝାକାପୁସ୍ତକ
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର

ଝାକାପୁସ୍ତକ ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର
ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଝାକାପୁସ୍ତକ ଦୋଇସର ଦୋଇସର

Bengal Legislative council meeting on Monday the 5th April 1909

The Hon'ble MR. DAS said:—
Your Honour, on a previous occasion when I represented Orissa, from my seat in this Chamber I said that a non-official Member of this Council was an interpreter between the Government and the people. On that occasion my interpretation of a non-official Member's position was endorsed by our illustrious countryman who now is an Hon'ble Judge of the High Court—the Hon'ble Justice Achutosh Mukherjee. My duties are to bring to the notice of Government the views and the feelings of the people and to explain to the people of Orissa the reasons which influence Government in their action, the object Government have in adopting particular measures, and how such measures are calculated to affect the interests of the people.

"My personal views and opinions I should not allow to ride over those of the millions whom the Budget affects. I read the budget as the people of Orissa would read it.

"Looking at the allotments in the budget under the several sub-heads of education, a disparity in the distribution of the funds is visible. The people were hitherto under an impression that Orissa was left in the cold because her claims had not been eloquently advanced. That of the three children, Bengal, Bihar and Orissa, the most eloquent commanded the attention of the paternal Government. But Your Honour's salutary advice given at the last sitting of the Council with regard to speeches in Council is calculated to remove that impression, and we have reason to hope that whatever reasons might have guided the Bengal Government in the past in the allotment of funds to advance education in the three provinces under that Government the 'most eloquent and the most clamorous should be first attended to' (which is the rule some parents go by) will not be the rule of Your Honour's Government

"In Bengal the people appreciate the advantage of high education. High education has been a long-standing plant in Bengal; it has struck a root in the province; it has borne fruits. The private colleges testify to the appreciation of the benefits of high education by the people. Colleges have been run on commercial lines. They are in some cases a source of income to the proprietors.

"Add to this the fact that the permanent settlement has raised a rich aristocracy. The condition of the people is more prosperous. Of the three provinces under this Government, Orissa has been under British rule during the shortest period. She is the youngest and the poorest child, yet Orissa has made progressive contributions to income under Land-revenue. The people of Orissa think that their claims ought to have preferential attention. But the Budget allotments point the other way"

"I find in the Budget under discussion an allotment for Law classes at Bankipore but none for Orissa. I hold in my hand a letter which contains a promise for Law classes in Orissa should the number of students be sufficient. We are thankful to Government for having awarded six scholarships to students from Orissa who come to Calcutta to read Law, but that has already been found insufficient. I know that already ten applications have been made and by the time the result of the B. A. Examination now being held will be published there will be fully another ten applications.

"The number of students in a class is not a proper test of the appreciation of education among a people in the early stage of a foreign education. B. L. candidates from Orissa have in past years distinguished themselves in the University. One year a student of the Cuttack Law classes

stood at the top of the successful B. L. candidates.

"The principle which ought to guide the Government in giving backward Orissa facilities for education ought to be sought in the budget allotments of Bengal during the few years which followed the first introduction of law as a subject of study in Bengal.

"There is another test by which to judge whether people appreciate high education or not. This is the contribution by the people towards this object.

"There are some colleges in Bengal where Government scholarships are given in recognition of private donation towards the funds of the college. An inquiry will disclose facts in support of this statement. The Government College at Cuttack and the hostel attached to it has received private donations to the extent of nearly Rs 33,000. This is not in any way discretionary to a poor province. But there has been no recognition by Government of this private liberality as in Bengal. The College at present is inadequately equipped, the details of which are given below :—

Wants of the College

I Affiliation :—

[a] In History for Intermediate and B.

[b] In Physics for B. A. or B. Sc.

[c] In Botany for B. A. or B. Sc.

II Strengthening the staff—

[a] A Lecturer-demonstrator for Chemistry (Immediate)

[b] A third Lecturer for English (Immediate)

[c] Two Professors for History

[d] A Lecturer-demonstrator for Physics

[e] A Lecturer-demonstrator for Botany

III Building accommodation —

[a] Eight or nine rooms for the Arts classes, of which two should be at least 40' x 25'

[b] Rooms for Library, Reading room, Students' common room, etc.

[c] Examination Hall

IV Special grants for the—

[a] Library

[b] Chemical, Physical and Botanical Laboratories

[c] Water-supply for the laboratory

V Playground

"The Cuttack Collegiate School is the only one under Your Honour's Government which counts among its students ruling Chiefs. The Maharaja of Mabarhanj was educated there. The importance of education of these Chiefs who are destined to rule over large populations cannot be over-estimated from a political point of view.

"Besides the Cuttack College counts among its students many Bengalis who accompany their guardians who are transferred on public service or who are drawn there by considerations of cheap living and healthy climate. Every one who has something to do with the students of the Cuttack College will support me in my statement that in the case of Bengali students the cause of discipline, the interests of good manners have not suffered, if not gained, by

their education out of Bengal, and the interests of the British Empire in raising up loyal subjects among the educated class have not suffered.

"On a consideration of the advantages which Bengali students get by attending the College at Cuttack, I hope my appeal to Your Honour on behalf of that College will receive the support of the Hon'ble Members who represent Bengal proper.

"For some time past the people of Orissa have been promised an Engineering School. This was promised on condition that the people contribute Rs. 20,000 towards the initial cost. I remember having visited suitable sites in the company of a former Lieutenant-Governor and of a Director of Public Instruction, now retired. Only a few weeks ago I was asked by the Commissioner whether I was willing to raise twenty thousand rupees as I had promised. I moved in the matter and I got promises from friends. But I do not see any allotment for it in the Budget before us.

"Under the head of Female education I find provision for training schools for female teachers at Bankipore and Calcutta, but no provision for Orissa. Female education has as good prospects in Orissa as it has in any other part of the country under Your Honour's Government. The absence of early marriage among the higher classes is not an insignificant factor in judging of the prospects of female education. It is true that female education in Orissa has not made the same progress that it has done in Bengal, but no attempt has been made on proper lines. Female education is a delicate subject and a most difficult matter to deal with. There is no subject which imposes on Government officials greater obligation of consulting the feelings of the people.

"Rules made for grants-in-aid to boys' schools ought to be modified. The powers of Magistrates who never visit a girls' school, never give a moment's thought to the subject of female education, to interfere with its management merely for love of interference ought to be curtailed. The management ought to be left in the hands of the people who support a school or send their daughters to the school and not to European Magistrates who delight in disturbing harmonious working on grounds unintelligible to the non-official public, and therefore apt to be misconstrued.

"The last census figures show that the percentage of literate population among females in Orissa is double that of Bihar.

"Government sent to England a Bengali lady to study the system of female education in England. She studied as a Government scholar. Orissa sent a lady the costs of whose education were paid from private resources. Since this lady's return

from England a girls' school has been taken in hand. The Director of Public Instruction calls it 'the first really successful effort in the way of Uriya female education.' But to make female education successful in Orissa we must have trained female teachers. The teachers must be trained in the vernacular of the Province. I do not know what rule Government goes by in providing for training female teachers in Bihar and Bengal and disregarding the claims of Orissa. If the extent of public contribution is the test, I feel sure the people of Orissa will not lag behind Bihar in that matter, but no opportunity has been given to them. My hopes of public liberality in this matter are based on the liberal support which the girls' school referred to above received at the hands of the Orissa public—the public having subscribed about nine thousand rupees towards the funds of the school in one year.

"I am not in favour of mendicancy, and I shall be the last person to teach it to my people. I believe in the old saying, 'Heaven helps those who help themselves,' and I hope Government appreciates the principle underlying this old saying.

"The Medical School at Cuttack from the date of its foundation has received support of public liberality. The latest donation was a sum of rupees twenty-five thousand towards the construction of a female ward. The School is attended by a large number of Bengali boys, and therefore any grant towards the better equipment of this School will not be an advantage to Orissa exclusively. I am thankful to Your Honour's Government for the provision of scholarship for Uriya students and for a grant of Rs. 3,000 when Your Honour visited the school.

"The Budget does not represent a state of financial prosperity, and therefore my demands in the interests of education might not meet with Government approval, but, as I said at the commencement, I am here to lay before Your Honour the views and feelings of the people of Orissa.

"Revision of Land-settlement.— There is a large allotment for maintenance of land records and revision of settlement.

"It would be irrelevant to enlarge here on the unpopularity of the revision of settlement work. There is a marked difference of opinion between the people and the Government on the utility of the measure. Any one anxious to ascertain which view is correct may do so by visiting without previous notice a settlement camp as a distinguished English Journalist did. He visited some camps at 11 o'clock at night, saw the people and ascertained their views.

"It is admitted that the main object of this measure is to reduce the costs of the next revenue settlement of

Orissa which comes about twenty years hence. The Hon'ble Member in his explanatory remarks said that 'Government has been advised that this is a work of much urgency and that it will be much more economical to push it through rapidly than spread it over a considerable number of years.' Revenue Settlement work means an increase of Revenue. The enhanced assessment of each settlement means so much contribution from people's income to the Government exchequer. The people of Orissa make this contribution. Bengal is free from this liability.

"If the Government can afford to provide large sums for different branches of education in Bengal, notwithstanding that it has to make large provisions for unforeseen anarchy and sedition, I hope the request of the people of Orissa will not be considered unreasonable if they ask that the revision of settlement work might be spread over a few years so as to enable Government to make provision for education in the present budget with only a portion of the large amount allotted for the work.

"The reasons for the urgency of the measure are unknown to the people. The protection of the rights of the poor raiyats from the encroachment of oppressive zamindars cannot be any of those reasons; for we know that records-of-rights were made about ten years ago in Orissa, whereas in most parts of Bengal proper there has never been any record of rights. The records of Courts of law if examined will show that the relation between zamindars and raiyats in Bengal is more unfriendly than in Orissa. Under these circumstances is it any wonder if the people fail to see the justice of the provisions for education in Orissa in the present budget.

"There is a provision of Rs. 50,000 for 'Maintenance of records of rights in Orissa.' The work that is being done now is in the nature of an experiment. This experiment is expected to suggest the lines on which legislation is to be made for maintenance of records-of-rights.

"It is difficult for the people to understand why Orissa should have been selected as the field of experiment. Bengal, where the people are more advanced, better acquainted with the nature of their rights and better able to defend and demand their rights, would have been a more suitable field for experiment. Experiment to be useful as guidance for the evolution of a scheme should not be made in a tract where the people are ignorant. Besides, what is the legal value of records made without the sanction of law? Moreover it is in contemplation to re-cast the scattered legislative enactments now constituting the land law of Orissa and pass a consolidated Act defining the legal incidents of the several kinds of interest in land in Orissa. There was

a Conference the other day on this subject. This change has been found necessary because the land-law of Bengal does not suit the conditions of Orissa. A change in the near future is before us. With this prospect of a change in the law, is it economical to hurry on the revision of records under a law which Government have found necessary to alter? What would be the value of these records if the contemplated Act is passed? Either the law will remain a dead letter or the records must be altered to comply with the new law.

"If twenty years hence the people are expected to contribute a portion of their income to the Government revenue, is it unjust and inequitable of the people to expect that a portion of the present revenue should be spent in providing education on lines which are calculated to compensate for the loss ahead? Is it fair and just that education should be postponed in order that saving might be made in the preparatory measures for the next revenue settlement? These are questions which naturally suggest themselves to the people. All I expect is that explanations on these points should be given if the Government do not see their way to transfer a portion of the amount allotted for these purposes for educational purposes.

"It is wise to feed the goose which lays golden eggs. Every schoolboy knows it is unwise to kill it; it is equally unwise to stint its growth. The shepherd who invests in shearing tools all his funds and in the mean neglects the well-being of his sheep will not win the reputation of a wise shepherd. If the maintenance of records of rights in lands is necessary, have it by all means. But there is another record and a more valuable one. The temples of Chuboneswar Puri and Kanarak testify to the capabilities of the people prior to the days of British rule. The maintenance of this record is more valuable. A few thousand rupees spent on repairs to these edifices might preserve the handiwork, but the intellect which designed them and the hand which executed the design have disappeared. These monuments of past glory serve only the purpose of weeping willows under which the present generation might weep over their loss. The people of Orissa have a history worthy of any people in India. They have a glorious future in their unexploited natural resources, but these treasures lie concealed in the dark cells of ignorance. Let the light of education shine on those dark places. I hope Your Honour's name, which has been associated with progress in Bengal, will also be associated with progress in Orissa, and whatever value posterity might attach to record of land, it will be Your Honour's share to have maintained the records of a people's intellect.

"*Increase of Salary of Advocate-General.*—The budget provides for an increase to the salary of the Advocate-General. The present pay was found sufficient to secure the services of illustrious lawyer like the late Sir Charles Paul, Mr. Woodroffe and the Hon'ble Mr. S. P. Sinha. I have no doubt that there is reason for this increase of pay, but I hope it is not the intention of Government, as rumour has it, to bring out a lawyer from England for the post. We know that in Madras a Vakil was appointed to the post. It would be placing an undeserved discount on the erudition and experience of the Barristers and Vakils in Calcutta if the office were filled up by a gentleman from England.

"*Fisheries.*—A large sum has been set apart for Fisheries inquiries. It appears from the remarks of the Hon'ble Member who introduced the budget that it is in the contemplation of Government to leave the industry ultimately to private enterprise. If that is the object, it is desirable to avoid all measures which are likely to be misconstrued as attempts on the part of Government to turn it to an additional source of revenue to the prejudice of private rights.

"I don't know how the action of Government has been construed in Bengal, but there have been acts by Government officials in Orissa which have been construed as attempts to encroach upon long enjoyed rights of fishery over natural waters.

"I find a provision for scholarship for the study of pisciculture in Europe and America. The study of an industry in a foreign country is useful to the country if the student on his return to India finds employment under private employers. Capital is shy of enterprise in this country. Government sent out students who returned as expert agriculturists but spent their time in presiding over Law Courts. It is far more economical to subsidize private enterprise in these matters. It ensures employment to the student on his return as an expert and Government has the satisfaction of developing a new industry at a small cost. There are estates with considerable fishery industry in Orissa. The owner of one estate was thinking of improving this industry. Gentlemen of this type ought to be induced to help Government in this matter. This procedure will ensure public confidence in the intention of Government, ensure employment to the student on his return to India and facilitate the dissemination of new information on the subject among the people.

"At page 14 of the budget the allotment under the head of Civil Works shows an increase in the cost of Establishment, whereas there is a decrease in the cost of Original Works and Repairs. The total cost of Original

Works & Repairs in 1907-08 was Rs. 61, 33-592. The revised estimate of 1908-09 gives the figures at Rs. 50,14,000 and the estimate for 1909-10 is Rs. 33-13,000. The cost of establishment during these years is Rs. 9,59,300, Rs. 10,20,000 and Rs. 11,61,406, respectively. Is the rise due solely to annual increments in the salary of the establishments?

The note in the remarks column in page 29 of the budget shows that District Boards did not appropriate grants for primary schools. If this was due to the inability of the people to comply with the terms of the grant it is desirable that the terms should be modified so as to suit the conditions of each with local officials of the Education Department.

Famine Relief—Famines cannot be altogether prevented, because man cannot control the clouds. The rigour of famine distress is felt by the population dependent on agriculture. The population of this class is very large. I believe about 85 per cent of the population are dependent on their subsistence upon the produce of the land. This means that by far the major portion of the population depends for their means of subsistence on the uncertain mercies of the clouds above.

The average cultivator is but a day-labourer. The area of his holding is barely sufficient in years of good crops to keep him alive. He has no capital. He is a labourer with this disadvantage against him, that while the labourer who works for another gets his wages every day, the cultivator has to wait till the harvest for his wages; and when the harvest fails he loses his wages for the whole period of his labour.

This is exactly the relative position of the two classes. It is a mistake to suppose that the average raiyat's condition is better than that of the day-labourer. It is desirable to relieve the pressure on land; to draft a portion of the cultivating classes to other pursuits of life which ensure a certain income. The development of industries is the only means of affecting this. In industry the burden of the loss, if there is any, is thrown on the Capitalist; the workmen are sure of their wages.

Famines afford a favourable opportunity for drafting a portion of the cultivator class to other pursuits of life. In ordinary times the cultivator will not change his occupation. His ideas of caste system and his conservative turn of mind are against any change. But in times of adversity, these barriers to changes lose their strength. In times of famine even the conservatism of caste in matters of food is relaxed.

Famine-relief labour is sometimes employed in works which are not in demand, whose utility is either doubtful or disproportionate to the money spent on it.

“My humble suggestion is that a portion of the famine-relief fund should be appropriated to teach people who depend on cultivation some handicraft which will secure to them a certain income as skilled labourers. It will require great tact on the part of those entrusted with the duty to induce the people to such a change, but I have no doubt tact and persuasion will succeed. The success might not be very encouraging at first; but the better condition of a few who adopt the change will be a powerful motive with their neighbours to follow their example.

“If the Government be disposed to adopt the principle and consider it worth their while to have my humble views on the details of the scheme, I shall not only be glad to discuss the details with officials appointed for the work, but shall be glad to place my time and such energies as nature has left in an old man at the disposal of Government as far as the working of the system is concerned in Orissa.”

REPLY OF HON'BLE MR. SLACKE

“Turning to the remarks which the Hon'ble Mr. Das has made about the revision settlement work now in progress in Orissa, I have been unable to find any authority for the assertion that the main object of the work in question is to reduce the costs of the next revenue settlement revision in Orissa.

“What were the objects of the revision work were clearly explained in the letter which was circulated last year to the Orissa Association with the draft Maintenance of Records Bill.

“The Hon'ble Member has urged that the revision work may be delayed and spread over a longer period than is at present contemplated. But the information at my disposal shows that the vast majority of the people of Orissa, viz., the tenants, neither wish for delay nor regard the work with other than friendly feelings, as they recognize the necessity of having their rights protected from oppressive zamindars. I would, with your permission, Sir, read the following extract from the last yearly report of the Director of Land Records:—

“The Settlement Officer writes as follows on the subject:—

“A large number of zamindars still regard the operations with some disfavour, specially those who are oppressive or grasping. The revision is on the other hand, obviously welcomed by the tenants for the reasons given in the Director's Annual Report last year. This was strikingly shown during the past season's khannapara operations in Cuttack. I have previously described how we were forced to select special areas in Cuttack in order that unnecessary harassment should not be caused to tenants holding lands in the flooded tracts. Thus in those tracts certain areas in which considerable losses had occurred were excluded. When Mr. James, the Assistant Settlement Officer in charge, was inspecting the work in the adjoining protected area, a large number of tenants from the flooded portion came to him and begged that operation

should start at once in their tract. They went so far as to deny loss of crops, and thereby ran the risk of losing the taccavi advances sanctioned by the Collector. The Chakla Kanungo happened to be with Mr. James at the time, and assured him there had been serious loss of crop and the latter did not therefore accede to the tenants' request.

“From time to time paragraphs appear in various papers supporting to be reports of meetings of landlords and tenants protesting against the revision operations. There is little doubt that the writers of these reports are entirely influenced by the landlord.”

“The Hon'ble Member, in making the request for delay, loses sight of the fact that delay will render the work more expensive, and as the requisite funds are provided from Provincial Revenues, further delay would lessen the resources available to Government for expenditure on other objects, and so would prevent Government rendering that assistance to education which the Hon'ble Member desires.

“Nor can I support the Hon'ble Member's plea for delay on the ground that the recasting of the local land law is under contemplation. It was the revision work that brought to light facts tending to show the need for remodelling the law. But even if it is decided to re-cast the law, such will not affect the essential portions of the record.”

ସୂଚନାପତ୍ରି ।

ବାବୁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର କଟକ	୯୩
” ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ବନୋଇ ଅନୁଷ୍ଠାନ	୯୩
” ଗୋବିନ୍ଦ ମିଶ୍ର ଶିଳୋନଗର	୯୩
” ରମଚନ୍ଦ୍ର କଲହାର କଟକ	୯୩
” ବାଳକୃଷ୍ଣ ସାହୁ କଟକ	୯୩
” ବିନୋଦବିହାରୀ ଗୁରୁଦି ଚକେଟ	୯୩
” କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ସେନା ରଘୁପୁର	୯୩
” ଭୃଗୁନି ମହାପାତ୍ର ଅଳଗୁର	୯୩
” ବସନ୍ତୀ ଅବିଭକ୍ତନକାଦୁଅପଡ଼ା	୯୩
” ଦଶରଥ କାନ୍ଦୁ କଟକ	୯୩
” ରଞ୍ଜିତାବତ୍ସ୍ୟା-ପାତ୍ରୀ ରଘୁପୁର	୯୩
” ଗୋବିନ୍ଦଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ ଦୟାବତୀ	୯୩
” କୁଳଦେବ ଦାସ ଚକେଟ	୯୩
ବାବୁ ଶ୍ରୀ ସାଧୁ ମିଶ୍ର ବରୀମଞ୍ଜରୀ	୯୩
” ଦାମୋଦର ନନ୍ଦ ପ୍ରମି ସାକସୁର	୯୩
ସତ୍ୟାଜିତ ଧରମହାପାତ୍ର	୯୩
ସେନା ଅନୁର କରମ ଅନୁ	୯୩

NOTICE.

Wanted a Clerk on Rs 20 per month for the Sub-Manager's office, Kujang. An Entrance passed Bengali knowing man will have preference. Applications will be received up to the 15th May, 1909.

ଉତ୍କଳପତ୍ର ।

ଉତ୍କଳପତ୍ର ପତ୍ର ପତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ବହୁ ପରମାଣ ଅବାଦ ଯୋଗ୍ୟ ପତ୍ର ଅଟେ ଓ ଜଣକ ଜମି ରହୁଥିବୁଣେ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହୋଇବ । ଉତ୍କଳପତ୍ର ଓ କଟକ ଠାରୁ ଦୁଇମାସ ପତ୍ର ପତ୍ରରେ ଗମନାଗମନ କରବାକୁ ସୁବିଧା ଅଛି ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଅନ୍ତର୍ଗତ ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକରେ ବନ୍ଦ ହେବ ଏ ବନ୍ଦ ସମ୍ପର୍କ ଅଟେ । ଏ ସମ୍ବନ୍ଧେ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଜାଣିବାକୁ ଉଚ୍ଚା ହଲେ ଉତ୍କଳପତ୍ର ଠିକଣାରେ ଅନେକ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଦେବ ।

ଉତ୍କଳ ମ୍ୟାନେଜର, ଉତ୍କଳପତ୍ର,
ପୁର-କଟକ ପତ୍ର ଓ କଟକ ଅଫିସ୍
ଜିଲ୍ଲା କଟକ ।

କୋଠା ବନ୍ଦ ।

ସହର କଟକ ଅସ୍ତାସମ ବଜାରରେ ଥିବା ଶ୍ରୀ ସୁଧାବୋଧନ ଲାଠିକର ଶାସନାଳୟ ରବିରା ଏ ୦-୨୮୯୫ କୋଠା ବନ୍ଦ କରାଯାଇ ବାଟିକ ବଜାର ୫ ୧୦୫ ଅଟେ ଓ । ପ୍ର । ବାଣିଜ୍ୟବାଦ କ ୨୮୯୮ ମୂଲ୍ୟ ବଦଳିବ । ବା । ବନ୍ଦୋବସ୍ତ । ବୌ । ଭୁବନେଶ୍ୱର କ ୮୯ ମୂଲ୍ୟ ବଦଳିବ । ବା । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବାଣିଜ୍ୟ ଏ ୦-୨୮୭୦ କୋଠା କମି କ ରହିବ ବାଟିକ ବଜାର ୫ ୧୫୯ ଅଟେ ଏହି କୋଠା କମି କ ରହିବ ଏବଂ ଉପରେ ଥିବା ପୁରୁଷା କୋଠା କ ୨୫ ଏବଂ ଓ କୋଠା କମି କ ରହିବ ଏବଂ ଉପରେ ଥିବା ପୁରୁଷା ପ୍ରାୟଶକା ଅବ ପତ୍ର ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଉପରେ ଯାହା କ ଦଲୁଗମ ମିଶ୍ରକର ସ ଉପାଦାନ ଅଟେ ବାହା ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ର କଟକସାହେବ ମନ୍ତ୍ରରେ କରାଯିବ ବଦଳିବ ।

। ପ୍ର । ବାଣିଜ୍ୟବାଦ କ ୨୮୯୮ ମୂଲ୍ୟ ବଦଳିବ । ବା । ବନ୍ଦୋବସ୍ତ । ବୌ । ବାହାରକଲରେ ଥିବା ଶ୍ରୀ ସୁଧାବୋଧନ ଲାଠିକର ଏ ୦-୧୮୫୭ କୋଠା କମି କ ରହିବ ବାଟିକ ବଜାର କମି କ ରହିବ ବାଟିକ ବଜାର ୫ ୫୫୭ ଅଟେ ଏହି କମି ଓ କୋଠା ଉପରେ ଥିବା କୋଠା ଏକମୂଲ୍ୟ ଓ ଏକମୂଲ୍ୟ କୋମୂଲ୍ୟ କ ୨୦ ଏବଂ ଓ ଉପରେ ଏବଂ କ ୨ ଏବଂ ଏବଂ କୋଠା କମି କ ରହିବ ଏବଂ ଉପରେ ଥିବା କୋଠା ଓ ପ୍ରାୟଶକା ଅବ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଉପରେ ଯାହା କ ଦଲୁଗମ ମିଶ୍ରକର ସ ଉପାଦାନ ଅଟେ ବାହା

ସମସ୍ତ ଜମି ସାହେବଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରରେ କମି କମି ମାସ ବା ୧୫ ରତ୍ନ ମଧ୍ୟରେ କରାଯିବ ।

ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାଲ ଗଣନା କରବାକୁ ଅବଶ୍ୟକ ଥିବ ସେମାନେ ଅମ୍ନ ନିକଟରୁ ସମସ୍ତ ବସ୍ତୁ ଦୂର ପାଠକେ ।

କମ୍ପାସିଟର, କଟକ } ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀଦେବ ପା
ପତ୍ର: ଅ: ଉତ୍କଳପତ୍ର }

ଉତ୍କଳ ଦୀପିକା ।

ଗତ ବା ୧୭ ରତ୍ନରେ ଶେଷଦେବା ସପ୍ତାହରେ ପୁରୀବଜାରରେ ୧୫୭୦ ବଜାରରେ ୮୮୮୩ ମୂଲ୍ୟପ୍ରଦେଶରେ ୨୮୮୮୧ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶରେ ୧୫୭୭ ଏବଂ କମ୍ପୋରେ ୭୨୭ ଗାଏ ୧୨୫୩ ୭୧ ଜଣ ଦୁର୍ଗ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଥିଲେ । ପୁରୀ ସପ୍ତାହରେ ୧୨୨୮୭ ଥିଲ । ସାମାନ୍ୟରେ ବୁକ୍ ଦୋର ଅଛି ।

ଗତ ବା ୧୭ ରତ୍ନରେ ଶେଷଦେବା ସପ୍ତାହରେ ପୁରୀରେ ପେଲେନଗେମରେ ୫୫୯୫ ମୂଲ୍ୟ ହୋଇଥିଲା । ପୁରୀ ସପ୍ତାହରେ ୫୫୯୯ ଥିଲା । ଏକା ପଞ୍ଚାବରେ ୨୦୫୫ ରୁ ୨୨୭୦ କୁ ବଢ଼ିଅଛି । ପୁରୀ ସପ୍ତାହରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ପ୍ରଦେଶର ଅବ ବଢ଼ିଥିଲା । ଅନ୍ୟ ପ୍ରଦେଶମାନଙ୍କରେ ବୁକ୍ ଦୋର ବଢ଼ିବାରେ ମୋଟ ପଲ ପଞ୍ଚାବସକାଳେ ସାମାନ୍ୟରେ ବୁକ୍ ଦୋର ।

ପାଠକେ ଶ୍ରୀ ଅନନ୍ତ ଦେବେ ସେ ଗ୍ରାହକରେ ଶାସନସମ୍ବନ୍ଧ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଅନୁରୁ ପାଲି-ୟୁମେନ୍ଦର ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦୟାକୁ ଉପାଦାନ ଦେବାକୁ ଯାହା ଯାହା କରାଯିବେ ସାଧାରଣ ସମ୍ବରେ ତାହା ହେବ ଦୋର ସେହି ମର୍ମରେ ଦୟା ସଦିକ୍ଷା ଦେଇଅଛି । ମସାମତ କେବା-ସମୟରେ ଅନୁର ସପସରେ ୧୧୮ ଜଣ ଓ ବସରେ କ ୨୨ ଶ ଥିବାର ଦେଖାଗଲା ।

ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଦେଶ କଲର ଗତ ସେକ୍ସୟାସ ମାସର ଜମି ମୂଲ୍ୟ ତାଲିକା ସତ୍ୟା:—

ଜିଲ୍ଲା	ଜମି	ମୂଲ୍ୟ
କଟକ	୪୧୭୯	୫୨୯୫
ବାଲେଶ୍ୱର	୧୭୫୫	୧୮୯୫
ପୁରୀ	୨୯୫୯	୧୯୫୮
ସମ୍ବଲପୁର	୧୯୮୭	୧୨୫୫

ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଥମ ଲକ୍ଷିତ ଉଚ୍ଚ ଜିଲ୍ଲାରେ କମି କମି ସେମାନେ ସାଧାକମେ ୨୨,୫୮ ଓ ୨୮ ମୂଲ୍ୟ ଦୋର ଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା କୋମୂଲ୍ୟ ଠାରେ ପ୍ରକଳ କ ଥିଲା ।

—*—

ଉତ୍କଳଦେଶର ଜଣେ ସମ୍ବଦବାଦୀ ଲେଖି ଅଛନ୍ତି କ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ମହ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ସକାଳ ଅବ୍ଧି ଗ୍ରେନ ହବା ବ ୧୦ ଖା ବେଳେ ବ୍ୟସନେ ଦେଉଥିଲ । ୨୫ ବର୍ଷ ଦେଲ ହବା ଦୁଇପ୍ରଦୃଶ ୧୦ରତ ବା ୩ ପଦର ସମୟରେ ଦେଉଅଛି । ପୁଣି ଉତ୍କଳ ବନ୍ଧ ଥୁଅ ନ ଦେବା ଦେବୁ ପ୍ରସାଦ ଯାଇବା ବେଳେ ଦାନ୍ତରେ ଗୋଡ଼ ବାଜେ । ଅନେକ ଯାତ୍ରୀ ଅନ୍ୟ ପ୍ରସାଦକୁ ଚାହିଁ ଗ୍ରେନରେ କାଳର ହୁଅନ୍ତି ଓ କଲ୍ୟ ଗ୍ରେନରେ ସାଧୁଙ୍କ ଅନ୍ତରୁ ହୁଏ । ମନ୍ତ୍ରର ବହୁବିଧାର ତ୍ରୁଷ୍ଟି ଏଥିର ବହି ପ୍ରତିକାର ନ ହେବା ଦୁଃଖର ବସ୍ତୁ ଅଟେ ।

ପୁରୀର ମଦଦକୁ ନାମକ ସମ୍ବଦସମୟରେ ପୁଲ୍ଲୀର ଜଣେ ସୁଲକ୍ଷଣ ସୁଆଲଅଚଠାକୁ ଉତ୍କଳଦେଶରେ ପୁରୀକୋର ଯାଇଥିବାର ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି । ମଦଦନ ମେନେଜର ନାମକ ଏକ ପତ୍ରିକାର ମେନେଜରଙ୍କ ଶକାବଳୀ ସେ ଦୋର ଅଛି । ବାଲିଦିନ ନାମକ କମ୍ପୋଜିଟର ଖାଳାଗଳିରେ ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ ପୁସ୍ତକ ଓ ଜାଗକ ଯଦ କୋର ଅଛି । ମଦାଦେବ ଶବାର ଶ, ଏ କ ଶରୁ ବାହା ଓ ଗୋପି ୧୧ ଦୋର ଅଛି ଏବଂ ସୁଲକ୍ଷଣ ଶକାବଳୀ କରୁ ଅନେକ ପୁସ୍ତକ ଓ ଜାଗକ ଦେଖାଯାଉ ଅଛି । ବାଲିଦିନ ଠାରେ ପାଦକେ ମଦାସମ୍ବନ୍ଧ ଏବଂ ବଲ୍ଲମି ଦୋର ଅଛି ଏବଂ ଗୋଦାବରୀ କୋରେ ବୋମ୍ବାଇର ଜୁବକମାନଙ୍କୁ ନଗାଠ ପୁଲ୍ଲୀ ଲୁହାବସ୍ତ୍ରା ଓ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ପାଉଅଛନ୍ତି ଏବଂ ବକ୍ତୃତ ଗୋଡ଼ା ଲାଗିଅଛି ।

ଅଯୋଧ୍ୟାର ଅଭିଷିକ୍ତ ଜୁଷ୍ଟିସ୍ କମିଶନର ବଦଳି ସାହେବ ମଦାଦସମ୍ବନ୍ଧ ଉତ୍କଳ ପତ୍ର ମ ଦାଲକୋଟର ବକ୍ତୃତପତ୍ର ସୁପୁଷ୍ଟ ନିମନ୍ତ୍ର ହୋଇଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ବଦାୟ ଦେବାବାବଣ ଅଯୋଧ୍ୟର ଓଗଲମାନେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ମୋକମଦଲ ଠାରେ ଏକ ଉଦ୍ୟାନ ଚିଲିକ କଟିଥିଲେ, ଅନେକ ମାନ୍ୟବରୀ ଦେଖାୟ ଏବଂ ସୁବୋଧୀୟ ସମ୍ପାନ୍ତ ଲେକେ ବହିରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ସାହେବ ମଦାଦସମ୍ବନ୍ଧ ବଦାୟ ଦେଇ ଅଜବ ଦୁଃଖିତ ଥିବା ବସ୍ତୁ ଅଭ୍ୟର୍ଥନାକାରକ ପସରୁ ତଥ୍ୟ ଦେବାକୁ ସାହେବ ମଦାଦସମ୍ବନ୍ଧ ବହିର ଉତ୍କଳରେ ପ୍ରକାଶ କଲେ ସେ ବକ୍ତୃତପତ୍ର ଏବଂ ଓଗଲମାନେ ପରସରକୁ ସାହାଯ୍ୟ ନ କଲେ ବକ୍ତୃତ ଦାୟିତ୍ୱ କରବା ଅସମ୍ଭବ । ସମସ୍ତ ଦାକ ମମାନେ ଯାହା ଏକଥା ମନେ କ ଲଗନ୍ତି ଦୁଃଖର ବସ୍ତୁ ।